Økonomiplan for 2025 — 2028
Øystre Slidre kommune

Foto: Jørgen Trandokken

Vedteke av kommunestyret i sak KS˚82˚24

https://pub.framsikt.net/2025/oystre˚slidre/bm˚2025˚okonomiplan2025

Innhald

Forord frå kommunedirektøren 4
10 på topp hovudprioriteringar 5
Verbalvedtak 6
Budsjettvedtak 7
Løyvingsoversikt drift etter § 5˚4 første ledd 7
Løyvingsoversikt drift etter § 5˚4 andre ledd 8
Løyvingsoversikt investering etter § 5˚5 første ledd 9
Løyvingsoversikt investering etter § 5˚5 andre ledd 10
Økonomisk oversikt drift etter § 5˚6 13
Plangrunnlaget 14
Hovudmål for kommunen 14
Kommunen sine langsiktige økonomiske handlingsreglar 14
Utvikling i befolkning 15
Befolkningsutvikling per årsak 15
Demografi 15
Investeringar i økonomiplanen 17
VA˚investeringar 17
Kommunale bygg og uteområde 20
Kommunale vegar mv 23
Andre investeringar 24
Finansiering beskriving 25
Forutsetningar som er lagt til grunn i driftsbudsjettet 26
Økonomiske utfordringar i planperioden 29
Nye styrkingstiltak og tiltak for å balansere budsjettet 29
Økonomisk utvikling i planperioden 30
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter 30
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter 31
Netto lånegjeld i % av sum driftsinntekter 33
Kommunen sine tenesteområde 34
Kommunedirektør ˚ fellesområde 34
Driftsbudsjett 34
Samandrag budsjett 34

Innsparingstiltak 36
Utfordringar og strategi 37
Måltabell 40
Kostra˚analyse 40
Opplæring og kultur 41
Driftsbudsjett 41
Samandrag budsjett 41
Innsparingstiltak 42
Nye tiltak 44
Utfordringar og strategi 45
Måltabell 47
Kostra˚analyse 49
Helse og omsorg 52
Driftsbudsjett 52
Samandrag budsjett 52
Innsparingstiltak 53
Utfordringar og strategi 55
Måltabell 59
Kostra˚analyse 60
Tekniske tenester 64
Driftsbudsjett 64
Samandrag budsjett 64
Innsparingstiltak 66
Utfordringar og strategi 67
Måltabell 71
Kostra˚analyse 72
Vedlegg 75
Vedlegg 1 Næringsmessig bruk av eigedomsskatt 75
Gebyrliste 79
Opplæring og kultur 79
Kommunedirektør, stab, fellestenester 81
Helse og omsorg 82
Tekniske tenester 86

Forord frå kommunedirektøren

Den økonomiske situasjonen for kommunen er krevjande. Vi dreg med oss ein ubalanse i drifta på 15,8 mill. frå budsjett 2024.

Utgiftene til kommunen dei siste åra har vore aukande, bl.a. ved sterk lønsvekst som følgje av fleire tilsette, og auka kapitalkostnader etter investeringar. Auken i overføringane frå staten dekker ikkje dei auka kostnadene. Kommunestyret har lagt vekt på å sikre ein god og føreseieleg økonomisk ramme for tenestene i kommunen, og valde å ikkje kutte vesentleg i tenestene. Kommunestyret vedtok i fjor å auke eigedomsskatten frå 3 til 4 promille og med det auke inntektene, og for øvrig bruke oppsparde midlar (fond) for å dekke dei auka kostnadene. Bruken av oppsparte midlar i økonomiplanperioden tærer sterkt på reservane til kommunen.

Med bakgrunn i dette er investeringsplanen for "generaløkonomien" i økonomiplanen for 2025˚2028 halde på eit lågt nivå og gjev reduserte kapitalutgifter for denne delen av verksemda. Det er planlagt store investeringar på sjølvkostområda vatn og avløp, noko som inneber at sjølvkostområda har aukande kapitalkostnader framover. I og med at sjølvkostområda skal vera 100% finansiert av gebyr over tid, er desse områda saldert i null i budsjettet mot gebyrinntekter og eigne bundne sjølvkostfond.

Underdekninga etter dette var 13,1 mill. for 2025, og for påfølgande år 10,65 mill., 5,5 mill. og 5,9 mill.

Av omsyn til den økonomiske situasjonen har det vore streng prioritering og innsparingar ved avslutninga av økonomiplanen for 2025˚2028.

Det er prioritert følgande styrking:

- 150` til utstyr i barnehagane i 2025.
- 100` til velferdsteknologik knutepunkt i 2026.
- 136` til digitale tavler i skulane i 2025.

Økonomiplanen er balansert ved:

- Enkelte innsparingstiltak i tenestene. Vi viser til omtale under tenesteområda.
- Auke i eigedomsskatt frå og med 2028 etter omtaksering i 2027.
- Å belaste byggelånsrenter for utbyggingsavtale˚finansierte prosjekt på investeringsprosjektet, og slik legge opp til at desse blir dekka av utbyggingstilskot framover.
- Bruke av disposisjonsfond dei fyrste to åra, med 6,8 mill. og 3,4 mill. Dei to siste åra føre tilbake til fondet 2,4 mill. og 7,4 mill.

Kommunedirektøren viser til viktige prioritering i 10 på topp, m.a. arbeidet for å redusere sjukefråværet i kommunene og oppfølging av plan for styrka rekruttering.

19.12.2024

Jostein Aanestad

Kommunedirektør

10 på topp hovudprioriteringar

Økonomiplanen utgjer handlingsdelen av kommuneplanen sin samfunnsdel. I arbeidet med å nå visjonen om at fleire skal få oppleve rein naturglede vil kommunestyret leggje følgjande konkrete mål til grunn, jf. samfunnsdelen av kommuneplanen:

1. Innbyggartalet skal haldast på dagens nivå og minst auke med 1% i året i gjennomsnitt.
2. Tal deltidsinnbyggarar skal auke med minst 1 % i året.
3. Tal gjestedøgn skal doblast innan 2035.

Dei 10 høgast prioriterte utviklingsområda for Øystre Slidre kommune i planperioden er følgjande:

- Vi skal vera ein attraktiv arbeidsplass med eit godt arbeidsmiljø, og skal redusere sjukefråværet med 3 prosentpoeng i høve nivået i 2023.
- Vi skal gjennomføre tiltaka i plan for rekruttering.
- Vi skal i planperioden gjennomføre tiltaka i oppvekstplanen som gir barn og unge ein trygg og god oppvekst i kommunen.
- Vi vil innan 2026 greie ut verknadene av mogleg endra skolestruktur, med vekt på verknad for læringsmiljø, læring og lokalsamfunn. Vi skal sikre brei medverknad frå FAU, tilsette m.fl. i arbeidet.
- Vi skal i løpet av 2025 revidere arealdelen av kommuneplanen og i den samanhengen ta i bruk arealrekneskap som metode i arealforvaltninga.
- Vi skal i løpet av 2026 gjere ferdig friområdet Furustrand som sentral møtestad, aktivitets˚ og friluftsområde for alle, uavhengig av funksjonsnivå.
- Vi skal i løpet av 2026 vedta ein strategi for areala og bygningane på Løken gard og bidra til høg aktivitet ved nasjonalt senter for fjellandbruk.
- Vi skal aktivt ønske velkomen nye arbeidsplassar og ta positivt i mot nye initiativ, der vi ser moglegheiter og ikkje begrensingar. Vi skal heie på alle eksisterande arbeidsplassar og bidra med legge til rette og sjå moglegheiter.
- Vi skal invitere til Rein naturglede gjennom m.a. å:

    1. vera det best tilrettelagde reisemålet i Norge for alle, uavhengig av funksjonsnivå
    2. sikre finansiering av fellesgode som stiar og løyper mv. gjennom selskapet Beitostølen Fellesgoder AS.

- Vi skal i lag med idrettslaget, stadionselskapet og Beitostølen Fellesgoder AS i løpet av 2024/2025 lage ein plan for utvikling og drift av sti˚ og løypenettet på Beitostølen og ein plan for Beitostølen stadion som gjev auka bruken av stadionområdet gjennom heile året.

Utviklingsområda er ei oppfølging av samfunnsdelen av kommuneplanen, og vil verte prioritert av formannskapet, administrasjonen og for bruken av utviklingsmidlar i planperioden. Kommunestyret vil bli orientert om arbeidet knytt til desse 10 høgast prioriterte områda i tertialrapportane.

Verbalvedtak

Vedteke i kommunestyret i sak 82/24:

1. Kommunestyret vedtek økonomiplan 2025˚2028 med årsbudsjett for 2025 i samsvar med spesifikasjonane i vedlagd dokument, «Løyvingsoversikt drift etter § 5˚4 første ledd", «Løyvingsoversikt drift etter § 5˚4 andre ledd", "Økonomisk oversikt drift etter § 5˚6", "Løyvingsoversikt investering etter § 5˚5 første ledd", "Løyvingsoversikt investering etter § 5˚5 andre ledd", og med dei endringane som ligg i økonomiplannotat nr. 6 og dei endringane som vart vedteke i møtet.

2. Gebyr og betalingssatsar i samsvar med «Gebyrliste", og med dei endringane som vart vedteke i møtet.

3. Skatt på inntekt og formue vert skriven ut etter høgast lovlege satsar.

4. Kommunestyret vedtek med heimel i §§ 2 og 3 bokstav a) i eigedomsskattelova å i 2025 vidareføre utskriving av eigedomsskatt på faste eigedomar i heile kommunen. Den generelle skattesats skal vera 7 promille av takstverdien. For bustader og fritidsbustader skal skattesatsen vera 4 promille, jf. eigedomsskattelova § 12 bokstav a.

5. Eigedomar som har fått fritak for eigedomsskatt i 2024 får tilsvarande fritak for 2025.

6. Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nyttar kommunen rammer og retningsliner vedteke av sakkunnig takstnemnd 21.2.2018 (jf. eigedomsskattelova § 10).

7. Eigedomsskatten blir skrive ut i fire terminar, jf. eigedomsskattelova § 25, 1. ledd. Terminane er 10.2., 10.5., 10.8. og 10.11. Kommunale avgifter blir skrive ut i tilsvarande terminar.

8. I samsvar med behov for lånefinansiering får kommunedirektøren fullmakt til å godkjenne lånevilkår til investeringar i 2025 med kr 2.000.000 frå Husbanken til vidareutlån, og kr 64.416.000, med fråtrekk av ubrukte lånemiddel per 1.1.2025 (jf. kommunens finans˚ og gjeldsreglement), til andre investeringar i 2025.

9. Kommunen skal ha 100% kostnadsdekning gjennom gebyr på sjølvkostområda vatn, avløp, slam, renovasjon, feiing, oppmåling/ eigarseksjonering, spreidd avløp, bygge˚/delesak og private planforslag.

Budsjettvedtak

Løyvingsoversikt drift etter § 5˚4 første ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskot	˚121 273	˚134 894	˚134 894	˚142 932	˚144 787	˚144 587	˚144 587
Inntekt˚ og formuesskatt	˚119 595	˚124 098	˚124 098	˚134 168	˚131 913	˚131 913	˚131 913
Eigedomsskatt	˚24 961	˚32 340	˚32 340	˚32 040	˚32 040	˚31 240	˚41 040
Andre generelle driftsinntekter	˚6 270	˚8 386	˚8 386	˚7 738	˚7 738	˚7 738	˚7 738
Sum generelle driftsinntekter	**˚272 098**	**˚299 718**	**˚299 718**	**˚316 878**	**˚316 478**	**˚315 478**	**˚325 278**
Korrigert sum løyvingar drift, netto	**245 307**	**267 321**	**274 001**	**274 057**	**265 181**	**243 099**	**238 462**
Avskrivingar	28 811	30 000	30 000	32 115	35 010	39 240	45 600
Sum netto driftsutgifter	**274 118**	**297 321**	**304 001**	**306 172**	**300 191**	**282 339**	**284 062**
Brutto driftsresultat	**2 020**	**˚2 397**	**4 283**	**˚10 706**	**˚16 287**	**˚33 139**	**˚41 216**
Renteinntekter	˚7 955	˚4 420	˚7 773	˚6 890	˚6 190	˚6 320	˚6 420
Utbytte	˚5 364	˚3 605	˚3 605	˚3 155	˚3 155	˚3 155	˚3 155
Gevinstar og tap på finansielle omløpsmiddel	0	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	18 955	26 250	26 466	24 367	21 328	23 550	30 002
Avdrag på lån	19 700	22 000	22 177	25 190	30 290	33 040	37 956
Netto finansutgifter	**25 337**	**40 225**	**37 265**	**39 512**	**42 273**	**47 115**	**58 383**
Motpost avskrivingar	˚28 811	˚30 000	˚30 000	˚32 115	˚35 010	˚39 240	˚45 600
Netto driftsresultat	**˚1 455**	**7 828**	**11 548**	**˚3 309**	**˚9 024**	**˚25 264**	**˚28 433**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	1 431	3 220	3 570	6 450	7 500	7 000	6 600
Avsettingar til bundne driftsfond	7 168	5 240	5 240	23 875	32 803	52 024	56 357
Bruk av bundne driftsfond	˚9 820	˚5 413	˚5 413	˚24 456	˚29 286	˚39 107	˚49 931
Avsettingar til disposisjonsfond	22 510	2 356	2 156	19 606	16 932	19 736	29 395
Bruk av disposisjonsfond	˚19 834	˚13 231	˚17 101	˚22 166	˚18 925	˚14 389	˚13 989
Dekning av tidlegare års meirforbruk i driftsrekneskapen	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	**1 455**	**˚7 828**	**˚11 548**	**3 309**	**9 024**	**25 264**	**28 433**
Framført til inndekning i seinare år (meirforbruk)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Løyvingsoversikt drift etter § 5˚4 andre ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Politisk leiing og kontrollorgan	2 943	2 885	3 175	3 059	3 059	3 039	2 979
Kommunedirektør felles	2 973	9 631	4 114	8 502	8 452	8 502	8 452
Stab	16 236	18 813	19 112	18 531	17 965	17 850	17 850
Felles opplæring og kultur	8 574	7 932	7 949	6 867	6 646	6 646	6 646
ØSUS	13 003	13 884	14 375	15 720	15 695	15 495	15 495
Rogne skule	20 342	16 997	17 525	17 827	17 482	17 482	17 482
Lidar skule	15 188	15 363	15 932	16 989	16 944	16 944	16 944
IIB Tingvang barnehage	0	0	0	0	0	0	0
Rogne barnehage	14 085	13 833	14 230	14 880	14 775	14 775	14 775
Beito barnehage	8 008	7 562	7 793	7 536	7 041	6 591	6 591
Private barnehagar	6 248	5 200	5 200	6 324	6 324	6 324	6 324
Kulturavdelinga	9 967	9 697	9 842	9 994	9 787	9 787	9 787
Integreringstenesta	0	0	˚150	0	0	0	0
Felles helse og omsorg	20 561	23 912	24 036	22 780	22 941	23 441	23 441
Helse og tilrettelagde tenester	38 886	36 119	40 279	39 858	39 808	39 258	39 258
Førebygging og meistring	37 440	36 850	37 573	39 523	39 293	39 193	39 193
Institusjonstenester	34 718	32 881	33 491	36 449	36 449	36 449	36 449
IIB Tilrettelagte tenester	0	0	0	0	0	0	0
Felles tekniske tenester	0	114	114	118	118	118	118
Teknisk drift	38 999	37 839	37 546	39 660	39 350	38 840	38 647
Næring plan og byggesak	9 888	12 656	12 933	11 975	11 842	11 175	11 175
Kraftforvaltning	˚11 610	˚7 822	˚7 822	˚11 021	˚11 021	˚11 021	˚11 021
Ramme og skatt	0	0	0	0	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0	0	0	0
Pensjon mv. felles	˚23 140	˚8 879	˚8 879	˚13 109	˚13 109	˚13 109	˚13 109
Sum løyvingar drift, netto	**263 309**	**285 466**	**288 366**	**292 461**	**289 839**	**287 777**	**287 474**
Av dette:							
Netto renteutgifter og ˚inntekter	˚60	˚55	˚55	˚55	˚55	˚55	˚55
Avsetninger til bundne driftsfond	2 715	˚34	˚34	18 601	27 529	46 750	51 083
Bruk av bundne driftsfond	8 015	˚913	˚913	˚1 262	˚1 262	˚863	˚863
Avsetninger til disposisjonsfond	8 172	4 156	3 956	1 120	˚1 554	˚1 154	˚1 154
Bruk av disposisjonsfond	˚841	14 991	11 411	0	0	0	0
Korrigert sum løyvingar drift, netto	**245 307**	**267 321**	**274 001**	**274 057**	**265 181**	**243 099**	**238 462**

Løyvingsoversikt investering etter § 5˚5 første ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringar i varige driftsmidlar	60 723	121 801	61 724	84 430	158 650	239 600	138 250
Tilskot til andre sine investeringar	97	0	0	0	0	0	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	786	800	840	900	900	900	900
Utlån av eigne midlar	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	**61 606**	**122 601**	**62 564**	**85 330**	**159 550**	**240 500**	**139 150**
Kompensasjon for meirverdiavgift	˚3 103	˚5 837	˚4 454	˚6 494	˚2 050	˚4 080	˚5 540
Tilskot frå andre	˚1 422	˚6 244	˚2 944	˚1 970	˚2 400	˚32 800	˚400
Sal av varige driftmiddel	˚1 227	˚2 000	˚2 000	˚1 000	˚1 000	˚1 000	˚1 000
Sal av finansielle anleggsmiddel	0	0	0	0	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av eigne middel	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	˚53 540	˚105 300	˚50 482	˚64 416	˚145 610	˚195 620	˚125 610
Sum investeringsinntekter	**˚59 291**	**˚119 381**	**˚59 881**	**˚73 880**	**˚151 060**	**˚233 500**	**˚132 550**
Vidareutlån	0	5 000	5 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Bruk av lån til vidareutlån	0	˚5 000	˚5 000	˚2 000	˚2 000	˚2 000	˚2 000
Avdrag på lån til vidareutlån	80	200	200	200	200	200	200
Mottatte avdrag på vidareutlån	˚92	˚200	˚200	˚200	˚200	˚200	˚200
Netto utgifter vidareutlån	**˚12**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overføring frå drift	˚1 431	˚3 220	˚3 570	˚6 450	˚7 500	˚7 000	˚6 600
Avsettingar til bundne investeringsfond	16	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	˚5 000	˚990	0	0
Avsetningar til ubunde investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubunde investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidlegare års udekka beløp	0	0	887	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsettingar	**˚1 415**	**˚3 220**	**˚2 683**	**˚11 450**	**˚8 490**	**˚7 000**	**˚6 600**
Framført til inndekning i seinare år (udekt)	**887**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Løyvingsoversikt investering etter § 5˚5 andre ledd

1. Investeringar i varige driftsmidlar

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025˚2028
Andre investeringer								
Tenestebilar	0	0	500	1 000	0	0	0	1 000
Kommunale områder for bustad	1 226	7 900	6 774	0	0	0	0	0
Uteområde ØSUS ˚ Gapahuken	0	70	70	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ nye helsetunet ute og inne	905	0	32	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ Utsmykking mv. helsetunet	68	0	0	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ Lydisolering kulturskulerom	0	0	136	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ Rogne barnehage utvid garderobe	27	0	37	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ Brennebakkin avlastningsbustad	1	0	0	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ kjøp bustad ˚ Bygdinvegen 2108 (27/66)	1 393	0	0	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ nytt helsehus	257	400	223	0	0	0	0	0
Kjøp bustad Bygdinvn.2175 (27/42)	2 307	2 250	2 250	100	0	0	0	100
Kommunale bygg ˚ nye energiløysingar kommunehuset /ØSUS	186	6 500	1 000	7 000	0	0	0	7 000
Kommunale bygg ˚ betre nettverk kommunehuset	0	800	1 200	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ Moavegen 43 nytt tak og male	0	1 800	1 800	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ Bygdinvn.2108 (27/66) oppgrad.og ny tilkomst	0	750	0	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ Heranglie bustader	124	14 000	76	0	0	0	0	0
Kommunale bygg ˚ brannstasjonar	0	0	7 950	0	0	2 000	14 000	16 000
Skoltefoss kraftstasjon	0	0	0	3 500	3 500	0	0	7 000
Kommunale vegar ˚ asfaltering o.l.	0	0	0	800	0	0	0	800
Kommunale vegar ˚ Volbu bru	80	100	50	0	0	0	0	0
Kommunal veg ˚ utstyr og transportmiddel	0	0	369	0	0	0	0	0
Kommunale vegar ˚ trafikktrygging Solhauglie/Rogne barnehage og skule	2 361	0	0	0	0	0	0	0
Kommunale vegar ˚ Fleirfunksjonstrase Stølslie Garli	0	0	0	0	500	5 000	0	5 500
Uteområdet ved ØSUS	0	0	0	5 450	5 450	0	0	10 900
Overtak./oppgrad.Finntøppvn.og gang sykkelveg Beitestølvegen Tjednbakkvegen	370	13 000	3 120	12 000	4 300	13 400	13 700	43 400
Skibru ˚ Finntøppvegen	320	0	10	0	0	0	0	0
Furustrand ute inkl. gangveg Furustrand Heggenes	1 243	1 284	741	7 220	0	0	0	7 220
Trillesti Rupetjedn	102	0	585	0	0	0	0	0
Nærmiljøanlegg Klyppemyrhaugen	22	1 000	978	0	0	0	0	0
VVA Heranglie	3 013	1 580	10 780	0	0	0	0	0
Sum Andre investeringer	**14 003**	**51 434**	**38 681**	**37 070**	**13 750**	**20 400**	**27 700**	**98 920**

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025˚2028
Selvkost								
VA i bygda ˚ Kolleberg	594	5 500	5 406	0	0	0	0	0
VVA Heranglie	25 675	2 000	˚9 591	360	0	0	0	360
VA i bygda ˚ Nordtorp Hegge stavkyrkje	3 757	8 700	9 943	0	0	0	0	0
VA i bygda ˚ Solhauglie	0	0	0	0	1 000	3 000	0	4 000
VA i bygda ˚ Storefoss Nedrefoss	83	0	100	0	0	0	0	0
VA i bygda ˚ Bergojordet	3 086	0	914	0	0	0	0	0
VA Skistadion B. ˚ Haugsynlie	0	0	0	1 000	7 000	0	0	8 000
VA i bygda ˚ Bygdinvegen Skogaplassen ˚ Mørstad	6	2 000	0	7 500	7 500	0	0	15 000
VA i bygda ˚ Nedrefoss ˚ Rolandsgarden	0	0	0	0	0	1 000	14 000	15 000
VA mindre anlegg årleg	783	5 000	100	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
VA ˚hytteområda ˚ Finntøpplie	8 020	0	1 700	0	0	0	0	0
VA hytteområda ˚ Luskeråsen	3	500	547	0	20 000	19 500	24 350	63 850
VA hytteområda ˚ Javnlie	0	0	0	0	0	5 000	20 000	25 000
VA hytteområda ˚ Gravfjellet	16	4 800	984	1 000	5 000	24 000	4 000	34 000
VA transportmiddel	395	1 000	1 027	0	0	0	0	0
VA Nordtorp høgdebasseng	1 190	10 000	520	12 000	6 900	0	0	18 900
VA oppgradering Ole vassverk	31	10 000	3 769	500	500	19 200	0	20 200
VA Mellsenn vassverk (Kollstad)	1 111	867	5 456	0	2 000	43 500	43 200	88 700
VA Nye Nedrefoss RA	1 969	20 000	2 168	20 000	90 000	99 000	0	209 000
Sum Selvkost	**46 720**	**70 367**	**23 043**	**47 360**	**144 900**	**219 200**	**110 550**	**522 010**
Investeringar i varige driftsmidlar	**60 723**	**121 801**	**61 724**	**84 430**	**158 650**	**239 600**	**138 250**	**620 930**

2. Tilskot til andre sine investeringar

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025˚2028
VA Gullbakkvegen	1	0	0	0	0	0	0	0
VVA Heranglie	25	0	0	0	0	0	0	0
VA Storefoss Nedrefoss (pr 34534)	71	0	0	0	0	0	0	0
Tilskot til andre sine investeringar	**97**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3. Investeringar i aksjer og andelar i selskap

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025˚2028
Andelar i KLP	756	800	840	900	900	900	900	3 600
Aksjer	30	0	0	0	0	0	0	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	**786**	**800**	**840**	**900**	**900**	**900**	**900**	**3 600**

4. Utlån av eigne midler

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025˚2028
Utlån av eigne midlar	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum del 1˚4	**61 606**	**122 601**	**62 564**	**85 330**	**159 550**	**240 500**	**139 150**	**624 530**

Økonomisk oversikt drift etter § 5˚6

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Opph. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskot	˚121 273	˚134 894	˚134 894	˚142 932	˚144 787	˚144 587	˚144 587
Skatt på inntekt og formue	˚119 595	˚124 098	˚124 098	˚134 168	˚131 913	˚131 913	˚131 913
Eigedomsskatt	˚24 961	˚32 340	˚32 340	˚32 040	˚32 040	˚31 240	˚41 040
Andre skatteinntekter	˚5 355	˚7 364	˚7 364	˚6 674	˚6 674	˚6 674	˚6 674
Andre overføringar og tilskot frå staten	˚40 165	˚33 807	˚31 113	˚27 804	˚26 082	˚26 082	˚26 082
Overføringar og tilskot frå andre	˚39 411	˚29 561	˚30 674	˚36 169	˚36 020	˚36 020	˚36 020
Brukarbetalingar	˚11 797	˚9 691	˚9 516	˚9 705	˚9 805	˚9 805	˚9 805
Sals˚ og leigeinntekter	˚92 656	˚93 953	˚94 477	˚99 335	˚108 132	˚127 553	˚131 869
Sum driftsinntekter	**˚455 211**	**˚465 709**	**˚464 476**	**˚488 828**	**˚495 454**	**˚513 875**	**˚527 991**
Utgifter til løn	206 790	216 998	219 668	229 234	228 108	227 113	227 043
Sosiale utgifter	33 539	37 909	38 499	42 100	42 140	42 140	42 140
Kjøp av varer og tenester	157 460	137 868	140 426	141 092	139 778	138 961	138 711
Overføringar og tilskot til andre	30 631	40 536	40 166	33 580	34 130	33 280	33 280
Avskrivingar	28 811	30 000	30 000	32 115	35 010	39 240	45 600
Sum driftsutgifter	**457 231**	**463 312**	**468 759**	**478 122**	**479 167**	**480 735**	**486 775**
Brutto driftsresultat	**2 020**	**˚2 397**	**4 283**	**˚10 706**	**˚16 287**	**˚33 139**	**˚41 216**
Renteinntekter	˚7 955	˚4 420	˚7 773	˚6 890	˚6 190	˚6 320	˚6 420
Utbytte	˚5 364	˚3 605	˚3 605	˚3 155	˚3 155	˚3 155	˚3 155
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidlar	0	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	18 955	26 250	26 466	24 367	21 328	23 550	30 002
Avdrag på lån	19 700	22 000	22 177	25 190	30 290	33 040	37 956
Netto finansutgifter	**25 337**	**40 225**	**37 265**	**39 512**	**42 273**	**47 115**	**58 383**
Motpost avskrivingar	˚28 811	˚30 000	˚30 000	˚32 115	˚35 010	˚39 240	˚45 600
Netto driftsresultat	**˚1 455**	**7 828**	**11 548**	**˚3 309**	**˚9 024**	**˚25 264**	**˚28 433**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	1 431	3 220	3 570	6 450	7 500	7 000	6 600
Avsettingar til bundne driftsfond	7 168	5 240	5 240	23 875	32 803	52 024	56 357
Bruk av bundne driftsfond	˚9 820	˚5 413	˚5 413	˚24 456	˚29 286	˚39 107	˚49 931
Avsettingar til disposisjonsfond	22 510	2 356	2 156	19 606	16 932	19 736	29 395
Bruk av disposisjonsfond	˚19 834	˚13 231	˚17 101	˚22 166	˚18 925	˚14 389	˚13 989
Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	**1 455**	**˚7 828**	**˚11 548**	**3 309**	**9 024**	**25 264**	**28 433**
Framført til inndekning i seinare år (meirforbruk)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Plangrunnlaget

FN sine berekraftsmål er verdas felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheit og stoppe klimaendringane innan 2030, og desse er innarbeida i kommunens prioriteringar i kommuneplanen. Kommuneplanen sin samfunnsdel inneheld dei overordna visjonane. verdiane og satsingsområda til kommunen. Økonomiplanen, med 10 på topp, er handlingsdelen av kommuneplanen.

Hovudmål for kommunen

- Øystre Slidre kommune skal tilby tenester til innbyggarane og gjestene med god kvalitet og med effektiv ressursbruk.
- Øystre Slidre skal ha positiv folketalsutvikling, vere blant dei beste kommunane på næringsutvikling og berekraftig ressursutnytting og, med Beitostølen som motor, vere det leiande heilårs reisemålet i landet.

Kommunen sine langsiktige økonomiske handlingsreglar

Kommunestyret legg vekt på å sikre ein god og føreseieleg økonomi som gjev handlingsrom for å utvikle kommunen. Følgjande langsiktige handlingsreglar vil bidra til det:

1. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter skal vera på minst 1,75%.
2. Disposisjonsfond utanom kraftfond skal utgjere minst 20% av sum driftsinntekter.
3. Netto lånegjeld for generaløkonomien (utanom sjølvkostområda) skal utgjera maksimalt 50% av brutto driftsinntekter.

Bakgrunn for handlingsreglane:

Det er ei tilråding frå departementet at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene skal vere på minst 1,75 %. Dette er basert på erfaring frå mange kommunar over lang tid.

Ein kommune må vera i stand til å møte uføresette økonomiske utfordringar og ha midlar på disposisjonsfond for å møte slike situasjonar. Det er difor eit mål for kommunen at sum for disposisjonsfonda skal utgjere minst 20% av brutto driftsinntekter.

Denne handlingsregelen er auka (frå 12,5%) frå og med denne planperioden. Bakgrunnen er aukande premieavvik og med dei likviditetsutfordringane som følgjer av det. Disposisjonsfond må i tillegg til uføresette økonomiske utfordringar også sikre kommunen sin driftslikviditet. Den blir etter kvart meir pressa, ettersom akkumulert premieavvik, utgjer ein større og større del av storleiken på fondet. Syter vi ikkje for å ha tilstrekkeleg likviditet på fondet utanom premieavviket, er det stor risiko for at vi må låne til drift, og det er ikkje tenleg for kommuneøkonomien. Per 31.12.2023 var akkumulert premieavvik på 41.978`, og prognosen per 2025 er 45.827`. Dette utgjer no meir enn halvparten av kommunen sitt disposisjonsfond.

Lånegjelda til kommunen auka monaleg for nokre år sidan som følgje av utbygging av helsetunet. For at lånegjelda ikkje skal auke ytterlegare, må kommunen redusere andre investeringar utanom sjølvkostområda eller der vi kan finansiere heile eller delar av investeringane eksternt. For å redusere renterisikoen og avgrense kapitalkostnadene bør gjeld som påverkar "generaløkonomien" (utanom sjølvkostområda og formidlingslån) ikkje overstige 50% av brutto driftsinntekter.

Utvikling i befolkning

Befolkningsutvikling per årsak

	2020	2021	2022	2023	2024
Folketal ved inngangen av kvartalet	**3 229**	**3 236**	**3 252**	**3 291**	**3 298**
Fødde	32	25	25	15	25
Døde	34	29	34	35	21
Fødselsoverskot	**˚2**	**˚4**	**˚9**	**˚20**	**4**
Innvandring	31	41	49	40	33
Utvandring	35	17	15	35	14
Innflytting, innanlands	130	136	160	186	110
Utflytting, innanlands	126	141	147	164	114
Netto innvandring og flytting	**0**	**19**	**47**	**27**	**15**
Folkevekst	**˚4**	**16**	**39**	**7**	**19**
Folketalet ved utgangen av kvartalet	**3 225**	**3 252**	**3 291**	**3 298**	**3 317**

Demografi

Befolkningsprognose

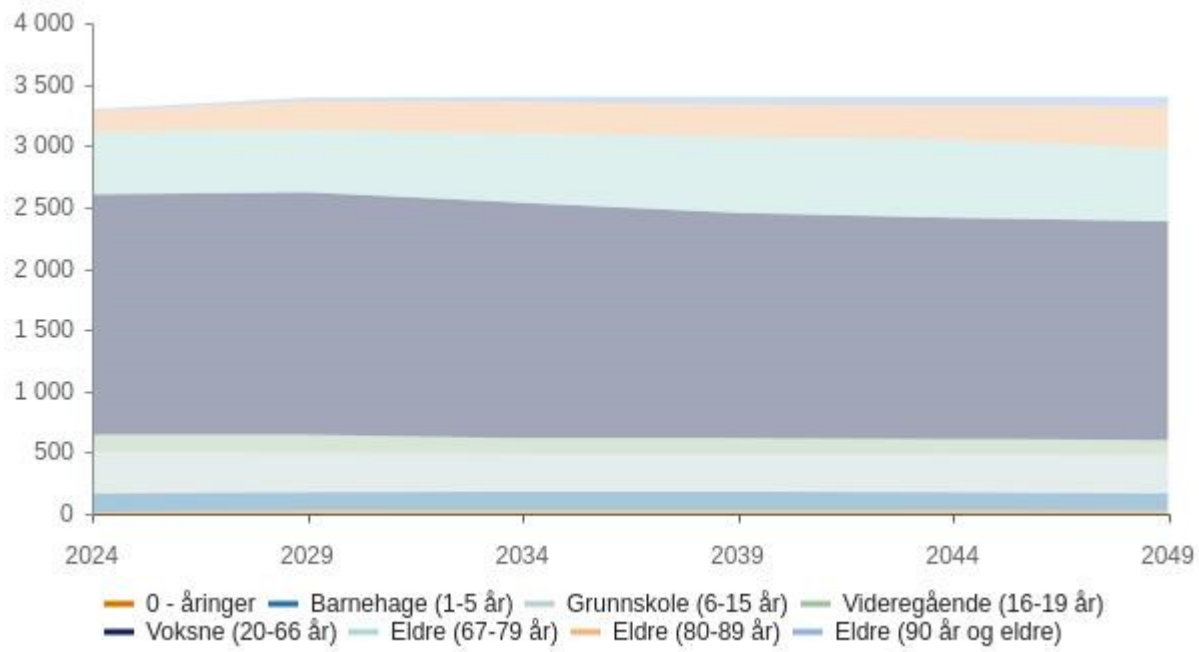

	2024	2029	2034	2039	2044	2049
0 ˚ åringer	17	29	28	27	27	26
Barnehage (1˚5 år)	152	146	152	151	147	142
Grunnskole (6˚15 år)	338	322	311	309	314	310
Videregående (16˚19 år)	137	146	126	129	122	123
Voksne (20˚66 år)	1 961	1 976	1 918	1 836	1 801	1 784
Eldre (67˚79 år)	511	513	562	622	636	591
Eldre (80˚89 år)	166	232	260	262	283	341
Eldre (90 år og eldre)	16	29	43	66	72	81
Total	3 298	3 393	3 400	3 402	3 402	3 398

Prognose type : Middels nasjonal vekst
Prognose periode : 25

Prognose vekst

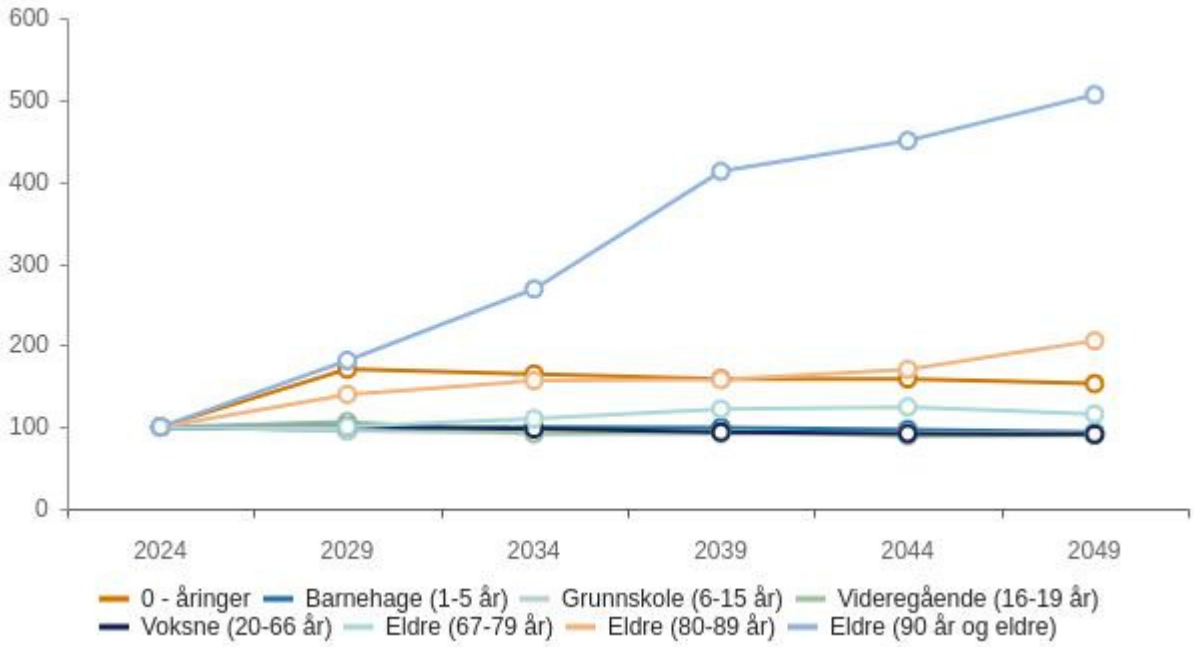

	2024	2029	2034	2039	2044	2049
0 ˚ åringer	100,0 %	170,6 %	164,7 %	158,8 %	158,8 %	152,9 %
Barnehage (1˚5 år)	100,0 %	96,1 %	100,0 %	99,3 %	96,7 %	93,4 %
Grunnskole (6˚15 år)	100,0 %	95,3 %	92,0 %	91,4 %	92,9 %	91,7 %
Videregående (16˚19 år)	100,0 %	106,6 %	92,0 %	94,2 %	89,1 %	89,8 %
Voksne (20˚66 år)	100,0 %	100,8 %	97,8 %	93,6 %	91,8 %	91,0 %
Eldre (67˚79 år)	100,0 %	100,4 %	110,0 %	121,7 %	124,5 %	115,7 %
Eldre (80˚89 år)	100,0 %	139,8 %	156,6 %	157,8 %	170,5 %	205,4 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	181,3 %	268,8 %	412,5 %	450,0 %	506,3 %
Total	100,0 %	102,9 %	103,1 %	103,2 %	103,2 %	103,0 %

Prognose type : Middels nasjonal vekst
Prognose periode : 25

Befolkningsprognosene frå SSB for Øystre Slidre kommune (ovanfor) viser venta folketal for dei ulike aldersgruppene (ved middels nasjonal vekst og innvandring). Trenden er nedgang i barn, unge og vaksne, og auke i talet på eldre.

Kommunen har dei siste åra busett flyktningar, som har bidrege til å oppretthalde og auke folketalet.

Utvikling av folketalet er usikkert framover.

Investeringar i økonomiplanen

Vi viser til løyvingsoversiktene for investeringar under "Budsjettvedtak".

Beskriving av investeringar

VA-investeringar

Kommunestyret vedtok kommunedelplan for vassmiljø – vassforsyning – avløp (VVA˚planen) og handlingsplan for spreidd avløp den 15.2.2018 og revidert handlingsprogram VVA den 29.4.21, sak 38/21. Måla innan vassforsyning og avløp er følgjande:

Vi skal levere nok og reint vatn på ein sikker måte til abonnentane.

Vi skal ha tilstrekkeleg reinsekapasitet for avløpsvatnet, slik at utsleppet frå reinseanlegga alltid ligg innanfor utsleppsgrensene.

Vi skal knytte nye abonnentar til kommunalt VA˚leidning etter kvart som anlegget vert bygd ut.

Utbygging av VA˚anlegg legg til rette for nærings˚, bustad˚ og fritidsbustadutvikling. Næringsområde og nye bustadområde skal ha tilgjengeleg offentleg VA˚anlegg, og alle hytte˚områda med krav til felles VA˚ anlegg er definert med infrastruktursone i arealdelen av kommuneplanen. Drift og utvikling av VA˚ anlegga vert full ut finansiert over VA˚gebyra. Kommunestyret vil i samband med den årlege revideringa av økonomiplanen ta stilling til investerings˚ og driftsnivået innan VA, med dei følgjene dette får for gebyrutviklinga. Kommunestyret kan difor i samband med økonomiplanhandsaminga vedta eit anna investeringsnivå enn denne planen legg opp til ut frå omsynet til gebyrutviklinga m.v. Vi vil på bakgrunn av revidert arealdel av kommuneplanen også revidere handlingsdelen av VVA˚planen, truleg i 2026.

Vassforsyning

Kommunen har overordna ansvar for vassforsyning innanfor kommunegrensene slik dette går fram av m.a. plan˚ og bygningslova, kommunehelsetenestelova og regelverk for beredskapsarbeidet. Dette gjeld både drikkevatn, vatn for næringsmiddelproduksjon og sløkkevatn. Med målsettinga om å forsyne abonnentane med nok, reint og trygt vatn, må vi ha gode vasskjelder, gode vassbehandlingsanlegg med to barrierar, tilstrekkeleg utjamnings˚/høgdebasseng og forsyning frå to kjelder, ei i sør (Mellsenn) og ei i nord (Olevatn).

Høgdebasseng Nordtorp

Høgdebasseng skal byggast for å auke leveringstryggleiken på leidninga Lidar – Furustrand. Dette blir eit hovudknutepunkt for vassforsyning. Prosjektet er starta, og det er sett av 18,9 mill. til gjennomføring av tiltaket i 2025 og 2026.

Oppgradering av Ole Vassverk

Vi må utvida bassengkapasiteten ved Ole Vassverk då vi har vore over konsesjonsgrensene i fleire år. Vassforbruket i forsyningsområdet aukar med utbyggingane på Beitostølen i kombinasjon med stor lekkasjar i leidningsnettet. I 2024 har vi hatt ein særleg innsats retta mot lekkasjekontroll, og fått stoppa fleire store lekkasjar. Når vi etter kvart får leidningsnett i heile forsyningsområdet til vassverket og vi i tillegg blir reservevasskjelde for Vindin Vassverk, må vi ha løyve til å ta ut meir råvatn, og vi har søkt om auka uttak frå Olevatn. Vassinntaket i Olevatn ligg ikkje på mest gunstig punkt. Inntaket bør flyttast om lag 480 m til eit djupare basseng. Noverande inntakspunkt har eit djup på 16 m, men sidan botn har mykje botnslam er inntakspunktet løfta til om lag 11 m for å unngå å suge inn slam i vassforsyningssystemet. Vi kjem då svært nær sprangsjiktet som gir meir sårbar vasskvalitet. Behandlingsanlegget gir ikkje absolutt tryggleik mot at råvatn kan passere behandlingsanlegget og koma ut på nettet utan reinsing. Det bør etablerast to hygieniske barrierar i behandlingsanlegget. Det er sett av 20,2 mill. til tiltaket i økonomiplanperioden.

Nytt vassverk Mellsenn – ny vasskjelde, nytt behandlingsanlegg og leidningsnett

Inntakspunkt til Kollstad vassverk er direkte i elva Ygna, og dette er det kritiske punktet i høve til forsyningstryggleik. Elv som vasskjelde gir hygienisk ustabil vasskvalitet som ikkje tilfredsstiller dei krav vi har til vasskjelder i dag. Utfordringane knytt til direkte inntak frå elv er forventa å auke i samband med klimaendringane. Hovudleidning mellom inntak og behandlingsanlegg er av dårleg kvalitet.

Som overflatevasskjelde har Mellsenn svært gode data som råvasskjelde både m.o.t. hydrologi og vasskjemiske/hygieniske målingar. Vi har søkt om konsesjon for uttak av vatn frå Mellsenn til nytt Mellsenn vassverk.

Vi har som mål å kunna bygga ny hovudforsyning til Kollstad vassverk frå Mellsenn i 2027˚2028. Det er sett av 2 mill. i planleggingsmidlar i 2026 og samla 88,7 mill. til utbygginga i økonomiplanperioden.

<u>Revidert handlingsprogram for avløp</u>

Vi har dimensjonert leidningsnettet mellom Beitostølen og Nedrefoss RA til å kunne ta i mot avløpet frå nedslagsområdet til Beito RA. Siktemålet er å overføre avløpet frå Beito RA til Nedrefoss.

Statsforvaltaren i Innlandet har i brev til kommunen peika på at vi må dokumentere tilstrekkeleg reinsekapasitet ved Beito RA i situasjonar med store mengder avløpsvatn (jul˚, vinter og påskeferien) og ev. auka reinsekapasiteten for avløpsvatn i kommunen før nye utbyggingar av hus/hytte/næring. Nytt reinseanlegg ved Nedrefoss har svært høg prioritet.

I juni 2023 sende vi søknad om utsleppskonsesjon for nye Nedrefoss reinseanlegg. Anlegget er dimensjonert for 25 000 pr. Vi har i 2023 gjort ei grov kostnadsvurdering for utbygginga. Denne viser ein kostnad eks mva på 210 mill. kroner. I desse tala er det lagd til grunn at anlegget ikkje vert pålagd nitrogenreinsing. Vi har i sep. 2024 fått utkast til utsleppskonsesjon for nye Nerreføss RA, der det blir pålagt nitrogenreinsing og der utsleppsløyve er avgrensa til 15 000 PE. Det er førebels lagd inn 210. mill. kr. til utbygging av nye Nerreføss RA i økonomiplanperioden. Kostnadsramma må i løpet av 2025 revurderast på bakgrunn av utkast til utsleppskonsesjon.

Utbygging av VA˚anlegg i grunnen

Med bakgrunn i hovudplanen og handlingsplanen skal det byggast ut VA˚anlegg i grunnen som bind kommunen saman i eit felles nett for vassforsyning frå nord til sør og som bind avløpsanlegget saman til eit felles reinseanlegg ved Nedrefoss.

Mindre VA˚anlegg, årleg løyving

Det vil alltid vera behov for utbygging av mindre strekningar med VA˚leidning i grunnen for tilknyting av husklynger eller einskildhus og til å ta opp leidningsnett som treng utskifting. Det vert årleg sett av 5 mill. til dette føremålet i økonomiplanperioden.

VA Solhauglie III

Området er ferdig regulert, og arbeidet med kjøp av grunn har starta opp. For å gjere bustadområdet klar for utbygging må vi planlegge og prosjektere anlegget for veg, vatn og avløp. Det er førebels sett av 1 mill. i 2026 til planlegging og prosjektering og 3 mill. til utbygging i 2027. Kostnadramme og framdrift vil bli vurdert i løpet av 2026.

VA Bygdinvegen Skogaplassen˚Mørstad

Langs hovudstammen for VA˚anlegg frå Beitostølen til Nedrefoss er det ønskeleg å knytte til fleire husstandar på strekninga, slik at innbyggarane får trygg vassforsyning og betre løysingar for handsaming av avløpsvatnet. Utbygging av VA˚anlegg langs Bygdinvegen kan kombinerast med etablering av utbygging av gang˚ og sykkelveg eller turveg, for å betre trafikktryggleiken på strekninga. Strekninga er på ca. 2500 meter. Det er sett av 7,5 mill. i 2025 og 7,5 mill. i 2026 til VA˚utbygginga. Ev. utbygging av gang˚ og sykkelveg eller turveg er ikkje finansiert.

VA Beitestølen stadion ˚ Haugsynlie

Utbygging av VA˚leidning frå Beitostølen stadion til Haugsynlie vil endre fallretninga på avløpet frå store delar av Beitostølen, slik at dette får naturleg fall til nye Nerreføss RA. Om lag 80% av avløpet frå Beitostølen vil då ha fall til Nerreføss RA. Det er sett av 1 mill. til planlegging av tiltaket i 2025 og 7 mill. til gjennomføring av tiltaket i 2026.

VA Nedrefoss ˚ Rolandsgarden

Tilkoplingspunktet ved hovudleidningen frå Storefoss til Nedrefoss er tilrettelagd for å ta imot avløpsvatnet frå heile området mellom Rogne og Moane. Leidningen frå Rolandsgarden vert forlenga via Skattebu mot Nedrefoss reinseanlegget. Frå Rolandsgarden vil leidningen ha fall heilt til Nedrefoss. Det er førebels sett av 1 mill. i 2027, 14 mill. i 2028 til utbygginga.

VA˚utbygging i hytteområda

For nokre område er det i arealdelen av kommuneplanen og i kommunedelplanen for Gravfjellet lagd til rette for auka hytteutbygging. Dette gjeld m.a. for områda Luskeråsen, Gravfjellet og Javnlia. Auka utbygging av hytte i desse områda føreset utbygging av felles VA˚anlegg slik at avløpet vert ført ut av området og til kommunalt reinseanlegg ved Nedrefoss.

Refusjon VA˚utbygging i hytteområda

I utbyggingsavtalar har kommunen gjort eller vil gjere avtale med utbyggar om delfinansieringa av utbygging av hovudleidning VA på strekninga Robølshøgda – Luskeråsen – Gravfjellet – Javnlie ˚ Beitostølen. Vi har justert på grensesnitta mellom dei ulike utbyggingsprosjekta, utan at endre totaltomfanget som ligg i handlingsplan for VVA. Dei årlege inntektene utbygginga gjev vil bli inntektsført i sjølvkost. Storleiken på inntektene er vanskeleg å budsjettere, sidan det er fullt avhengig av utbyggingstakten av områda.

VA Luskeråsen

Det er forventa utbyggingsaktivitet på Luskeråsen dei næraste åra, og det er aktuelt med eit samarbeidsprosjekt med utbyggar for å få etablert nytt VA˚anlegg. Pga. av fare for forureining av borebrønnar i fjell, er felles vassforsyning frå Røyre vurdert som mest aktuelle fellesløysing. Det er registrert 126 separate avløpsanlegg, hovudsakleg jordhauganlegg, og 96 borebrønnar i fjell. Med bakgrunn i m.a. ofte marginale infiltrasjonstilhøve og ofte omfattande sprekksystem i berggrunnen, med fare for forureining av drikkevatn, er mange av avløpsanlegga i risikoanalyse vurdert til høg risiko. I tillegg er det mange eksisterande hytter som kan koplast til eit nytt anlegg. Leidningen ned frå Luskeråsen til det eksisterande tilkoplingspunktet på Robølshøvda passerer hytteområda Bjødnaholet og Rolistølen som også kan koplast til på sikt. Prosjektet er førebels kostnadsrekna til 64 mill. kroner og vil bli planlagd i 2025, med sikte på oppstart i 2026.

VA Gravfjellet

I hytteområda Sandbakkadn, Viflå, Murkhovd, Yddin og Gravfjellstølen er det mange grunneigarar som etterspør kommunalt vatn og avløp. VA˚infrastrukturen må på plass før det kan opnast for større utbyggingar i området. Den eksisterande leidningen på Robølshøvda kan forlengast mot Gravfjellstølen. Prosjektet er førebels kostnadsrekna til 35 mill. kroner. Prosjektet vil bli vidare planlagd i 2025 og gjennomført tidlegast i 2026. Det er sett av 34 mill. i økonomiplanperioden til denne utbygginga.

VA Javnlie

Området har ikkje tilstrekkeleg infiltrasjonsevner, og samtidig eit utbyggingspotensiale. Vatn kan tilførast frå eksisterande nett frå Olevatn og avløp vert leia nedover til det eksisterande nettet ved Robølshøvda. Samtidig vert det lagd vassleidning frå Javnlie til Robølshøvda slik at vi får etablert ein ringleidning i fjellet som betrar tryggleiken for vassforsyning for store delar av kommunen. Prosjektet er førebels og grovt kostnadsrekna til 77 mill. Prosjektet vil tidlegast starte opp i 2027.

Kommunale bygg og uteområde

<u>Nye energiløysingar for kommunale bygg</u>

Kommunehuset, ØSUS og Klima+bygget er kostbare bygg i drive, med høge energikostnader. Vi har i 2024 etablert infrastruktur for vassboren varme og gjort avtale med Øystre Slidre Biovarme om levering av bioenergi til oppvarming av bygningar og bassenget på ØSUS. Vi må i 2025 legge til rette for distribusjon av vassboren varme på delar av ØSUS. Det er sett av 7 mill. kroner til dette i 2025.

Ombygging Bygdinvegen 2175

Vi har lagt inn budsjettramme på 100` i 2025 for nødvendige tiltak for å ta bygget i bruk for utleige.

Utviding av brannstasjonen på Beitostølen

Kommunen overtok brannstasjonane frå Valdres brann˚ og redningsteneste i 2024. Det er eit behov for å renovere og bygge på brannstasjonen på Beitostølen for å sikre eit forsvarleg arbeidsmiljø med reine/skitne soner og tilfredsstillande ventilasjon. I tillegg er det behov for meir areal til køyretøy og utstyr. Det er førebels sett av 16 mill. denne utbygginga i økonomiplanperioden, fordelt på 2027 og 2028 med 2 mill. og 14 mill.

Skoltefoss kraftstasjon

Skoltefoss kraftstasjon fekk store skadar av uværet Hans i 2023 og kraftverket har vore ut av produksjon sidan. Vi har søkt Statsforvaltaren om støtte til dekking av tapte produksjonsinntekter og til istandsetting av kraftverket. Denne søknaden er ikkje stetta. Oppattbygging av kraftverket er kostnadsrekna til 9,1 mill. + mva. I tillegg kjem det byggtekniske, og det bør gjerast flomsikring av kraftstasjonen. Dette har vi ikkje gode kostnadsestimat på enda. Vi får ikkje dekka alt frå forsikringa, då kraftverket er gammalt og forsikringsselskapet trekk frå for alder. Det er sett av 7 mill. til oppattbygging av kraftstasjonen, fordelt på 2025 og 2026.

Nytt helsehus

Delar av helsetenestene har slitte lokale (helsestasjon) eller for liten plass (legetenesta). Samlokalisering av helsetenestene kan bidra til sterkare helsefaglege miljø i kommunen.

Vi har i 2023 greidd ut to alternativ for nytt helsehus:

Alt 1: samanbygging av Helsetunet med dagens legesenter/fysioterapisenter og med nybygg i retning dagens helsestasjonsbygning.

Alt 2: riving av dagens legesenter/fysioterapisenter, med nybygg i det området, som vert bygd saman med Helsetunet.

Det er gjort ei grov kostnadsvurdering av alternativa, som viser om lag 83 mill. eks mva for alt. 1 og om lag 90 mill. for alt. 2. Då er ikkje kostnader til inventar, flytting av trafo eller mellombelse løysingar teke med. På dette stadiet i prosessen er usikkerheita i tala +/˚ 20%.

Det er behov for å vurdere kostnadsoverslaget og kostnadsreduserande tiltak for investeringa, vurdere driftskostnaden ved alternativa, alternativ og kostnadene ved mellombelse løysingar og lage ein framdriftsplan for ei utbygging. Vi har ut frå den økonomiske situasjonen til kommunen ikkje prioritert vidare planlegginga i 2024. Midla til dette vert overført frå 2024 til 2025 drift.

Avlastningsbustader

Vi vil truleg få behov for auka kapasitet for avlastningsbustader for barn og deira familiar. Omfanget av dette vil bli kartlagt i løpet av 2026, og vi vil vurdere kor dette tilbodet kan etablerast, inkl. kostnadene ved det.

Den gamle sjukeheimen og Heggenes sentrum

Heggenes sentrum skal vidareutviklast som eit levande sentrum, og eit av tiltaka er å få aktivitet i tomme bygg. Den gamle sjukeheimen på Heggenes (Øvre Moen) er eit av bygga som i stor grad står tomt, og som vi ønskjer ny aktivitet i. Bygget er frå 1969 og ligg fint til i landskapet ovanfor sentrum, men det ber preg av å vere lite nytta. Det vart i 2020 gjort ein tilstandsrapport av sjukeheimen. Tilstandsrapporten syner at fasadane i hovudsak er bra, men at bygget må rehabiliterast både ute og inne før det kan nyttast til t.d. bustadar eller anna føremål.

Vi har fått eit tilskot frå Husbanken til å gjera ein moglegheitsstudie av kva sjukeheimen kan verte omforma til, og vi vil mellom anna sjå på moglegheita for å transformere bygget til bueiningar for sal/leige, kontorlokale, areal for kommunale tenester m.v. Uteområda skal også vera del av moglegheitsstudien. Transformasjonsprosjektet kan fungera som ein katalysator for vidare vekst og omforming i kommunesenteret, og kan gje nye idear til korleis vi kan nytta andre bygg som står tomme i dag.

Moglegheitsstudien skal vere ferdig sommaren 2025. Studien vil legge grunnlaget for framtidig bruk av gamle sjukeheim. Ev. økonomiske følgjer for kommunen vil bli vurdert fram mot økonomiplan 2026˚29.

Uteområdet på ØSUS

Vi skal ruste opp uteområdet ved ØSUS i perioden 2024˚2026. Prosjektet er forankra i oppvekstplanen 2024˚26 og økonomiplan 2024˚27. Skuleområdet står fram som eit slitt og innhaldsfattig skuleområde, som i liten grad er tilrettelagt for sosial, fysisk og pedagogisk aktivitet. Området ber preg av harde flater og lite innhald, med utfordingar knytt til hærverk og biltrafikk heilt inn på skuleområdet. Skulen har utfordringar knytt til trivsel og skulemiljø (Ungdata 2024), der skuleområdet kan vere ein del av årsaka.

Vi har i perioden februar˚august 2024 gjennomført eit forprosjekt for utvikling av området. Forprosjektet har hatt eit sterkt fokus på brei og god medverknad. Vi har nytta landskapsarkitekt i arbeidet med å utarbeide prosjektskisser og kostnadsoverslag, med bakgrunn i innspela i medverknadsprosessen. Med det nye skuleområdet ynskjer vi å skape ein «folkepark» og ein naturleg møteplass for alle, som kan nyttast heile året, i˚ og utanom skuletida. Det er lagt vekt på at området skal vere trygt og sosialt å opphalde seg på, med rom for alle, tilrettelagt for ulike sosiale, fysiske og pedagogiske aktivitetar.

Området er avgrensa til eit areal på 11.000 m2, orientert på sørsida av skulen. Planområdet omfattar også uteområdet ved biblioteket og Gapahuken for å sjå området og aktiviteten i heilskap. Prosjektet vil bli gjennomført i 2025˚26, med ei kostnadsramme på kr 10,9 mill.kr inkl. mva. Kommunen får mva˚ kompensasjon (anslagsvis 2.180`), og det er lagt til grunn at kommunen kan få tilskot til prosjektet, anslagsvis 2 mill. (budsjettert inn i 2027). Netto for kommunen blir etter dette ca. 6.720`.

Dei skriv i sin rapport at "Det er gode områder for ballspill, men øvrige aktivitetsområder kunne nok vært utviklet mer. Inndeling i flere soner, med naturelementer og apparater med flere og varierte bruksområder, har vist seg å gi mer trivsel og aktivitet blant barn og unge." I handlingsdelen til oppvekstplanen er det sagt at uteområda på skulane skal "vedlikehaldast" i 2025, som ein del av arbeidet med fysisk og psykisk helse. Oppvekstplanen legg og opp til at kommunen skal ha "uteområder som oppmuntrer barn til å vere fysisk aktive." Vi vil i 2025 legge ein plan for uteområdet på Rogne skule, inkl. eit kostnadsoverslag.

Utbygging eller kjøp av kommunale bustader

Kommunen deltek i prosjektet Bustad for velferd Innlandet, der vi m.a. ønskjer å bidra til ein stabil og god bustadsituasjon for dei som er vanskelegstilte på bustadmarknaden. Vi vil utnytte Husbanken sine bustadsosiale verkemiddel betre enn vi har gjort. Eit aktuelt verkemiddel er "frå leige til eige", at innbyggarar som i dag leiger bustad gjennom husleigebetalinga etter kvart kan overta bustaden til eige.

Kommunestyret har i 2023 gitt fullmakt til kommunedirektøren å kjøpe inntil 5 bueiningar i Heranglie bustadfelt til kommunale bustader eller til bustader frå leige til eige, og det er inngått avtale med utbyggar om det. Utbygginga er diverre ikkje kome i gang som følgje av manglande bankfinansiering hjå utbyggar. 13,8 mill. overført frå 2024 er inntil vidare teke ut frå investeringsplanen for 2025˚2028.

Friområde og område tilrettelagd for alle uavhengig av funksjonsnivå

Friområdet på Furustand

Vi har utarbeid ein plan for vidareutvikling av Furustrand som friområde. Planen har bakgrunn i moglegheitsstudien for Heggenes˚Tingvang frå 2020, og bygger på innspel frå innbyggjarar, lag og organisasjonar. Den omfattar etablering av turveg frå Heggenes sentrum til Furustrand, etablering av dagsturhytte, rehabilitering av eksisterande funksjonar og nye anlegg for aktivitet og friluftsliv. Målet med utviklinga er å auke bruken av Furustrand ved å legge til rette for at området kan nyttast av personar i alle aldersgrupper ein større del av året. Det vert lagt vekt på universell utforming for at flest mogleg skal kunne nytte seg av tilboda. I 2024 vart turvegen og dagsturhytta etablert og resten av prosjektet skal detaljprosjekterast. Prosjektet vert finansiert med spelemidlar, stønad frå stiftingar og eigne midlar.

Det vert i 2025 sett av 7,22 mill. til tiltaket. Kommunen får mva˚kompensasjon (ca. 1.444`). Tilskot inn er budsjettert med 1,57 mill. i 2025 og 2 mill. i 2026. Kommunen sin eigenfinansiering for prosjektet, 3.650`, blir finansiert av eigedomsskatteinntekter til nærings˚og utviklingsføremål i 2025, jf. oversikt i vedlegg.

Fleirfunksjonstrase Stølslie ˚ Garli

I sti˚ og løypeplan er det lagd inn etablering av ein fleirfunksjonstrase frå Stølslie bustadfelt til heisområdet, med påkopling til trillestien på Garli. Tiltaket er grovt kostnadsrekna til 5,5 mill. kroner. Tiltaket vert finansiert med spelemiddel, midlar frå eigedomsskatt og tilskot frå utbyggingsavtalar. Planlegging av fleirfunksjonstrase Stølslie – Garli vil bli gjennomført etter vedtak av revidert arealplan.

Kommunale vegar mv.

Asfaltering av kommunale vegar

Det vert sett av 0,8 mill. i 2025 til asfaltering av kommunale vegar, finansiert av eigedomsskatteinntekter, 0 kr i resten av økonomiplanperioden. Vegar som står for tur å bli asfaltert er vegen til Raudbrøtmoen og vegar i dei kommunale bustadfelta Solhauglie og Tingvangfeltet.

Beitostølen sør – vest

I området mellom Beitovegen og skistadion på nedsida av fv. 51 er det gjennom ei rekke reguleringsplanar og utbyggingsavtalar vedteke utbygging av kommunal infrastruktur eller infrastruktur som naturleg knyter seg til kommunal infrastruktur. Ein del av tiltak som skal gjennomførast kan delfinansierast med midlar som er eller vil bli betalt inn etter inngåtte utbyggingsavtalar.

I økonomiplanperioden vert følgjande tiltak gjennomførd:

Oppgradering av Tjedenbakkvegen frå krysset ved Kiwi, inkl. utbygging av fortau ned til Beitostølen skistadion og asfaltering av parkeringsplass. 16,3 mill.

Oppgradering av Finntøppvegen inkl. turveg/skiløype langs vegen og ny tilkomst til hytter i Solbakkin. 27,1 mill.

Fortau/sykkel og gangveg langs Beitestølsvegen til ny skibru. 6,9 mill.

Samla kostnadsoverslag for desse tiltaka er 50,3 mill. i økonomiplanperioden, fordelt slik.

	2025	2026	2027	2028	2029
Tjednbakkvegen	12	4,3			
Finntøppvegen			13,4	13,7	
Beitestølsvegen					6,9

Tiltaka vil bli finansiert med tilskot frå utbyggingsavtalar, kr 5 mill. i 2025, og eigedomskatt til næringsføremål med totalt 17,6 mill. (2, 7, 2 og 6,6 mill. i planperioden). Resten vil bli forskottert med øvrige kommunale midlar.

Omlegging ved Åsvegen

Det er behov for å flytte Åsvegen for å få plass til regulert skiløype, inkl. flytte av nokre private VA˚ leidningar. Vi vil kostnadsrekne tiltaket i 2025, med sikte på å leggje det inn i økonomiplanen for 2026 – 2029.

Andre investeringar

Kjøp og sal av tomter for bustadutbygging og næringsføremål og innløysing av festekontraktar

Kommunen vil kjøpe private eigedomar for å kunne planlegge og bygge ut Solhauglie III i ei samla utbygging. Vidare vil kommunen løyse inn festekontraktar og andre leigeavtalar og grunn for eigedomar som varig vil bli nytta til kommunale føremål, eller til private bustader der kommunen er framfestar. Kommunen skal ifølgje samfunnsdelen av kommuneplanen ha tilstrekkeleg med regulert næringsareal for sal. På bakgrunn av vedteken arealdel vil vi starte arbeidet med regulering og kjøp av areal for dette føremålet. Det vert overført til dette føremålet frå 2024, når vi ved årsskiftet ser kor mykje av budsjettet på 6,8 mill. som ikkje er nytta i 2024.

Kommunen sel bustad˚ og næringsareal. Omfanget av dette varierer, og difor vanskeleg å budsjettere. Det er lagd inn ei årleg forventa salsinntekt for tomter på kr. 1,0 mill.

Vedlikehald av Lidar kyrkje og Hegge stavkyrkje

Øystre Slidre kyrkjelege fellesråd har ansvar for vedlikehald av kyrkje i kommunen. Fleire av kyrkje har eit vedlikehaldsetterslep som fellesrådet ønskjer å få gjort noko med, og dei har søkt kyrkjebevaringsfondet om støtte til det. Fondet dekker 60% av kostnadene ved tiltaka. Fellesrådet har søkt om midlar til maling av Lidar kyrkje og til ytre vedlikehald av Hegge stavkyrkje. Skal fellesrådet få støtte til desse tiltaka, må kommunen vera villig til å delta i finansieringa, noko vi har sagt oss villig til. Når fellesrådet har fått avklart kostnadene ved tiltaka og om dei vert støtta frå kyrkjebevaringsfondet, vil kommunedirektøren legge fram ei sak for kommunestyret om kommunal medfinansiering.

Finansiering beskriving

Som det går fram av løyvingsoversikt etter § 5˚5 første ledd under "Budsjettvedtak", blir investeringane, etter fråtrekk for mottak av mva˚kompensasjon og investeringstilskott frå andre, i all hovudsak finansiert av lån frå bank. Utviklinga av lånegjelda er nærare omtala under "Økonomisk utvikling i planperioden".

Enkelte investeringar er finansiert heilt eller delvis av overføring frå drift. Det gjeld bruk av eigedomsskattemiddel til nærings˚ og utviklingsformål, som er nærare spesifisert i vedlegg til økonomiplanen (med 6.450`, 7.500`, 7.000`og 6.600` i denne planperioden).

Foto: Jostein Aanestad

Forutsetningar som er lagt til grunn i driftsbudsjettet

Vesentlege delar av driftsbudsjettet er basert på eksterne vedtak, prognoser og vurderingar. Nedanfor følgjer informasjon om nokre av dei viktigaste forutsetningar vi har lagt til grunn i det framlagte driftsbudsjettet i økonomiplanen 2025˚2028:

Inntekter:

- Kommunen har lagt til grunn prognosen frå KS for skatteinntekter og rammetilskot etter statsbudsjettet for 2025. Det viser ein auke på ca. 17,5 mill.kr. KS presiserer at skatteoverslaget er spesielt usikkert for 2025 etter omlegging av inntektssystemet og manglande erfaringstal.
- Storleiken på rammetilskotet blir påverka av endringar i folketalet og demografien (utgiftsutjamninga). Øystre Slidre kommune får meir pengar i skatt og rammetilskot frå staten i 2025 enn gjennomsnittet i Innlandet. Dette som følgje av at det er lagt til grunn sterk vekst i folketalet (i hovudsak med bakgrunn i mottak av flyktningar). For folketal har vi lagt til grunn KS sin prognose etter statsbudsjettet: 3335 per 1.1.2025 (opp frå 3298 per 1.1.2024, i hovudsak grunna flyktningar), og 3306 per 1.7.2025 (same som 1.7.2024) (dette er ned frå 3328 per 1.7.2023). Tal på flyktningar er usikkert. Sjå eige punkt nedanfor om flyktningøkonomi.
- Dei oppgåveendringane for kommunen som har størst budsjettmessig verknad for 2025, og som er innarbeida i rammetilskotet til kommunen, er reduksjon i barnehage makspris med fullårsverknad frå 2025, og gratis SFO 12 timar 3. trinn og ny opplæringslov.
- Generelt er inntekter auka med den kommunale deflatoren for 2025 (4,1%).
- Inntekter frå skatt, rammetilskot og andre driftsinntekter er generelt ikkje auka utover i økonomiplanperioden. Det er heller ikkje utgiftsnivået.
- Eigedomsskatt˚inntekter er avhengig av takstnivået og skattenivået. Skattesatsen for bustad og fritidsbustad er vidareført med 4 promille. Skattetaksten på energianlegg og næring blir vidareført med 7 promille. Eigedomsskatt for kraftverk, bustader og fritidsbustader er budsjettert ut frå prognoser per september 2024. For bustader og fritidsbustader forventar vi ein liten auke for 2025 med bakgrunn i dei nye objekta vi har fått inn per sep˚24. Auken er ikkje

stor nok til å kompensera for negativt budsjettavvik i 2024. Ut over dette reknar vi ikkje med auke av betydning framover.
- Vi har lagt til grunn eit kraftforvaltningsresultat som for 2023. 7,82 mill. er budsjettert inn i drifta, i tråd med KS˚34/22, og med tillegg av kraftrelatert refusjonsinntekt. Resten er avsett til kraftfond (3,2 mill. årleg).

Lønn:

- KS/SSB sine prognoser for årslønsvekst for 2025, 4,5%, er lagt til grunn.
- Alt som gjeld tenesteområda er fordelt ut på tenesteområda, med unntak av estimert lønnsstigning 2025, som er budsjettert sentralt under kommunedirektøren ˚ felles. Delar av pensjon (premieavvik) er også budsjettert sentralt.
- Lønsbudsjettet er framskrive ut frå stillingsheimlane august 2024 inkl. endringar som følge av endra brukarmasse, vedtak om spesialpedagogiske tiltak mv. som er kjent per oktober 2024. Det er lagt inn enkelte nye årsverk sidan økonomiplanen 2024 som følgje av brukarbehov.
- Variabel lønn 2025 er generelt budsjettert med snittet av 2024˚budsjettet og prognose for rekneskapen for 2024. Føresetnad i økonomiplanen for 2024 om innsparing etter tilsetjing av eit ekstra årsverk på HR er vidareført.
- Regjeringa vil dekke auken i pensjonskostnader som følge av ny offentleg AFP frå 2025 ved RNB2025. Pensjonskostnader øvrig er budsjettert for 2025 ut frå prognose frå KLP og SPK september 2024.

Løken:

- Vi har lagd til grunn at inntekter og utgifter knytt til drift av Løken gard går i null for kommunen.

Integreringstenesta:

Vi har i budsjettet lagt til grunn følgjande:

- 25 nye flyktningar til Øystre Slidre kommune i 2025 og kvart av åra i økonomiplanperioden. Dette er ut frå anmoding kommunen mottok 27.11.2024.
- Budsjettet for 2025 er utarbeidd på grunnlag av erfaringar hittil. Det inneheld vesentlege inntekter (tilskot frå staten), og vesentlege utgifter som introduksjonsstønad og sosialstønad, stillingar, vedlikehald og utstyr, tenester (tolk mv.), klargjering av bustader mv., leie av bustader på vent. Ekstrautgifter er det lagt opp til å finansiere av integrerings˚ og norskopplæringstilskot.
- Dei inntektene vi ikkje ser nødvendig å budsjettere for konkrete utgifter, er budsjettert avsett til flyktningefond. Dette vurderer vi er nødvendig for å kunne finansiere oppgåver og kostnader knytt til flyktningar for behov etter at tilskotsperioden er over, og til dekning av etterkostnader for flyktningverksemda (t.d. leige tomme bustader, nødvendig vedlikehald etter bruk mv.). For 2025 er det budsjettert avsett 1,1 mill. til flyktningefond, 0 for åra 2026˚2028.
- Ordinære utgifter til skule, helse mm. blir i hovudsak dekt av auka rammetilskot og skatteinntekter i tråd med folketalsutviklinga.

Andre driftsutgifter mv.:

- Der auke /nivå på budsjettpostar er vedtekne frå eksternt hald, inkl. interkommunale selskap og samarbeid, har vi lagt inn budsjettjusteringa på relevant post på tenesteområda.
- Straumkostnader for kommunale bygg (generaløkonomien) er budsjettert ut frå regnskap/prognose 2024, inkludert auka tal bygg/ høgare forbruk forbruk, men prisnedgang frå

2023. Vi legg til grunn ytterlegare prisnedgang i 2025 jf. prognose per oktober; 64 øre/kwh + nettleie 35 øre+, ekskl.mva.

- Av inntektene frå eigedomsskatt blir 60% av eigedomsskatt frå bustader og fritidsbustader avsett til eigedomsskattefond jf. handlingsregel i KS˚58/22. Bruk av fondet til nærings˚ og utviklingsformål er budsjettert som vist i vedlegg.
- For legeteneste ligg det inne 4. lege, jf. vedtak i økonomiplanen 2024. Det er lagt til grunn tilsetjing i 8.2˚avtale (som sjølvstendig næringsdrivande) frå september 2025, der kommunen får og beheld basistilskotet.
- Generell prisvekst er fordelt på tenestene med 3,5%, som er elementet for prisvekst for varer og tenester i den "kommunale deflatoren» som er fastsett i statsbudsjettet for 2025.

Finans:

- Renteutgifter og avskriving er rekna ut med bakgrunn i eksisterande investeringar, lån og investeringsbudsjett i økonomiplanperioden. Vi har lagt til grunn rentesats i planperioden på 4,88%, 4,1%, 3,7% og 3,9% i planperioden (mot 4,95%, 4,35% og 4,28% for 2025˚2027 i fjorårets økonomiplan). Grunnlaget er Kommunalbanken og/eller Norges Bank sine sist publiserte budsjettrenter 23.9.2024. Vi har lagt til grunn at lån blir teke opp i 2. halvdel av året.
- Renteinntekter er budsjettert i forhold til forventa likviditet i bank og budsjettrenter av 23.9.2024 frå Norges Bank, og forventa renteinntekter på ansvarleg lån og startlån˚utlån.
- Avdraga er basert på avdragsplan vidareført frå økonomiplan 2024˚2027. Bakgrunnen er nedbetalingsplan for låna til kommunen og estimerte avdrag ut frå investeringsplanen, med ein viss margin. Budsjetterte avdrag er høgare enn kommunelova sine krav om minsteavdrag.

Bruk og avsetjing til bundne fond:

- Sjølvkostområda er budsjettert i null med saldering mot bundne sjølvkostfond. Det omfattar områda vatn, avløp, renovasjon, feiing, byggjesak og private planer, spreidd avløp og oppmåling. Basert på vedtak i økonomiplanen 2022 og vidare skal desse områda ha full kostnadsdekking av gebyr, inkl. den delen av renter og avdrag som er knytt til sjølvkostområda. Vi viser til oversikt under tekniske tenester.
- På dei sjølvkostområda der fondet er tomt, er det lagt til grunn å ta nødvendig auke over noko lengre tid. Områda må “låne” frå disposisjonsfond. Det gjeld private plansaker og bygge˚ /delesak. Det er lagt til grunn at nødvendig gebyrauke og inndekning blir gjort seinare år (etter denne planperioden).
- Andre bundne inntekter, som øyremerka tilskot og tilhøyrande ekstra kostnader og avsetjingar, er i liten grad innarbeida i økonomiplanen. Det er berre gjort i den grad kommunen har fått tilsegn på middel av betydning, på særskilte område der tilsagnet har verknad for kommuneøkonomien netto.

Økonomiske utfordringar i planperioden

Den økonomiske situasjonen for kommunen er krevjande. Vi har drege med oss ein ubalanse i drifta frå tidlegare år med 15,8 mill.

Utgiftene til kommunen dei siste åra har vore aukande, bl.a. ved sterk lønsvekst som følgje av fleire tilsette, og auka kapitalkostnader etter investeringar. Auken i overføringane frå staten dekker ikkje dei auka kostnadene. Kommunestyret har lagt vekt på å sikre ein god og føreseieleg økonomisk ramme for tenestene i kommunen, og valde å ikkje kutte vesentleg i tenestene. Kommunestyret vedtok i fjor å auke eigedomsskatten frå 3 til 4 promille og med det auke inntektene, og for øvrig bruke oppsparde midlar (fond) for å dekke dei auka kostnadene. Bruken av oppsparte midlar i økonomiplanperioden tærer sterkt på reservane til kommunen.

Med bakgrunn i dette er investeringsplanen for "generaløkonomien" i økonomiplanen for 2025˚2028 halde på eit lågt nivå og gjev reduserte kapitalutgifter for denne delen av verksemda. Det er planlagt store investeringar på sjølvkostområda vatn og avløp, noko som inneber at sjølvkostområda får høgare kapitalkostnader (renter og avdrag/avskrivingar) framover. I og med at sjølvkostområda skal vera 100% finansiert av gebyr over tid, er desse områda saldert i null i budsjettet mot gebyrinntekter og eigne bundne sjølvkostfond.

Underdekninga etter dette var 13,1 mill. for 2025, og for påfølgande år 10,65 mill., 5,5 mill. og 5,9 mill.

Nye styrkingstiltak og tiltak for å balansere budsjettet

Av omsyn til den økonomiske situasjonen har det vore streng prioritering og innsparingar ved avslutninga av økonomiplanen for 2025˚2028.

Det er prioritert følgande styrking:

- 150` til utstyr i barnehagane (2025).
- 100` til velferdsteknologik knutepunkt
- 136` til digitale tavler i skulane (2025)

Økonomiplanen er balansert ved:

- Enkelte innsparingstiltak i tenestene. Vi viser til nærare omtale under tenesteområda.
- Auke i eigedomsskatt frå og med 2028 etter omtaksering i 2027. Dette enkelttiltaket er av størst beløpsmessig betydning for å balansere planperioden. Eigedomsskattetaksten skal i tråd med regelverket stå fast i 10 år, og kommunen kan omtaksere i 2027, med verknad for 2028˚, for å koma ajour med prisvekst i dei 10 åra som har gått sidan forrige taksering. Det er lagt inn 800` til omtakseringsutgifter i 2027, og auka inntekter med 9 mill. i 2028, basert på gjennomsnittleg prisstigning siste 10 år for dei bygga som var med i taksering i 2017.

- Å belaste byggelånsrenter for utbyggingsavtale˚finansierte prosjekt på investeringsprosjektet, og slik legge opp til at desse blir dekka av utbyggingstilskot framover. Dette lettar driftsbudsjettet for 900`, 175`, 500`og 500` i planperioden.
- I tillegg til reduksjon i eigne tenester, har kommunestyret ikkje godkjent auke i årsverk hjå IKT Valdres IKS (350` årleg for vår kommune).
- Bruke av disposisjonsfond dei fyrste to åra, med 6,827 mill. og 3,369 mill. Dei to siste åra føre tilbake til fondet 2,404 mill. og 7,463 mill.

Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Øystre Slidre kommune	1,2 %	6,4 %	4,2 %	0,3 %	˚2,5 %	0,7 %	1,8 %	4,9 %	5,4 %
Handlingsregel	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %

Vi har ikkje budsjettert å halde kommunen sin handlingsregel for 2025. For dei påfølgande åra er det budsjettert betra netto driftsresultat. Hovudårsak til det er vesentleg auka inntekter (tilknytningsgebyr) og overskot på sjølvkostområda vatn og avløp, etter større utbyggingar dei næraste åra.

Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter												
År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter	1,80 %	6,60 %	3,20 %	1,23 %	6,35 %	4,16 %	0,32 %	-1,68 %	0,68 %	1,82 %	4,92 %	5,39 %
Handlingsregel	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %
Sum driftsinntekter (heile 1.000 kr)	298 949	333 002	342 616	349 617	387 355	435 505	455 211	465 709	488 828	495 254	513 875	527 991
Netto driftsresultat i 1.000 kr (+ er pos)	5 381	21 978	10 964	4 306	24 596	18 115	1 455	-7 828	3 309	9 024	25 264	28 433
Netto driftsresultat ved handlingsregel				6 118	6 779	7 621	7 966	8 150	8 554	8 667	8 993	9 240
Differanse						10 494	-6 511	-15 978	-5 245	357	16 271	19 193

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

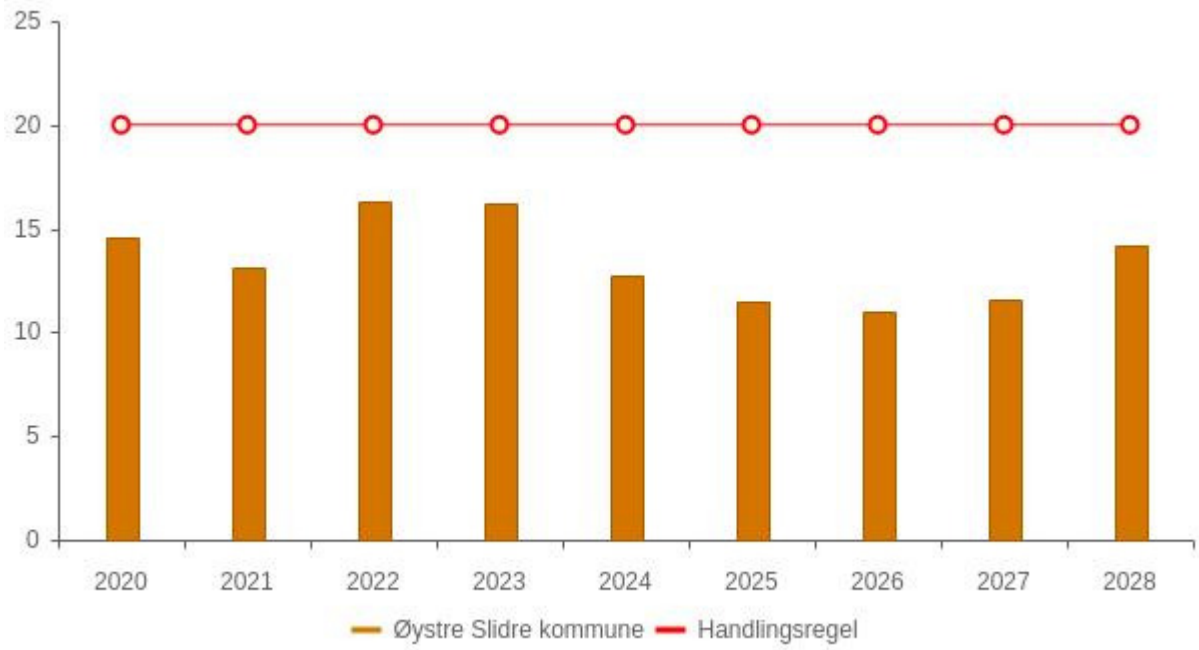

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Øystre Slidre kommune	14,6 %	13,1 %	16,4 %	16,2 %	12,7 %	11,5 %	11,0 %	11,6 %	14,2 %
Handlingsregel	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %

Oversikta ovanfor viser korleis disposisjonsfondet vil bli rekna av SSB/Kostra.

Kommunen har som langsiktig handlingsregel at disposisjonsfonda utanom kraftfond skal utgjera minst 20% av sum driftsinntekter (tidlegare 12,5%). Nedanfor ser vi utviklinga i disposisjonsfond (fri egenkapital drift) utanom kraftfondet. Kommunen ligg vesentleg under ønska nivå, og det vil ta lengre tid enn denne planperioden å koma dit. I åra 2025 og 2026 planlegg kommunen å tære på disposisjonsfond. Ein vesentleg del av bruk av fond som følge av at utgiftene er større enn inntektene i generaløkonomien.

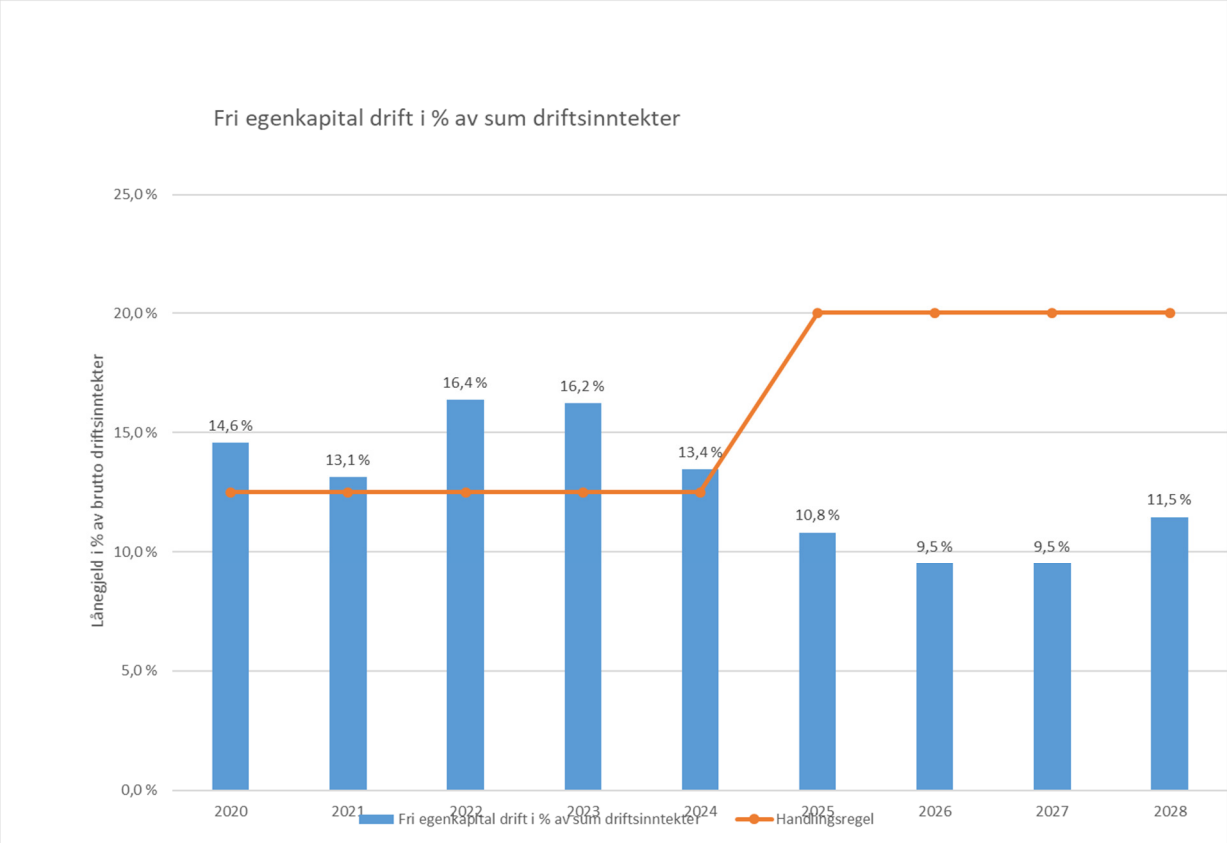

Disposisjonsfonda utanom kraftfondet består av ordinært disposisjonsfond, eigedomsskattefond (til bruk for næringsutvikling mv.) og flyktningefond. Til fråtrekk kjem dei negative sjølvkostfonda for private planforslag og bygge˚/delesak, som må låne av disposisjonsfondet fram til inndekning over sjølvkostgebyra.

Kommunens kraftfond har eigen handlingsregel. I gjeldande kraftreglement (KS˚34/22) vart det vedteke at kraftfondet ikkje skal nyttast inn i drifta før det har nådd 53 mill.+indeksregulering, med unntak av eit fast beløp (vel 7 mill.kr) som skal budsjetterast inn i drift. Det vart bestemt å bygge opp kraftfondet for å ta høgde for den høgare risikoen kommunen har ved gjeldande forvaltningspraksis. Kraftresultatet kan svinge mykje opp og ned frå år til år og enkelte år kan det bli negativt.

Nedanfor ser vi utviklinga i behaldninga på dei frie fonda til kommunen ut frå budsjettet i planperioden.

Fri egenkapital drift	Bruk	Sum	Saldo 31.12.25 B	Saldo 31.12.26 B	Saldo 31.12.27 B	Saldo 31.12.28 B
Fri egenkapital drift med ordinær handlingsregel og fratrekt akk.premieavvik	**-13 246**	**-10 301**	**52 790**	**47 116**	**48 783**	**60 508**
Fri egenkapital drift med ordinær handlingsregel	**-13 246**	**-10 301**	**52 790**	**47 116**	**48 783**	**60 508**
Fri egenkapital drift	**-13 246**	**-10 301**	**60 560**	**58 087**	**62 955**	**77 881**
2560100 Disposisjonsfond	-5 466	-10 066	36 582	33 213	35 617	43 080
2560106 Disposisjonsfond eigedomsskatt	-200	4 400	7 568	7 297	8 193	14 089
2560108 Disposisjonsfond flykningtenesta	-7 580	-5 424	9 119	7 565	6 411	5 257
2560302 Disp fond (neg) sjølvkost pr.plan/ bygge-/delesak	-	789	-479	-959	-1 438	-1 918
2569936 Disposisjonsfond kraftsal	-	-	7 770	10 971	14 172	17 373

Netto lånegjeld i % av sum driftsinntekter

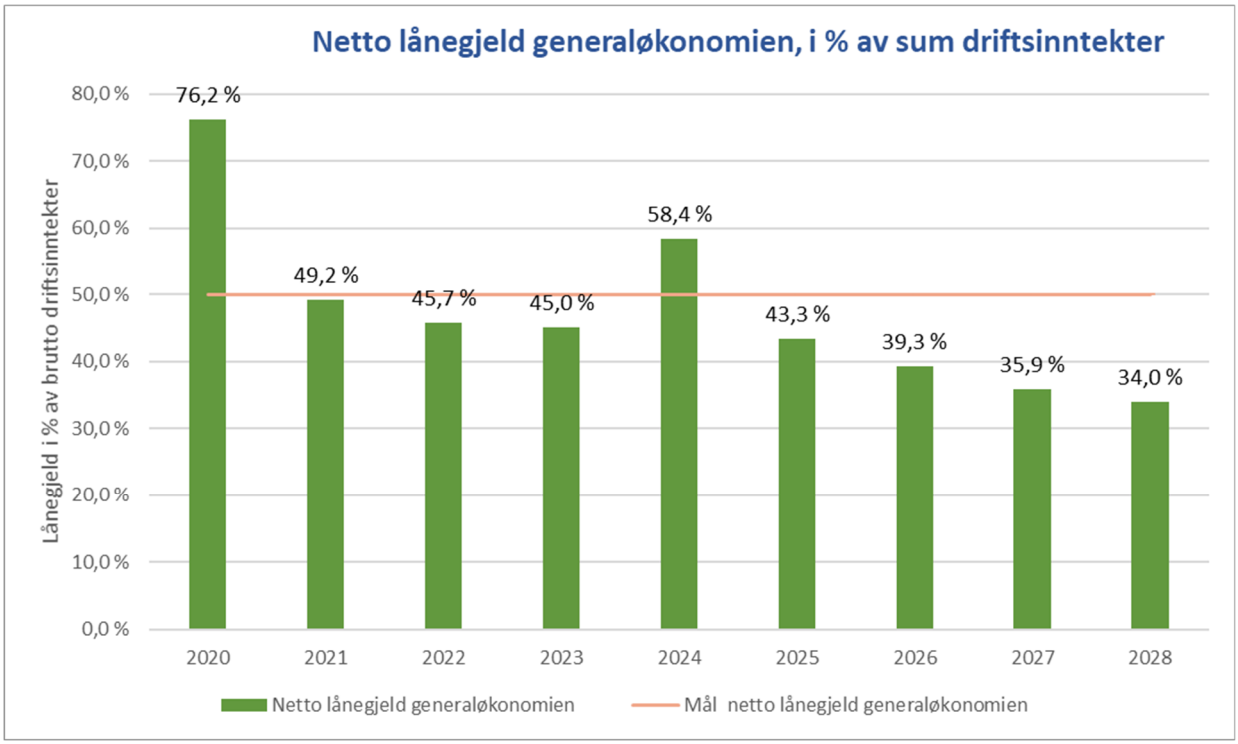

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsplikter) etter fråtrekk av totale utlån og unytta lånemiddel. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlege lån (utlån av eigne middel). Dette nøkkeltalet er valt fordi det er dette som utgjer den viktigaste renterisikoen for kommunen. Vi må betale renter og avdrag av totale lån, men det er renteinntekter på utlån, og vi skal normalt ha lite ubrukte lånemiddel, då vi skal trekke frå desse når vi tek opp nye utlån (jf. finans˚ og gjeldsreglementet).

Som vi ser ovanfor har vi i for planperioden budsjettert å vera godt innanfor kommunen sin handlingsregel om at netto lånegjeld for generaløkonomien skal ligge under 50% av sum driftsinntekter. Dette vil ev. endre seg dersom kommunen på eit tidspunkt vel å gjera større investeringar som ikkje går fram av økonomiplanen sin investeringsplan.

Kommunen sine tenesteområde

Foto: Jostein Aanestad

Kommunedirektør - fellesområde

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Politisk leiing og kontrollorgan	2 943	2 885	3 175	3 059	3 059	3 039	2 979
Kommunedirektør felles	2 973	9 631	4 114	8 502	8 452	8 502	8 452
Stab	16 236	18 813	19 112	18 531	17 965	17 850	17 850
Kraftforvaltning	˚12 332	˚11 372	˚11 372	˚10 920	˚10 920	˚10 920	˚10 920
Ramme og skatt	˚267 170	˚293 422	˚293 422	˚310 540	˚310 140	˚309 140	˚318 940
Renter og avdrag	11 697	23 992	21 032	23 683	21 614	16 236	16 680
Pensjon mv. felles	˚30 254	˚21 365	˚21 305	˚18 814	˚14 523	˚8 083	1 576
Sum	**-275 907**	**-270 838**	**-278 667**	**-286 499**	**-284 494**	**-282 517**	**-282 324**

Samandrag budsjett

Budsjettendringar:

Budsjettrammene er endra frå 2024 til 2025 med ei rekke konsekvensjusteringar som er gjort greie for i økonomiplan˚notat nr. 3, m,.a. prisjusteringar og vedtak kommunestyret har gjort gjennom året. Innsparingstiltak, nye tiltak og andre endringar av betydning er omtala nedanfor:

Politisk leiing og kontrollorgan:

- Innsparingstiltak politisk arbeid ˚ ned 0,1 mill.
- Kontrollutvalet / revisjon er teke ned med 0,18 mill., slik at budsjettposten ikkje tilsvarer vedtaket i kontrollutvalet men er deflatorjustert i forhold til budsjett vedteke i økonomiplanen for 2024.

Kommunedirektør ˚ felles:

- Budsjettert lønnsvekst i 2025 er budsjettert sentralt her med ca. 4,2 mill. i 2025, medan tilsvarande post 2024 er fordelt ut til tenestene i revidert budsjett.

Stab:

- Lærling redusert med 0,9 mill., og økonomi˚ og HR˚stilling opp med 0,6 mill., netto ned på på stillingar med 0,3 mill. Vesentleg del av auken i økonomistillinga er finansiert av auka inntekter.
- Porto redusert 0,1 mill. etter auka digital utsending.

Kraftforvaltning:

- Kraftutbytte redusert med 0,5 mill., til eit meir normalt nivå. I 2024 fekk vi ekstraordinært høgt utbytte frå våre eigarpostar i kraftselskap, etter dei høge kraftprisane åra før.

Ramme og skatt:

- Skatte˚ og rammeinntekter er auka med ca. 17,4 mill., jf. KS prognosemodell etter statsbudsjettet for 2025 og budsjettavtalen mellom regjeringspartia og SV.
- Eigedomsskatt er teke ned med 0,3 mill. basert på prognosar oppdatert oktober 2024.

Renter og avdrag:

- Netto renteutgifter er ned 1,2 mill., i hovudsak som følge av lågare rentesats.
- Avdrag er auka med 3 mill., jf. vidareføring av plan frå 2024.
- Sjølvkostområda finansierer 0,9 mill. mindre i 2025 enn i budsjettet for 2024, grunna lågare rentesats og forsinka investeringsprosjekt VA.

Pensjon mv. felles:

- På dette fellesområdet har vi budsjettert med 2,8 mill. redusert inntektsføring / auka kostnad i forhold til 2024. Samla pensjonskostnad består av ein del som er betalt premie til KLP og SPK, og som blir fordelt ut på tenestene. Og ein del "premieavvik" som blir inntektsført her sentralt. Inntektsføringa er i tråd med kommunelova sine reglar for rekneskapsføring av pensjon. Kort fortalt kostnadsfører kommunen mindre pensjon enn det vi betaler i pensjon, og forskjellen blir ført opp som fordring i balansen.

Innsparingstiltak

Bruk av ubundne fond for saldering av økonomiplanen for 2025-
Økonomiplanen for 2025 og 2026 er saldert med bruk av oppsparte midlar, 6.827` og 3.369`. Det er lagt til grunn tilbakeføring /styrking av fondet i 2027 og 2028 med 2.404` og 7.463` etter innsparingar og auka eigedomsskattinntekt .

Byggjelånsrenter for investeringar som skal finansierast med utbyggingsavtale-midlar - frå drift til investering
Investeringsprosjekt som skal finansierast av utbyggingsavtale˚midlar har vorte forskottert av kommunen, og rentene under byggetida vore dekka over generaløkonomien.

Kommunen kan i staden føre byggjelånsrentene på investeringsprosjektet, og legge til grunn at også desse blir finansiert av utbyggingsavtale˚midlar. Å betalte byggjelånsrentene på investeringsprosjekta er vanleg praksis og i tråd med regelverket (bl.a. for sjølvkostområder).

For komande økonomiplanperiode gjeld det investeringsprosjektet Finntøppvegen˚Tjednbakkvegen˚ Beitestølvegen. Dette utgjer ei innsparing for generaløkonomien på 900`, 175`, 500`og 500` for åra 2025˚2028. Vi legg til grunn at utbyggingsavtale˚inntektene til kommunen blir i eit slikt omfang at dei dekker desse auka kostnadene.

Eigedomsskatt etter taksering 2027 -9000`
Eigedomsskatt for alle eigedomar vart innført og taksert i 2017 med verknad for 2018. Vi har etter regelverket ikkje høve til å oppdatere takst/skatt med kostnadsvekst årleg. Taksten står fast i 10 år, før omtaksering kan skje. Fyrste omtaksering kan skje i 2027 med verknad for 2028. Legg vi til grunn konsumprisindeks i ein 10˚årsperiode (2014˚2024) på 36,6%, og at ein opprettheld eigedomsskatt på 4 promille på bustader og fritidsbustader, vil eigedomsskatt˚inntektene auke med ca. 9 mill. frå og med 2028. Dette er sjølvsagt eit usikkert overslag.

I forkant av dette må vi rekne med auka utgifter for takseringsarbeidet. I 2017 var kostnaden ca. 1.500`. Ved omtaksering vil arbeidet i stor grad vera kontorarbeid, då de meste av grunnlaget allerede er registrert. Vi har lagt til grunn ein kostnad på 800` i 2027 til nytaksering.

Det er budsjettert med at 60% av auken for bustader/fritidsbustader går til næringsutvikling i tråd med tidlegare prinsippvedtak. 4.600` er budsjettert som auka avsetning til eigedomsskattefondet, og tilsvarande er budsjettert som overføring til investeringsregnskapet, og bruk av eigedomsskatteinntekter (fond) til nærings˚ og utviklingsføremål.

IKT Valdres IKS - ikkje godkjent auka årsverk - 350`
IKT Valdres IKS sitt representantskap har vedteke økonomiplan for 2025˚2028 som inneber auke av 2 årsverk. KDU har vurdert at dette ikkje er nødvendig. Kommunestyret har ikkje godkjent auken av to årsverk.

Kontroll og revisjon - kontrollutvalets forslag til auke ut over deflator (180`)
Kommunestyret vedtok budsjettramme for kontrollutvalet 2025 som tilsvarer deflatorauke av opprinneleg budsjett 2024, kr 998.000. Dei godkjende ikkje budsjettet som kontrollutvalet la fram for 2025, og som er 179`høgare, totalt 1.177` (vi viser til vedlegg frå kontrollutvalet som fulgte budsjettsaka til kommunestyrets behandling, jf. forskrift om kontrollutvalg § 2.*Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet: Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet*

i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.)

Lærling - reduser med 1 -150` for heilår
Kommunen har ledig lærlingplass, og det har over tid vist seg vanskeleg å rekruttere. Budsjettposten vert redusert med verknad frå 1.8.2025.

Politisk arbeid - reduksjon av kostnader (-100`)
Kostnadene til politisk arbeid blir frå 2025 redusert ved å:

- kutte eitt kommunestyremøte i året (utgjer ca. 25` årleg).
- gå ned frå 21 til 17 kommunestyrerrepresentantar frå 2027. Dette vil gje innsparing med ca. 20` i 2027 og 80` i 2028. Tiltaket må handsamast som eiga sak i 2027.
- avslutte gratis mat på politiske møter mv., dvs. medlemmene kjøper mat i kantina eller tek med seg matpakke (ca. ˚75` årleg). Det er lagt opp til fortsatt servering i samband med kommunestyremøtet før jul og sommar og ved særskilte arrangement.

Porto - reduksjon etter meir digital utsending (-90`)
Porto˚utgiftene går ned etter auka digital utsending, og budsjettposten er teke ned med 90` årleg.

Stab - auke utfakturering til IKS -40`
Stab og økonomiavdeling yter tenester til to IKS. Stab/personalavdelinga ser at det blir ytt meir tenester bl.a. på personal enn lagt til grunn i budsjettet, og inntektsbudsjettet er auka med 40`.

Økonomiavdelinga - reduser med eit årsverk frå mars-26 -690` for heilår
I løpet av 2025 skal økonomiavdelinga implementere nytt økonomisystem, og vil i samband med dette legge opp meir automatiserte regnskapskontrollar, noko som vil effektivisere drifta med eit årsverk frå ein gong i 2026.

Utfordringar og strategi

Analyser og utfordringar

Kommunedirektøren sin internkontroll

Kommunen nyttar eit elektronisk internkontrollsystem. Dette er under stadig utvikling, og inneheld:

- Reglement/rutinar/prosedyrar (1008 dokument per november 2024)
- System for ROS˚analyser
- System for avviksmeldingar/˚handtering (inkl. ulykker/nestenulykker)
- System for varsling

Det er stadig auke i meldte avvik. Per 19. november ˚24 er det meldt 396 avvik (mot 345 avvik gjennom heile 2023). Ein vesentleg grunn til dette er at kommunen gjennom dei siste tre åra har hatt aukande merksemd på avviksrapportering/˚behandling og har gjennomført opplæringsrunder hjå dei tilsette.

Tal meldte avvik har utvikla seg slik dei siste fem åra:

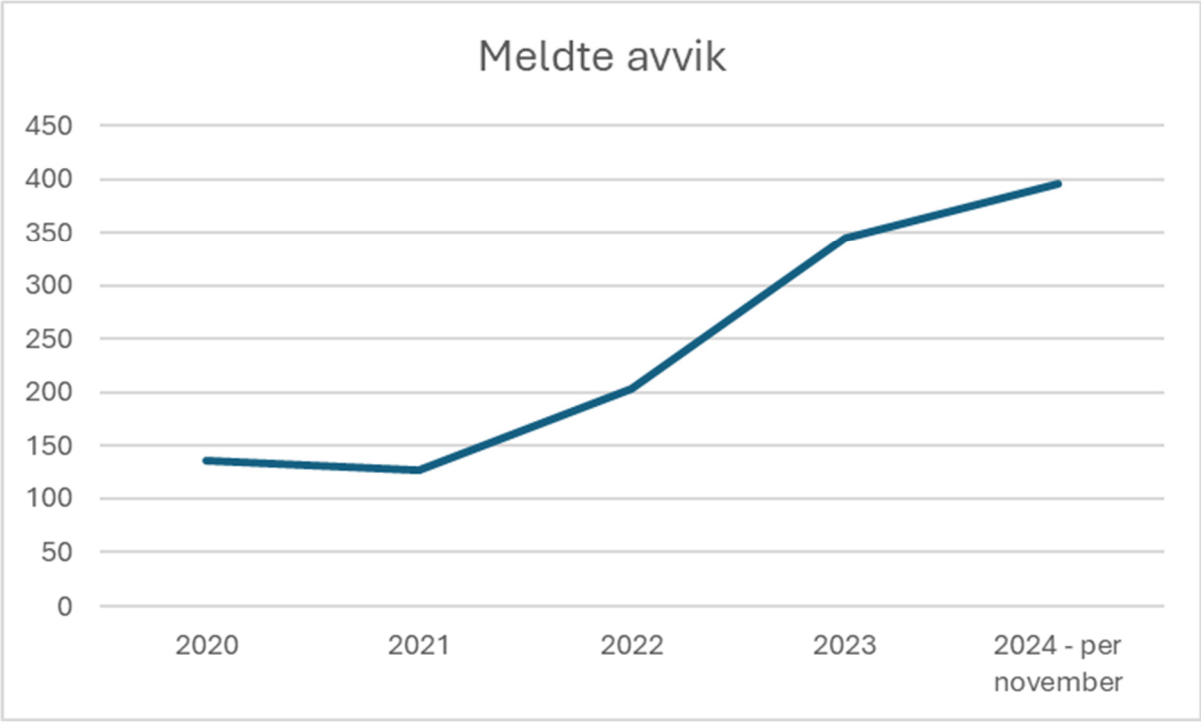

Som ein del av kommunedirektøren sin internkontroll, skal tenesteleiarane følge opp og årleg rapportere status på dei risikofaktorane som har potensielt høg/alvorleg risiko/konsekvens (definert i oversikta nedanfor).

Risikoar med høg alvorsgrad	Generelt		Person	Ytre miljø	Økonomi/info				GDPR
	Alvorlege lovbrot	Negative presse-oppslag	Død, uførheit mv.	Ulovleg forureining og miljøskade	Midlertidig stenging nærmiljø	Varig tap av bygg/ anlegg	Øk tap - kriminielle handlingar	Øk tap >100`	Avvik til Datatilsynet
Helse og tilrettelagte tenester									
Legekontor, psykisk helse, helsestasjon									
* Innbrudd ,tyveri av personopplysninger, medisin, hærverk utstyr	x	x					x	x	
* Tyveri av medisin, ansatte / pasienter	x	x	x				x		
* Trusler, vold og overgrep retta mot lege og andre tilsette	x	x	x				x	x	
* Alvorleg feildiagnostisering, mangelfull behandling	x	x	x						
* Personopplysningar på avveie/taushetsplikt	x	x							x
* Alvorlig krise/ ulykke med mange syke skadde		x	x					x	
Brennebakkin									
* Brann		x	x		x	x		x	
* Alvorleg feilmedisinering	x	x	x				x	x	
* Trusler, vold og overgrep retta mot tilsett	x	x	x				x		
* Personopplysningar på avveie/taushetsplikt	x	x							x
* Alvorlege svikt i tenesteyting grunnet bemanning og kompetanse	x	x	x						
* Brukarar som er sakna frå bustad	x	x	x						
Arbeid og aktivitet									
* Brann		x	x		x	x		x	
* Alvorlige ulykker i arbeid, bruker og ansatte		x	x					x	
* Trusler, vold og overgrep både retta mot brukar og tilsett	x	x	x					x	
* Brukarar som er sakna forsvinner frå arbeid		x	x					x	

Risikoar med høg alvorsgrad	Generelt		Person	Ytre miljø	Økonomi/info				GDPR
	Alvorlege lovbrot	Negative presse-oppslag	Død, uførheit mv.	Ulovleg forureining og miljøskade	Midlertidig stenging nærmiljø	Varig tap av bygg/ anlegg	Øk tap - kriminielle handlingar	Øk tap >100`	Avvik til Datatilsynet
Kommunedirektør, stab og økonomi:									
* personopplysningar på avveie	x	x					x	x	x
* feilutbetalingar	x	x					x	x	
* vesentleg feil i årsregnskapet kan medføre feil	x	x					x	x	
* alvorlege fristbrot		x						x	
Opplæring og kultur:									
Barnehagar									
* vold og overgrep av barn	x	x	x				x	x	
* truslar, vold og overgrep av vaksne utført av vaksne		x	x					x	
* alvorleg mobbing og trakassering av barn	x	x	x					x	
* personulykker	x	x	x					x	
* brann	x	x			x	x		x	
* barn som blir bortført		x	x						
* personopplysningar på avveie	x	x					x	x	x
Grunnskulen og kulturskulen									
* truslar, vold og overgrep	x	x	x					x	
* alvorleg mobbing og trakassering	x	x	x					x	
* alvorleg manglar i opplæringa	x	x	x					x	
* personulykker		x	x						
* terrorhending, vold og truslar	x	x	x						
* personopplysningar på avveie		x							x
* brann	x	x	x		x	x		x	
* bortføring av elevar		x	x						
Kultur:									
* misbruk av barn og unge	x	x	x					x	
Helse og omsorg:									
* alvorleg feilmedisinering	x	x	x				x	x	
* alvorleg feildiagnostisering, mangelfull behandling og		x	x				x	x	
* trusler, vold og overgrep både retta mot brukar og tilsett	x	x	x				x		
* tjuveri av medisin	x	x					x	x	
* personopplysningar på avveie/taushetsplikt		x						x	x
* brann, større fare for alvorleg konsekvens på natt		x	x		x	x		x	
* alvorlege fristbrot i saksbehandling		x						x	
* alvorlege svikt i tenesteyting	x	x	x						
* brukarar/pasientar som er sakna frå kommunale bustader/institusjon		x	x						
* Straumbrot bustader		x	x						
* defekt aggregat på helsetunet		x	x					x	
Tekniske tenester:									
Teknisk drift:									
* forurensning av drkkevatn	x	x	x	x	x			x	
* avløp på avveie	x	x	x	x	x		x	x	
* brann	x	x	x		x	x		x	
Næring plan og byggesak:									
* korrupsjon	x	x				x	x		
* alvorlege fristbrot	x	x						x	
* tillatelse til å bygge ned særs viktig naturområder		x		x				x	
* alvorlige ulykker ved synfaring		x							
* Personopplysningar på avveie		x						x	x
* Tillatelse til deling av eigedom som ikkje skulle vore delt	x	x							
* Trakassering av ansatte frå publikum		x			x				

Sjukefråvær oppfølging

Kommunen hadde t.o.m. 2. tertial 2024 eit sjukefråvær totalt på 10,3 %. Sjølv om dette framleis er høgt, er dette ein reduksjon på 1,3 prosentpoeng frå tilsvarande periode i 2023, og er også lågare enn fråværet i 2022.

Det har vore ein ytterlegare reduksjon i sjukefråværet gjennom september og oktober. Det kan sjå ut som dei tiltaka kommunen har sett inn for å redusere sjukefråværet har hatt god effekt, men det er for tidleg å trekke ein endeleg konklusjon. Målet (10˚på˚topp) er ein reduksjon på 2 prosentpoeng i 2024.

Måltabell

Hovudmål	Delmål	Indikator
Øystre Slidre kommune skal tilby tenester til innbyggarane og gjestene med god kvalitet og med effektiv ressursbruk.	Alle: Internkontrollsystemet skal vera i aktiv bruk i alle tenester i kommunen.	Rutinar
	Alle: Vi skal ikkje ha negative budsjettavvik for dei ulike tenesteområda i kommunen.	Innanfor budsjett
	Alle: Vi skal vera ein attraktiv arbeidsplass med eit godt arbeidsmiljø, og skal redusere sjukefråværet med 3 prosentpoeng i høve nivået i 2023.	Sjukefråvær redusere med 3 prosentpoeng i høve nivået i 2023 (1=ja, 2=nei)

Kostra-analyse

Prioritet	Øystre Slidre 2022	Øystre Slidre 2023	Kostragruppe 04	Landet uten Oslo
Administrasjon brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *) **)	6 181	6 125	6 327	4 900
Kontroll og revisjon brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *) **)	197	199	281	144
Politisk styring brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *) **)	534	570	764	512

**) Inflasjonsjustert med deflator*
***) Justert for utgiftsbehov*

Kommunen har administrative utgifter omlag på snittet i kostra˚gruppe 04, men ein god del høgare enn landet utan Oslo. Det er vanskeleg å vite kva som er årsaken til dette. Vi veit at det er stor variasjon i korleis kommunane fordeler utgifter til administrasjon og tenestefunksjonar.

Kommunen har i 2023 brukt mindre til kontroll og revisjon enn gjennomsnittet i kostra˚gruppa, men meir enn landet utanom Oslo, vi ligg altså om lag midt på treet. Talet er om lag som året før.

Kommunen sine utgifter til politisk styring gjekk litt opp i 2023, etter nedgang i 2021 og litt inn i 2022 som følgje av koronaen. Kommunen ligg noko lågare enn kostragruppe 04 og høgare enn landet utanom Oslo.

Opplæring og kultur

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Felles opplæring og kultur	8 574	7 932	7 949	6 867	6 646	6 646	6 646
ØSUS	13 003	13 884	14 375	15 720	15 695	15 495	15 495
Rogne skule	20 342	16 997	17 525	17 827	17 482	17 482	17 482
Lidar skule	15 188	15 363	15 932	16 989	16 944	16 944	16 944
Rogne barnehage	14 085	13 833	14 230	14 880	14 775	14 775	14 775
Beito barnehage	8 008	7 562	7 793	7 536	7 041	6 591	6 591
Private barnehagar	6 248	5 200	5 200	6 324	6 324	6 324	6 324
Kulturavdelinga	9 967	9 697	9 842	9 994	9 787	9 787	9 787
Integreringstenesta	˚0	0	˚150	˚0	˚0	˚0	˚0
Sum	**95 415**	**90 467**	**92 695**	**96 136**	**94 693**	**94 043**	**94 043**

Samandrag budsjett

Budsjettendringar:

Budsjettrammene er endra frå 2024 til 2025 med ei rekke konsekvensjusteringar som er gjort greie for i økonomiplan˚notat nr. 3, m.a. prisjusteringar og vedtak kommunestyret har gjort gjennom året. Innsparingstiltak, nye tiltak og andre endringar av betydning er omtala nedanfor:

Felles opplæring og kultur:

- Innsparing med 0,2 mill. for løyving som ikkje har vore nytta dei siste åra.

Skuler:

- Familehjelpen ved Rogne skule er avslutta og er teke ut med budsjettposten som var 0,55 mill.
- Det er lagt inn budsjett for digitale tavler til skulane i 2025 med tot. 136`.

Rogne barnehage:

- Reduksjon i eigenbetaling med vel 0,1 mill. Reduksjon i makspris i barnehagane får fullårseffekt i 2025.
- Nytt utstyr ˚ auka ramme med vel 0,1 mill.som følge av nytt tiltak.

Beito barnehage:

- Reduksjon i eigenbetaling med nær 0,1 mill. Reduksjon i makspris i barnehagane får fullårseffekt i 2025.
- Litt auka ramme for nytt utstyr, som følge av nytt tiltak.

Kulturavdelinga:

- Innsparingstiltak med totalt ca. 50`, som er omtala under innsparingstiltak (nedanfor)

Integreringstenesta:

- Integreringstenesta skal salderast i null mot flyktningefondet. Det er lagt til grunn at kommunen skal ta i mot 25 flyktningar i 2025. Inntekter og utgifter er budsjettert ut frå erfaringar 2024 og estimat.

Heile kommunen er involvert når det gjeld busetjing av flyktningar og kan ha ekstra kostnader knytt til dette. Nedanfor oppsummerer vi kva område som har budsjettert med slike kostnader og bruk av flyktningeinntekter /˚fond for å finansiere dei, og kva som i sum er budsjettert brukt og avsett til dette fondet gjennom planperioden. Vi vurderer det som viktig å ha noko oppsparte midlar på flyktningefondet til dei åra vi ikkje lengre har tilskott frå staten for flyktningane, men kanskje har ekstra utgifter, og til avviklingskostnader når busetjingsaktiviteten skal nedjusterast/avsluttast.

Flyktningeøkonomi	2 025	2 026	2 027	2 028
Flyktningetenesta:				
Inntekter	- 28 479	- 26 608	- 26 608	- 26 608
Utgifter	16 742	17 495	17 495	17 495
Netto inntekter - avsetning til fond	**- 11 737**	**- 9 113**	**- 9 113**	**- 9 113**
Andre tenester:				
Utgifter og bruk av fond - KD	200	200	200	200
Utgifter og bruk av fond - OK	1 516	1 516	1 516	1 516
Utgifter og bruk av fond - HO	7 820	7 870	7 470	7 470
Utgifter og bruk av fond - TT	1 082	1 082	1 082	1 082
Sum utgifter og bruk av fond andre ter	**10 618**	**10 668**	**10 268**	**10 268**
Netto avsetning til fond	**- 1 120**	**1 555**	**1 155**	**1 155**
Bruk av fond ved balansering ØP-25	-	-	-	-
Netto avsetning (-) / bruk (+) av fond	**- 1 120**	**1 555**	**1 155**	**1 155**
Flyktningefond saldo 31.12.	**9 119**	**7 564**	**6 409**	**5 254**

Innsparingstiltak

Barnehagar redusere overtid - 40`
Barnehagane kan innføre gjennomsnittsberekning på arbeidstid. I dag blir det overtid ved for eksempel gjennomføring av møte på kveldstid. Ved gjennomsnittsberekning ligg mellom anna møtetider inne i den ordinær arbeidstida.

Beito barnehage - redusere bemanning -900`(heilårsverknad)
Bemanninga kan redusere med 100% stilling frå 1.8.2026 pga. redusert spesial˚pedagogisk behov. Dette er naturleg reduksjon av stilling etter oppbemanning då behovet vart meldt.

Elev-pc på barneskulen -100`
Vi kan redusere dekning med pc/ipad på dei yngste elevane. I dag har alle sin eigen pc eller IPad. Vi vil redusere med 30 iPad og 30 elev˚pc totalt på begge barneskulane.

Kultur - kutte i mat og annonseutgifter - 30`
Kommunen vil bruke sosiale media og plakatar i større grad og redusere bruk av annonser i avisa. Vi vil også bruke noko mindre til møtemat.

Kulturskulen - kutte i vikarbruk - 20`
Vi vil la vera å setja inn vikar ved kortare sjukdom i kulturskulen, noko som inneber at elevar ikkje får tilbod dei aktuelle dagane.

Kulturskulen - kutte samspel folkemusikk
Vi kan kutte samspelsgruppe på tvers av kommunane i Valdres. Dette er ei felegruppe i samarbeid med andre kommunar for å bygge miljø og rekruttere elevar til folkemusikk. Tiltaket er ikkje vedteke for 2025, men ligg inne frå 2026 med årleg reduksjon 21`.

Kulturskulen - redusere kjøp av lærarar frå andre kommunar
Vi kan redusere kjøp av lærarkrefter frå nabokommunane til kulturskulen. Nokon elevar får då lærar med lågare kompetanse og nokon får tilbod om gruppeundervisning. Bl.a. blir ikkje samspelgrupper av strykeelevar vidareført. Per i dag har vi ikkje elevar på dette tilbodet. Tiltaket er ikkje vedteke for 2026, men ligg inne frå 2026 med årleg reduksjon 126`.

Kutte i ordninga sommarjobb for ungdom Furustrand
Det er mogleg å kutte sommarjobb˚ordninga og bemanning av kiosk og utlån av utstyr. Vi vil i så fall undersøke om frivillige vil ta seg av dette tilbodet på Furustrand. Tiltaket er ikkje vedteke for 2025, men ligg inne frå 2026 med årleg reduksjon 60`.

Leirskule
Opplæringslova seier at kommunen skal tilby elevane leirskuleopphald eller anna skuletur med minimum tre samanhengande overnattingar. Til no har vi reist til Bjørnsund med fire overnattingar. Vi vil redusere budsjettramma frå og med 2027 og reise kortare med eit opplegg som stettar krevet i opplæringslova.

Opplæringslova seier: *"§ 4-6.Skoletur med overnatting: Kommunen skal som ein del av grunnskoleopplæringa tilby elevane leirskoleopphald eller annan skoletur med minst tre overnattingar i samanheng."*

Det er mange måtar å løyse dette lovkravet på, og samstundes gje elevane våre gode og lærerike opplevingar.

Vi vil lage eit godt fagleg opplegg med tre overnattingar i nærområdet. Ein stor del av elevane har mindre kunnskap og erfaringar frå vårt nærområde. Eit opplegg i nærområdet vil kunne vera med å heve kompetanse om fjellet, kulturlandskapet vårt og gje ei større oppleving av å høyre til. Vi vil kunne jobbe aktivt med "rein naturglede" i skulane.

Kommunen ynskjer å ha leirskule for 7. klasse, slik det er meir vanleg å gjere andre stader, i staden for i 9. klasse slik det er her no. Denne endringa vil vera positiv i overgangen til ungdomsskulen.

Leirskulen vil dekke kompetansemål for 7. klasse, mellom anna at dei skal lære seg å bruke bær˚miljøet, ha aktivitetar innanfor friluftsliv, vurdere sikkerheit i uteaktivitetar og naturferdsel, og gjennomføre overnattingsturar og reflektere over eigne naturopplevingar.

For å få endra frå 9. klasse til 7. klasse treng vi å ha leirskule for to trinn to år på rad. Det er difor ikkje realistisk å redusere budsjettet i 2025 og 2026, men løysinga vil seinare gje innsparing og samtidig etter vår vurdering vera ei god ordning.

Opplæring felles - redusere budsjett for skulemateriell, kurs og opplæring - 200`
Budsjettposten har ikkje vorte brukt dei siste åra, men vore ein buffer på uforutsette kostnader, m.a. til kompetanseheving. Ved å redusere denne budsjettposten får vi moglegheit til å gjennomføre kompetanseheving, utan om det som er finansiert gjennom Rekomp˚ og Dekomp˚tilskot (eksterne kompetanse˚midlar til skulen).

Rogne skule - redusere lærardekning med 40%
Det er vurdert at vi kan redusere lærardekning ved Rogne skule med 40%. Dette vil bety noko redusert moglegheit for 2˚lærarsystem. Tiltaket er ikkje vedteke for 2025, men ligg inne frå 2026 med åreleg reduksjon 300`.

Transportutgifter skule - aktivitetsdagar
Kommunen kan redusere transportutgifter i samband med aktivitetsdagar i skulen. Det vil innebera å kutte fjelltur på hausten og skitur på vinteren der vi har bussutgifter, om ikkje t.d. FAU finansierer transportkostnadene. Skulane kan lage andre aktivitetar som kan bli gjennomført på skulen eller i nærområdet. Elevane vil ikkje få like mange turopplevingar og kjennskap til naturen i kommunen. Tiltaket er ikkje vedteke for 2025, men ligg inne som reduksjon frå 2026 med 75` kvart år.

Nye tiltak

Barnehagar - utstyr
Det er gjeve 150`totalt til utstyr i barnehagane for 2025. Dette har vore meldt som ynskje lenge, og summen tilsvarar om lag den auka løyvinga som vart gjeve til barnehageformål i statsbudsjettet for 2025. Løyvinga er fordelt på dei to barnehagane ut frå barnetal /eigenbetaling˚

Digitale tavler til skulene
Skulane har meldt sterkt ynskje om fleire digitale tavler (19 til saman). Vi har ikkje funne rom for dette i økonomiplaneDet er lagt inn 136`til føremålet i budsjettet for 2025.

Utfordringar og strategi

Analyser og utfordringar

A.1 Demografisk utvikling

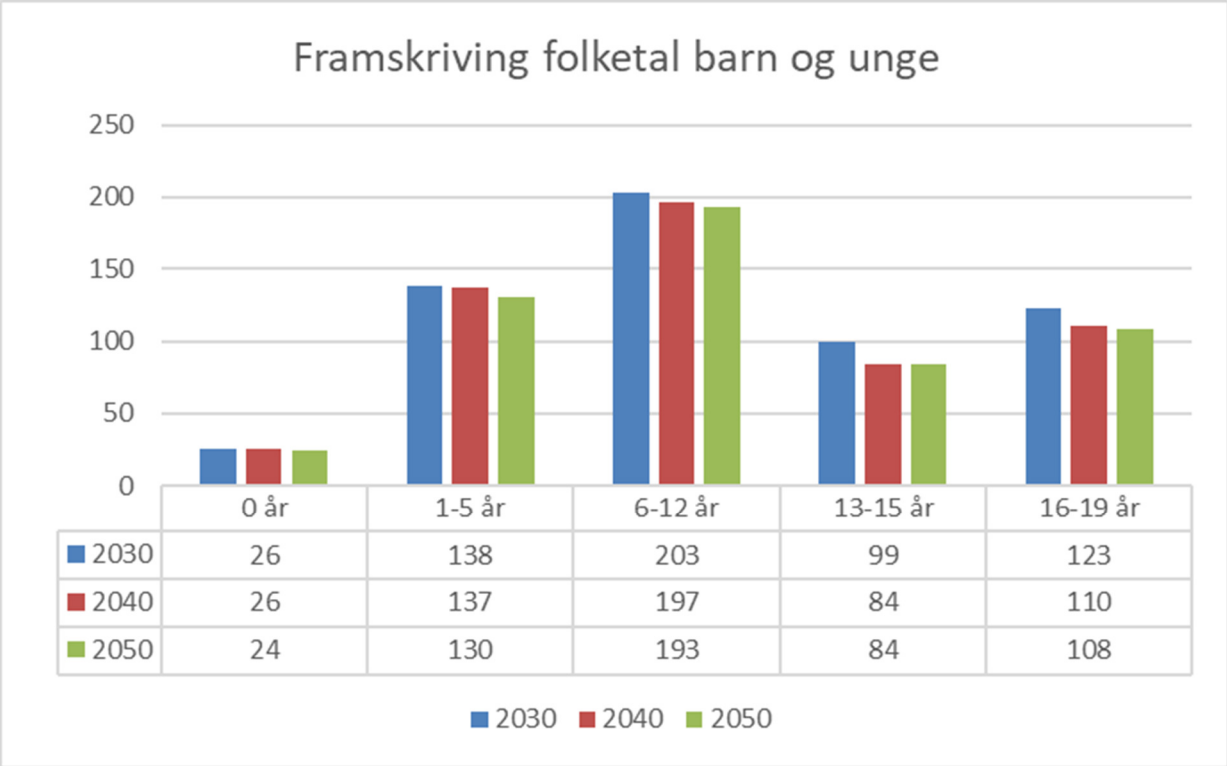

Statistikken frå SSB syner ein nedgang i tal barn og unge fram mot 2050. Størst endring blir det i alderen 13˚15 år og 16˚19 år mellom 2030 og 2040. Aldersgruppene syner her talet i barnehagealder, barneskulealder, ungdomsskulealder og vidaregåandealder.

A.2 Nasjonale og regionale utviklingstrekk

Frå 1. 8 .24 fekk grunnskulen ny opplæringslov. Opplæringslova har fått ein anna oppbygging, og noko anna innhald. For skulane vil endring av individuell tilrettelagt opplæring, tidlegare spesialundervisning, gje behov for endring av rutinar og forståing av lovkravet. Dette er eit arbeid skulane er i gang med både lokalt, men også regionalt. PPT er med i arbeidet.

I september 2024 la regjeringa fram stortingsmeldinga: «Ein meir praktisk skule. Betre læring, motivasjon og trivsel på 5. til 10. trinn» Tiltaket handlar om å gjere skulen meir praktisk retta for elevar på mellomtrinnet og ungdomsskulen. Målet er å auke læringa, motivasjonen og trivselen ved å inkludere meir praktiske aktivitetar i undervisninga. Nokon av forslaga er å innføre valfag på mellomtrinnet og gjere arbeidslivsfag obligatorisk på ungdomstrinnet, bytte ut nasjonale prøver med andre type kartleggingar og ha lokale skulemiljøteam.

“Kompetanse for framtidas barnehage” er revidert og gjeld fram til 2025. Her ligg det ei rekke tiltak for kompetanseheving både for heile personalgruppa og for enkelttilsette. Mange av tiltaka er kjende og i bruk frå før.

I regjeringa sin strategi, “Barnehagen inn i ny tid” har dei sett eit mål om at 60% av grunnbemanning i barnehagen skal vera barnehagelærarar innan 2030. Dette er sett på som eit svært ambisiøst mål.

A.3 Lokale utviklingstrekk og utfordringar

Elevundersøkinga, Folkehelseoversikta og UngDataundersøkinga gjev oss til saman mykje informasjon om innbyggarane i aldersgruppa 10˚15 år i kommunen. Innanfor opplæring og kultur melder for mange at dei oppleve mobbing og utanforskap både på skulen og på fritida, inkl. digital mobbing. Mange melder også inn at dei ikkje trivast på skulen, og ugyldig fråvær aukar.

Øystre Slidre kommune sin oppvekstplan med handlingsdel er førande for arbeidet innanfor mange område av opplæring og kultur, og mange av tiltaka er iverksett. I denne økonomiplanperioden vil vi starte opp og erfare effekten av mottaksgruppe for flyktningebarn i skulealder, der målet er at elevane skal ha raskare progresjon i språkinnlæringa, slik at dei får eit funksjonelt språk så fort som råd. Dette er viktig for å bli integrert i lokalsamfunnet og ha eit godt utgangspunkt for læring i skulen.

Vi ser ei auke i born med behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehagane. Vi har lykkast i å rekruttere tilsette med kompetanse innanfor spesialpedagogikk og vi har opplæring for tilsette. Barnehagane er no betre dekt med barnehagelærarar enn tidlegare år.

Rekruttering: innanfor opplæring og kultur er det grunnskulelærarar og barnehagelærarar det er vanskelegast å rekruttere. I løpet av økonomiplanperioden vil fem tilsette utdanne seg som barnehagelærarar, noko som er svært positivt.

Øystre Slidre kommune har ikkje barnehagelærardekning etter de nasjonale målet i 2030.

Innanfor vaksenopplæringa, skuletilbodet på Beitostølen helsesportsenter og kulturskulen er det greit å rekruttere inn personell.

Kultur skal famne eit breitt tilbod til barn, unge og vaksne. Med nye tilbod når vi andre ungdom enn med dei meir tradisjonelle aktivitetane, og vi oppleve ein vekst i aktivitet. Det er god søknad til kulturskulen. Det er eit satsingsområde å kunne tilby møteplassar, kulturelle opplevingar og variert tilbod for innbyggarane i kommunen.

Kulturskulen skal tilby opplæring og ulike aktivitetstilbod i ulike kunst og kulturfag. Kulturskulen skal ivareta tradisjonane våre, men også utforske og utvikle tilboda sine i takt med samfunnsendringar og trendar på kulturfeltet. Tendensen er no at fleire elevar søkjer seg til gruppetilboda, kunst og teaterfag, og at det er nedgang i elevar som får individuell undervising i musikkfag. Gruppetilboda er rimelegare enn individuelle timar.

Flyktningområdet: Det viktigaste tiltaket er å få vaksne ut i jobb, slik at dei kan meistre eige liv. Dette er eit krevjande arbeid når vi har busett 155 personar dei siste tre åra. Likevel ser vi at arbeidet nyttar, og vi har funne ein arbeidsform vi har tru på også vidare.

Fellesrådet har sendt inn budsjettinnspel med høgare budsjettramme for 2025 enn deflatorjustering. Kommunen har bedt fellesrådet om å finne tiltak for å balansere budsjettet. Eitt av tiltaka er å auke gravfesteavgifta, som har vore fast i fleire år, utan indeksregulering. No har kyrkjeleg fellesråd i Øystre Slidre i sak 16/24 tilrådd at kommunen innfører ei auka flat festeavgift, og ber også om at kommunen vedtek å indeksregulere avgiftene årleg. Endringa av festeavgifta er heimla i gravplasslova § 14, og

kommunestyret har mynde til å fastsetje festeavgifta. Kommunen har i samråd med kyrkjeverge lagt fram forslag om auke av festeavgifta til kr 400,˚ per år per grav.

Kvalitetsvurdering

Miljøretta helsevern: i 2024 kom vi godt i gang med godkjenning av barnehagar og skular. Miljøretta helsevern Hallingdal og Valdres gjennomføre arbeidet i samarbeid med rektorane, styrarane og tekniske tenester. I 2025 vil vi rette opp nokon påbod, slik at alle barnehagane og skulane er godkjende.

Kartleggingar i skulen, som kartleggingsprøver 1.˚3. kl. og nasjonale prøver på 5., 8. og 9. trinn er ein del av vurdering av det faglege nivået. Elevundersøkingane som alle elevar i 5.˚10. trinn gjennomføre gir oss mellom anna eitt avgrensa bilde av det psykososiale miljøet.

I 2025 skal vi gjennomføre medarbeiderundersøkinga, 10˚faktor.

Måltabell

Hovudmål	Delmål	Indikator
Øystre Slidre kommune skal tilby tenester til innbyggarane og gjestene med god kvalitet og med effektiv ressursbruk.	Alle: Internkontrollsystemet skal vera i aktiv bruk i alle tenester i kommunen.	ROS˚analyser (1=ok, 2=ikkje ok)
		Rutinar
	Alle: Vi skal ikkje ha negative budsjettavvik for dei ulike tenesteområda i kommunen.	Innanfor budsjett
	Alle: Vi skal vera ein attraktiv arbeidsplass med eit godt arbeidsmiljø, og skal redusere sjukefråværet med 3 prosentpoeng i høve nivået i 2023.	Sjukefråvær
		Sjukefråvær redusere med 3 prosentpoeng i høve nivået i 2023 (1=ja, 2=nei)
	Opplæring og kultur: 90% av dei som avslutta introduksjonsprogrammet og er arbeidsføre skal vera i jobb eller utdanning etter eitt år.	Prosentandel av arbeidsføre
	Opplæring og kultur: Alle barnehageforeldre skal oppleve å bli ivareteke på ein god måte, få informasjon om sitt barn i kvardagen og få vidareutvikle foreldrekompetansen.	Foreldrekompetanse: foreldreskulen er tiltak for å heve foreldrekompetansen. Blir målt i prosentvis oppmøte
		Foreldreundersøkinga: Barnehagen jobbar for å sikre foreldra si medvikning
		Foreldreundersøkinga: Eg har inntrykk av at barnet mitt trivst i barnehagen
		Foreldreundersøkinga: oppleve at barnet mitt føler seg trygg på personalet
	Opplæring og kultur: Alle elevar skal ha eit godt, trygt og inkluderande læringsmiljø.	Elevunders. 10. trinn ˚ Elevdemokrati og medvirkning

Hovudmål	Delmål	Indikator
		Elevunders. 10. trinn ˚ Felles regler
		Elevunders. 10. trinn ˚ Læringskultur
		Elevunders. 10. trinn ˚ Mobbet av andre elever på skolen
		Elevunders. 10. trinn ˚ Støtte fra lærerne
		Elevunders. 10. trinn ˚ Trivsel
		Elevunders. 7. trinn ˚ Elevdemokrati og medvirkning
		Elevunders. 7. trinn ˚ Felles regler
		Elevunders. 7. trinn ˚ Læringskultur
		Elevunders. 7. trinn ˚ Støtte fra lærerne
		Elevunders. 7. trinn ˚ Trivsel
	Opplæring og kultur: Alle ungane i barnehagen skal ha minst ein å vera i lag med.	Foreldreundersøkinga: Eg har eit inntrykk av at mitt barn har vener i barnehagen
		Sosiogram ˚ løpande observasjon (1=ok, 2= ikkje ok)
	Opplæring og kultur: Barnehagane skal gjennomføre kompetansehevingstiltak for alle tilsette.	Prosent av tilsette som deltek
	Opplæring og kultur: Elevane skal ha ei god fagleg utvikling.	Nasjonale prøver 8. trinn: Lesing
		Nasjonale prøver 8. trinn: Regning
		Nasjonale prøver 9. trinn: Lesing
		Nasjonale prøver 9. trinn: Lesing, mestringsnivå 1
		Nasjonale prøver 9. trinn: Regning
		Nasjonale prøver 9. trinn: Regning, mestringsnivå 1
	Opplæring og kultur: Kvar pedleiar skal årleg dele sin kunnskap med andre tilsette i barnehagen på avdelingsmøte.	Prosent av totalt antal pedleiarar
	Opplæring og kultur: Vi skal ikkje ha pedagogiske leiarar på dispensasjon	Årsverk på dispensasjon

Kostra-analyse

	Øystre Slidre 2022	Øystre Slidre 2023	Kostragruppe 04	Landet uten Oslo
Prioritet				
Andre kulturaktiv. og tilsk. til andres kulturbygg brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *)	596	567	698	615
Barnehage nettodriftsutgifterandel av totale utgifter (prosent)	10,0 %	10,7 %	11,6 %	14,2 %
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (215) Skolefritidstilbud (B) *) **)	409	429	756	1 074
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner *)	1 696	2 291	2 910	3 116
Netto driftsutgifter per innbygger (231) aktivitetstilbud barn og unge (B) *) **)	224	260	163	249
Netto driftsutgifter per innbygger (370) bibliotek (B) *) **)	375	398	431	344
Netto driftsutgifter per innbygger 1˚5 år i kroner, barnehager *) **)	193 122	230 287	234 977	214 463
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6˚15 år *) **)	119 672	147 126	128 645	114 945
Netto driftsutgifter til kommunale musikk˚ og kulturskoler, per innbygger 6˚15 år *)	6 302	7 059	5 051	3 323
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6˚ 9 år *) **)	5 838	7 238	11 784	13 582
Netto driftsutgifter, kirke, i prosent av totale netto driftsutgifter	1,4 %	1,3 %	1,2 %	1,0 %
Skolelokaler brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	3,0 %	2,7 %	2,4 %	2,7 %
Skoleskyss brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	0,6 %	0,6 %	0,5 %	0,3 %
Produktivitet				
Driftsutgifter til undervisningsmateriell (202), per elev i grunnskolen *)	2 641	2 767	2 482	2 167
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk˚ og kulturskoler, per bruker *)	21 155	24 434	26 506	26 983
Korrigerte brutto driftsutgiftertil grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev *)	190 492	206 506	180 908	153 393
Dekningsgrad				
Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk˚ og kulturskole, av barn i alderen 6˚15 år	4,2 %	2,7 %	1,6 %	3,3 %
Andel elever 6˚15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6˚ 15 år (B)	35,7 %	31,4 %	19,3 %	13,0 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	10,0 %	11,1 %	9,9 %	8,1 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	4,9 %	6,6 %	5,6 %	5,9 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn (prosent)	92,6 %	83,9 %	74,7 %	85,8 %
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	32,5 %	23,1 %	20,0 %	18,6 %
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (B)	5,2	4,6	3,4	2,5
Kvalitet				
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen (prosent)	35,9 %	26,9 %	40,9 %	41,3 %
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	90,6	85,1		
Elevunders. 10. trinn ˚ Trivsel	4,0	3,6		
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	40,9	41,5	41,6	42,2
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.˚10.årstrinn	10,2	9,6	10,9	12,5
Kommunekasse				
Korrigerte brutto driftsutgifter (383) musikk˚ og kulturskoler (Kommunekasse)	2 711	3 209	97 565	2 364 820

**) Inflasjonsjustert med deflator*
***) Justert for utgiftsbehov*

Skule

Kommunen nyttar 23,8% av samla netto driftsutgifter innan grunnskulesektoren (sjå under Prioritet). Dette er noko over kostragruppa og landet. Ser vi på netto driftsutgifter per innbyggar 6˚15 år ligg ligg vi også over pr. innbyggar 6˚15 år, og vi har hatt ei auke frå 2022 til 2023. Vi brukar meir pengar pr elev enn landet og kostragruppa på undervisningsmateriell (under Produktivitet). Noko av dette kan henge saman med at elevtalet har gått noko ned. Kostra viser at gruppestorleiken har gått ned frå 10,2 til 9,6 elevar. Her ligg vi under kostragruppa med 10,69 og landet med 12,5. Driftsutgifter på skulelokale har gått noko ned, og vi ligg no likt med landet. Vi brukar meir pengar på skulemateriell enn både landet og kostragruppa.

Innanfor skulefritidsordninga er brutto driftsutgifter pr innbyggar på kr 429 (under Prioritet). Dette er godt under kostragruppa og landet, men det har vore ei auke dei siste fire åra. Noko av forklaringa på at vi ligg under kan vera at vi har færre timar med SFO enn mange andre stader i landet. Dette kan forklarast ved at vi har lengre skuledagar, og at ei skule ikkje har SFO på morgonen. 1.˚3. klasse har gratis kjernetid på SFO, og vi ser at dette gir fleire elevar på SFO enn tidlegare.

Kommunen ligg over kostragruppa og landet når det gjeld del elevar som mottek individuell tilrettelagt opplæring (tidlegare spesialundervisning) (sjå under Dekningsgrad). Kostra viser ein nedgang på tal timar individuell tilrettelagt opplæring av tal lærartimar totalt. Noko av nedgangen er feil, då det var rapporteringsfeil i 2022. Kommunen ligg 4,5% høgare på timar individuell tilrettelagt opplæring av lærartimar totalt enn kontragruppa i 2023. Særskild språkopplæring har hatt ei forventa auka med 1,7%, og kommunen ligg over kostragruppa og landet. Forklaringa her er høge busettingstal over to år.

Del undervisning gjeve av godkjent undervisningspersonale er på 85,1 (sjå under Kvalitet). Dette er ein nedgang på om lag 5%.

Nasjonale prøver viser at vi ligg på same nivå som kostragruppa og litt under landet på lesing 8. trinn. På rekning 8. trinn har vi ei forbetring frå 2022. Her ligg vi over kostragruppa og landet utan Oslo. Kommunen ligg litt under landet og på same nivå som kostragruppa på grunnskulepoeng.

For stor del elver svarar at dei ikkje trivst på skulen. Her går vi ned frå 4,0 i 2022 til 3,6 i 2023.

Barnehage

Kommunen nyttar 10,7% av samla netto driftsutgifter til barnehage (sjå under Prioritet). Dette er under kostragruppa og landet. Netto driftsutgifter pr innbyggar 1˚5 år har auka (under Prioritet), og vi ligg no nærmast likt med kostragruppa, og over landet utan Oslo.

Det er ei auke i barn som får spesialpedagogisk tilbod i barnehagane (sjå under Dekningsgrad). Vi ligg litt over landet utan Oslo, og godt over kostragruppa.

Minoritetsspråklege i barnehagealder går i barnehagane i Øystre Slidre, men det er ein nedgang frå 2022. Vi ligg no mellom kostragruppa og landet utan Oslo (under Dekningsgrad).

Kostra viser at det er ein nedgang i del barnehagelærarar i prosent av grunnbemanninga frå 35,69% i 2022 til 26,9 i 2023 (under Kvalitet). Det er godt under snittet i kostragruppa og landet. Årsverk på dispensasjon frå utdanningskravet er ikkje rekna inn her. Vi har tilsette som tek barnehagelærarutdanninga, noko som vil vera med å betre ande barnehagelærarar i barnehagane.

Kultur

Kommunen har i 2023 redusert noko tilskot frå 2022 til andre kulturaktivitetar og kulturbygg per innbyggar (sjå under Prioritet). Vi ligg under kostragruppa og landet.

Innanfor kulturskulen har vi gått noko opp per innbyggar i kroner (under Prioritet), og vi ligg på 2,5 % i netto driftsutgifter av kommunen si totale netto driftsutgifter på kultur mot 3,3 % i kostragruppa og 4,1% i landet. Ventelista har gått ytterligare ned frå 2022 til 2023.

Biblioteket er mykje brukt, og vi har auke på utlån per innbyggar (under Dekningsgrad). Det er godt over kostragruppa og landet. Skulebiblioteka er også mykje brukt.

Kyrkja

Kommunen har nytta 1,3% av totale netto driftsutgifter til kyrkja. Dette er 0,1% mindre enn i 2022. Dette er litt over kontragruppa og landet i 2023

Helse og omsorg

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Felles helse og omsorg	20 561	23 912	24 036	22 780	22 941	23 441	23 441
Helse og tilrettelagde tenester	38 886	36 119	40 279	39 858	39 808	39 258	39 258
Førebygging og meistring	37 440	36 850	37 573	39 523	39 293	39 193	39 193
Institusjonstenester	34 718	32 881	33 491	36 449	36 449	36 449	36 449
Sum	**131 605**	**129 762**	**135 379**	**138 610**	**138 491**	**138 341**	**138 341**

Samandrag budsjett

Budsjettendringar:

Budsjettrammene er endra frå 2024 til 2025 med ei rekke konsekvensjusteringar som er gjort greie for i økonomiplan˚notat nr. 3, m.a. prisjusteringar og vedtak kommunestyret har gjort gjennom året. Innsparingstiltak, nye tiltak og andre endringar av betydning er omtala nedanfor:

Felles helse og omsorg:

- Barnevern tiltak er redusert med 1,6 mill., etter godt arbeid siste åra i barneverntenesta og endringar i brukargruppa.
- NAV sosialhjelp nettoramme redusert med ca. 2,3 mill. (auka inntekt/ finansiering frå flyktningefond 2,7 mill., etter erfaringstal ved årsregnskapet 2023).
- Planlegging nytt helsehus auka med 0,2 mill. (flytta frå unytta investeringsramme 2024)
- Nye dørlåsar/boksar 0,3 mill. i 2025

Helse og tilrettelagde tenester:

- Tilrettelagde tenester ned på overtid 0,4 mill. jf. innsparingstiltak omtala nedanfor.
- Arbeid og aktivitet auka vedsal med 0,1 mill. som innsparingstiltak omtala nedanfor.
- Legetenesta har redusert lønnsbudsjett med 1,8 mill. Dette er i hovudsak knytt til tre forhold: I fjor la vi inn 2x100% stilling for vakant lege pluss den fjerde. No har vi tilsett i den «vakante», og kommunal del der vart 40% (ikkje 100%). Resten er sjølvstendig næringsdrivande (8.2˚avtale). Dette inneber 60% stilling mindre i årets budsjett. I fjor la vi også inn bonusutbetaling til ein lege, som ikkje er aktuelt for årets budsjett. Det er lagt inn som innsparingstiltak å tilsetja 4.lege i 8.2˚avtale (sjølvstendig næringsdrivande) i staden for kommunal stilling, med reduksjon 0,3 mill. i 2025 og fullårseffekt i 2026˚.

Førebygging og meistring:

- Innsparingstiltak heimetenesten totalt ca. 0,3 mill., herunder støttekontakter over til gruppetilbod, dagsentertilbod for heimebuande, pårørandestøtte omsorgsløn, praktisk bistand ny organisering, driftsutgifter bilar. Sjå nærare omtale av innsparingstiltak nedanfor.

Innsparingstiltak

Arbeid og aktivitet (skogprodukt) - auke vedlevering -150`(heilårseffekt)
Arbeid og aktivitet (skogprodukt) kan auke sal og levering (utkøyring) av ved. Det må i så fall kjøpast inn noko ved som Arbeid og aktivitet sel vidare og kjører ut til kundane. Auka aktivitet kan auke netto inntekta til kommunen med anslagsvis 150` årleg ( 100` i 2025).

Bruk flyktningefond til auka sosialhjelp (1.670`)
Rapportar frå NAV viser stor auke i sosialhjelpsutbetalingar for Øystre Slidre, og største delen har kome som følgje av auka tal flyktningar. Budsjettet for sosialhjelp er auka ˚ og etter vurdering av regnskap, budsjett og dokumentasjon frå NAV har vi vurdert det rett å belaste flyktningefondet med ytterlegare 1.670` i 2025 (justert etter anmoding om 25 flyktningar), deretter 1.400`, 1.000`og 1.000`. Integreringstenesta har rapportert om vesentleg betring i tal på flyktningar som går ut i arbeid mv. i år, men det er større utfordringar med å gjera noko med dei som allerede er i NAV˚systemet, og med fortsatt auke i mottak flyktningar, må ein pårekna også ein viss del i auka sosialhjelp framover.

Dagsentertilbod for heimebuande - auka tilbod - 225` (heilårseffekt)
Tiltaket inneheld to element; auka pris og utvida tilbod.

Dagtilbodet for heimebuande, inkl. transport og mat, er for 2025 ved ordinær prisauke kr. 108,˚ pr, dag. Til samanlikning er kjøp av middag ved utkøyring kr 120,˚ pr dag og kjøp av middag på Helsetunet kr. 108,˚ pr. måltid. Prisen på dagtilbodet for heimebuande vert sett til kr. 150,˚ pr dag. Tilbodet inkluderer transport og mat.

Dagens lokale for dagtilbodet, Vindestogo, har redusert moglegheit for auka kapasitet grunna storleiken på lokalet. Vi veit at talet personar med demens i kommunen vil auke betydeleg i åra som kjem, og det er venta auka behov for eit dagtilbod. Øystre Slidre helsetun blei bygd med tilskotsmidlar for dagtilbod i Moastogo. Moastogo har kapasitet til langt fleire brukarar. Utover personar med demens opplever kommunen aukande utfordringar med einsamheit og isolasjon hos heimebuande. Denne isolasjonen medfører aukande helseutfordringar og psykisk uhelse, og aukar den einskilde sitt behov for hjelp og bistand frå helse˚ og omsorgstenesta. Fleire innbyggjarar ønskjer seg sosial aktivitet saman med andre. Mange er avhengige av bistand under den sosiale aktiviteten, eller til og frå aktiviteten.

Meiningsfull dagaktivitet er avgjerande for at kommunen skal nå målet om at den einskilde skal bu og klare seg sjølv lengst mogleg i eigen heim. For å legge til rette for dette, vil vi starte opp med aktivitet/dagtilbod også i Moastogo ved Helsetunet med det personellet vi har knytt til dagtilbodet for heimebuande. Ved å ha dagtilbodet ved Vindestogo 3 dagar i veka og 2 dagar i veke ved Moastogo vil langt fleire få eit dagtilbod samtidig som tilbodet ved Vindstogo vert vidareført. Forslaget er i tråd med nasjonale reformer som “Leve heile livet” og eldrereform “Bu trygt heime”.

Tiltaket vil gje auka inntekter på 225` i året, med halv effekt i 2025 for å gje tid til å få etablert eit utvida tilbod.

Heimetenesta - reduksjon i drivstoffutgifter ved kjøp av el-bilar -80`(heilårseffekt)
Investeringsplanen inneheld kjøp av to bilar til heimetenesta i 2025. Ved utskifting av to fossil˚bilar til to el˚bilar vil drivstoffutgiftene kunne bli redusert. Vi har lagt inn reduksjon med 80` årleg frå og med 1.8.2025.

Kommunepsykolog - redusere frå 40% til 30% - 100`
Øvre Valdres har eit samarbeid der vi deler ei kommunepsykologstilling og andre utgifter knytt til tenesta. Vang ynskjer å auke tilgangen til kommunespykolog, og ved dette tiltaket saman med Vestre Slidre si endring, kan dei gå opp frå 20% til 50%, Vestre Slidre vil da ha 20%, Øystre Slidre 30%. Vi vil kunne ivareta tilbodet til innbyggerane, og rettleiing for psykisk helse og helsestasjonen, men vil gå noko ned på det overordna, systematiske arbeidet. Tiltaket er ikke vedteke for 2025, men ligg inne frå 2026 med årleg reduksjon 100`.

Lege blir tilsett i 8.2-avtale -620`
Kommunen kan tilsetja den 4. legestillinga (som no er vakant) som kommunalt tilsett eller som sjølvstendig næringsdrivande med kommunal avtale (8.2˚avtale). Sistnemnde alternativ vil vera økonomisk gunstigare for kommunen, med heilårseffekt (620`) frå 2026.

Praktisk bistand - ny organisering (-30`)
Talet eldre med behov for helse˚ og omsorgstenester vil auke betydeleg dei komande åra. Vi må gå gjennom kva type bistand vi kan yte og korleis denne bistanden skal organiserast. Vi må m.a. vurdere tilbodet om personleg assistanse i form av praktisk bistand.

Reglane for betaling for praktisk bistand er heimla i forskrift om vederlag for helse˚ og omsorgstenester, og vert rekna ut frå hushaldet si samla inntekt. Mange betalar minstesats grunna låg inntekt. Fleire tenestemottakarar mottek i dag personleg assistanse i form av praktisk bistand etter helse˚ og omsorgstenestelova § 3˚2 nr. 6b frå heimetenesta. Pr. i dag blir ikkje denne gruppa tenestemottakarar fakturert på same måte som dei som mottar heimehjelp. Dette fører til at kommunen har ein ulik praksis overfor innbyggjarane i forhold til om dei må betale for hjelpa eller ikkje, avhengig av kven som yter bistanden.

Vi har i dag 86 heimebuande tenestemottakarar, fordelt på 301 timar pr. veke. Delar av vedtaka om praktisk bistand kan vurderast og gjerast om til personleg assistanse i form av praktisk bistand. Dette gjev moglegheit for å krevje betaling for tenesta. Dette vil fasast inn over tid, primært knytt til nye tenestemottakarar. Forventa auka inntening vil vera 30` pr. år.

Pårørandestøtte - omsorgsløn - stans av tilbod når arbeid ikkje blir utført (-40`)
Ein gjennomgang av kommunen sitt tilbod om pårørandestøtte i form av omsorgsstønad viser at kommunen har gitt løn utover det som er lovpålagt. Det har vore utbetalt løn i periodar der det ikkje har foregått omsorgsarbeid, anten fordi den hjelpetrengande har vore innlagd i institusjon, eller ved delt omsorg for barn med nedsett funksjonsevne. Kommunen vil frå 2025 rette opp i denne praksis. Estimert innsparing i 2025 er kr. 40'.

Støttekontakter over til gruppetilbod (-150`- 400`)
Øystre Slidre kommune har i dag 35 aktive støttekontakttilbod, alle 1:1, med eit omfang på 119 timar pr. veke. Den årlege budsjettramma for dette er kr 1.021`, eksklusive utgiftsdekning og køyregodtgjersle. Vi har ca. 5 personar som til kvar tid ventar på støttekontakt grunna rekrutteringsutfordringar.

Vi vil gjennomføre ei gradvis overgang til tilbod om støttekontaktar i gruppe på to eller tre personar. Dette vil bli fasa inn over eit par år, der nye tilbod vert gjennomført som gruppetilbod der det er mogleg. Vi vil også gå gjennom tildelinga av støttekontakt som er gjort og vurdere omgjering til gruppetilbod. Ved overgang til gruppetilbod, der gruppene er på to eller tre personar, vil den årlege innsparinga vera på 400`, med ei forventa innsparing i 2025 på 150`, 300` frå 2026 og 400` i 2027 og 2028.

Tildelingskontoret - reduser sjukevikar, overtid og ekstrahjelp - 20`
Budsjettet til sjukevikar /ekstrahjelp / overtid ved tildelingskontoret vert teke ned med kr. 20'.

Tilrettelagde tenester - endre fagveilederstilling til vernepleier - 100`
Ved å endre stillingstype/kompetanse kan kommunen redusere kostnader med ca. 100` per år. Det er vurdert liten konsekvens for øvrig.

Tilrettelagde tenester - redusere overtid - 400`
Tilrettelagde tenester ved Brennebakkin har hatt veldig stor overtidsbruk pga. mange vakante stillingar i turnus og høgt sjukefråvær dei siste åra. Med nytilsettingar siste året og systematisk arbeid er det realistisk å vente at overtidsbruken kan gå ned. Budsjettet er redusert med 400`i 2025 og 2026, deretter 600` ned.

Utfordringar og strategi

Analyser og utfordringar

A.1 Demografisk utvikling

Tabellen syner at vi får ei markant auke i aldersgruppa 80 år og oppover. Tidlegare har ein stor del av aldersgruppa 80+ hatt vedtak om tenester på det høgste nivået (institusjonsplass) i tenestetrappa vår. Utviklinga dei siste åra viser at dette er i endring. Dei siste åra har stadig fleire motteke tenester i eigen heim i staden for i institusjon. Vi ser også ein god effekt av dei heildøgns bemanna bustadene ved Øystre Slidre helsetun som var ny i omsorgstrappa vår i 2021.

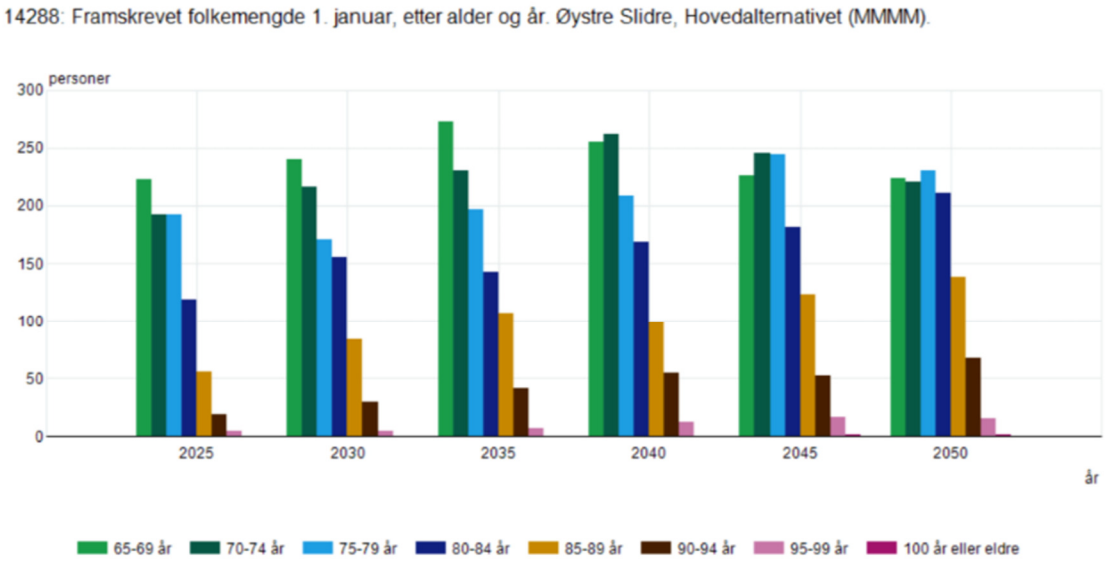

Vi ser ein trend som viser at innbyggjarane, uavhengig av alder, i større grad enn tidlegare mottek

tenester i heimen og står for ein stor del av dei totale utgiftene innan helse˚ og omsorg. Vi kan forvente at fleire av dei eldste innbyggarane i større grad enn tidlegare vil klare seg med tenester i heimen, og vi vil fortsatt dreie innsatsen mot heimetenester.

Eit utviklingstrekk er at gjennomsnittsalderen er aukande, og den generelle folkehelsa blir betre. I tillegg forventar vi effekt av auka fokus på førebyggande tiltak, eigenmeistring og tilretteleggingar i eigen heim, og at vi difor vil klare oss lenger heime. Dette vil kunne bety endra behov for oppfølging av heimetenesta. Det vil og føre til at dei som får tilbod om institusjonsplass har eit omfattande og samansett hjelpebehov.

Pasientane ligg kortare tid på sjukehuset no enn tidlegare. Konsekvensane av dette er at pasientane er dårlegare ved utskriving til kommunen og treng meir omfattande og spesialisert oppfølging enn tidlegare. Utviklinga fører til at det også er vanskelegare å få lagt pasientar inn på sjukehus. Dette gjer at kommunen må ivareta dårlegare pasientar no enn før. Vi har gode erfaringar med bruk av Valdres lokalmedisinske senter, men må også bygge kompetanse og eit tenestetilbod lokalt.

Statistikken syner at det er om lag 85 000 eldre med demens i Norge. Befolkninga i Øystre Slidre er eldre enn gjennomsnittet i Norge og har difor ein høgare andel med demens. Framskrivingar syner ei kraftig auke i talet på personar med demenssjukdomar i perioden fram mot 2050. Mellom 80˚90 % av alle som har ein demenssjukdom vil ha behov for døgnbaserte tenester, i omsorgsbustader eller i institusjon. Dette vil utfordre oss i stor grad når det gjeld koordinering, nok kapasitet, og kompetanse. For å møte utfordringane på området arbeider Øystre Slidre kommune med å bli eit meir demensvenleg samfunn slik at personar med demens blir møtt med forståing, respekt og støtte. Mål for kommunen er å tilretteleggje for at personar med demens opplever meistring og inkludering. Målet på sikt er at personar med demens blir meir sjølvhjulpne og kan leve aktive liv lengst mogleg. Demenskontakten har ansvaret for å legge til rette for kurs, og er i gang med kurs for hotellnæringa på Beitostølen. Kunnskapen bidreg til at arbeidskvardagen til personar i dei ulike serviceyrka blir enklare, og kommunen og servicenæringar som deltek får eit positivt omdømme. Det er ei arbeidsgruppe som bistår demenskontakten i å utarbeide lokale planar for opplæring.

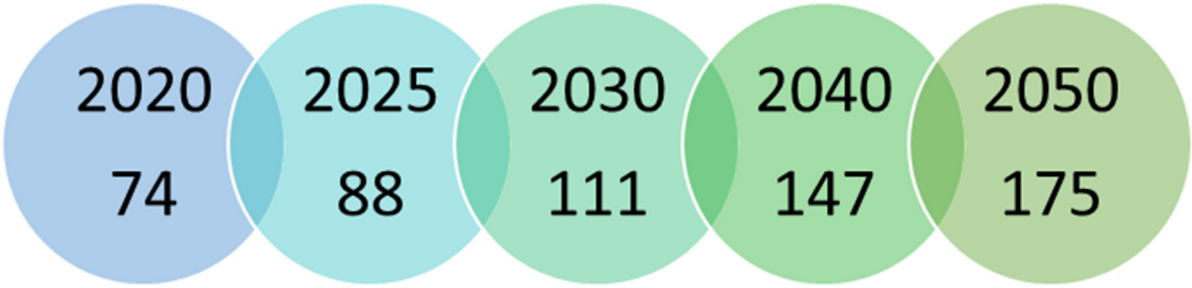

Det er forventa at deltidsinnbyggarane oppheld seg meir i kommunen, jamf. 10 på topp. Deltidsinnbyggarane som oppheld seg her meir enn i helger og feriar er i hovudsak pensjonistar.

Det er utfordringar knytt til rekruttering innan helse˚ og omsorgstenestene, særskild innanfor sjukepleiarar i turnus. Vi har ein høg del personell med kompetanse (85%) og mange av våre tilsette innanfor helse og omsorg tek kompetansehevande kurs, grunnutdanning og vidareutdanning. I komande tiårsperiode vil ein høgare del av dei tilsette innanfor helse – og omsorgstenesten gå av med pensjon enn det vi har hatt dei seinare åra, noko vi må ta høgde for i planlegginga av drifta.

A.2 Nasjonale og regionale utviklingstrekk

Det er tydelege nasjonale føringar om at kommunane skal gje gode omsorgstenester, og ha eit spesielt fokus på at eldre kan bu lengre heime. Det er fleire reformar som har vart over tid som bygge opp under dette arbeidet, for eksempel "Leve heile livet" og "Bu trygt heime".

Helsefellesskapet Innlandet vart oppretta i 2020 og er eitt av 19 helsefellesskap i landet. Målet med helsefellesskapa er å skape meir samanhengande og bærekraftig helse˚ og omsorgstenester for pasientar som treng hjelp både frå spesialisthelsetenesta og den kommunale helse˚ og omsorgstenesta. Dette er eit stort arbeid og Helse˚ og omsorgsforum i Valdres sørger for at Valdres bidreg inn i arbeidet. Helsefellesskapet har fire grupper som skal bli prioritert i arbeidet: barn og unge, alvorleg psykisk sjuke, pasientar med fleire kroniske lidingar og skrøpelege eldre.

Barnevernsreforma vil fortsatt vera førande for arbeid med å kunne setje inn tiltak tidlegare for å hjelpe barn og familiar. I tillegg vil vi trenge betre tilgang på fosterheimar i regionen for at barn som treng det kan få bu i trygge miljø i ei periode der det er naudsynt. Det er ein stor fordel om fosterheimen er i nærleiken av det kjende lokalsamfunnet til barnet, slik at det kan fortsette på den kjende skulen og med fritidsaktivitetar saman med vener.

Interkommunal barneverntenesta har hatt store utgifter på innleige av konsulentar for å kunne gjennomføre nødvendige tiltak. Det blir gjort ei omfordeling innad i barnevernet, slik at dei kan tilsette ein familieterapeut. Dette vil redusere behovet for innleige av konsulentar. Vi vil også kunne nytte ressursen betre, fordi det går mindre tid til køyring. Dette er eit viktig tiltak for at familiane som har behov for det, skal få hjelpa dei treng i eit meir tilpassa omfang.

A.3 Lokale utviklingstrekk og utfordringar

Vi er ein turistkommune med store planar om auka aktivitet for alle årstider. Dette inneber fleire deltidsinnbyggarar og auka tal turistar som oppheld seg i kommunen, og som kan ha behov for helse˚ og omsorgstenester.

Helse˚ og tilrettelagte tenester står ovanfor ulike utfordringar som medfører eit aukande behov og krav til våre tenester frå innbyggarane og turistar. Det melder seg eit behov for auka samhandling mellom dei ulike tenesteområda, f.eks. psykisk helse, legeteneste og helsesøster. Det vil bli fokus på lokalisering og samhandling i denne økonomiplanperioden. Tilrettelagte tenester vil få fleire ulike typar arbeidsoppgåver i tida framover, mellom anna innanfor rettleiing i heimar. Det blir også eit auka behov for barneavlastning i åra framover.

Velferdsteknologiske løysingar og digital heimeoppfølging:

Øystre Slidre helsetun er eit svært moderne helsebygg, og nyttar fleire velferdsteknologiske løysingar. Det er eit mål at kommunen i tida framover også legg til rette for at heimebuande kan oppleve eigenmestring og tryggleik i kvardagen gjennom bruk av velferdsteknologiske løysningar, i tillegg til den hjelp dei treng frå helse˚ og omsorgstenestene. Medisineringstøtte og bruk av tryggleiksalarmar er gode velferdsteknologiske løysingar som kan leggje til rette for at den einskilde kan bu heime lengst mogleg. For å sikre ein meir effektiv og kvalitativ god oppfølging av pasientane har vi utstyr til digital oppfølging. Målet er at utstyret kan nyttast av heile helse og omsorg og ikkje minst kunne spare pasientar for krevjande turar for konsultasjon ved sjukehus eller lege.

Øystre Slidre er med i eit regionalt prosjekt, Digital heimeoppfølging ˚ Valdres. Dette er eit prosjekt der målgruppa er pasientar med ulike kroniske sjukdommar. Der er det moglegheit for ulike målingar som

pasientane kan ta heime og dette kan følgast opp digitalt med lege, heimetenesta og spesialhelsetenestene. Her kan ein oppdage tidleg forverring av tilstand og iverksette eigenbehandlingsplan. Målet med dette prosjektet er trygging av pasient og pårørande, mindre reising for pasientane og eit betre tenestetilbod og pasientforløp.

Målet for kommunen dei neste åra er at vi aktivt brukar dei ulike velferdsteknologiske løysingar vi har og at tilsette og innbyggarar blir trygge i bruk av ulike teknologiar. Det må skapast ei felles forståing av kva innbyggarar skal ha ansvar for sjølv og kva som er eit kommunalt ansvar.

Vi har rekruttert to nye legar og skal rekruttere ein til i løpet av 24/25. Vi ynskjer å ha legar som blir godt kjende i kommunen, og kjende for innbyggarane.

Tildelings˚ og bustadkontoret har ein auke i saksbehandlingsmengde og sakene blir meir komplekse. God kompetanse og gode rutinar for saksbehandling er viktig for å sikre tenestene til innbyggarane. Tildeling˚ og bustadkontoret jobbar mykje med kommunale bustader og å ha tilgjengelege bustader for flyktningane kommunen buset. Dette arbeidet har vore omfattande dei siste åra, og det vil det fortsatt bli i 2025. Ny lov om kommunen sitt ansvar på det bustadsosiale området pålegg kommunen eit større ansvar for oppfølging av vanskelegstilte på bustadmarknaden. Det er eit mål at den einskilde skal kunne ivareta sitt buforhold sjølv. Oppfølging i forhold til å skaffe leigetakarane ein trygg økonomi og arbeid er ei prioritert oppgåve. Eininga opplever stadig fleire henvendingar i forhold til bustøtte og startlån som kan gje ein indikasjon på at stadig fleire opplever utfordringar på området.

I tillegg til økonomisk tryggleik treng stadig fleire rettleiing når det gjeld å bu. Delen med helseutfordringar i tillegg til bustadutfordringar er aukande og vil framover medføre auka behov for tverrfagleg og tilpassa oppfølging utover dei tradisjonelle tenestetilboda.

Kommunen er med i TØRN˚satsinga for turnusområda våre. Dette arbeidet vil vare i store deler av økonomiplanperioden. Arbeidet med TØRN skal bidra til å bygge ei helse– og omsorgsteneste som kan møte framtidas utfordringar innanfor turnusområda. Dei viktigaste bidragsytarane i dette arbeidet er dei tilsette som både kartlegg kva oppgåver dei har, beskriv kva som er ei god vakt for dei og brukarane, samt legg grunnlaget for korleis vi kan løyse oppgåvene vidare. Dette vil vera eit svært viktig arbeid i åra framover for å sikre god og bærekraftig kvalitet i omsorgstenestene våre. Det er eit mål i dette arbeidet av sjukefråværet og behov for innleige går ned, samt at vi har ei stabil bemanning utan vakansar.

Kvalitetsvurdering

Det vil bli gjennomført bruker˚ og pårørandeundersøking fyrste kvartal 2025 og medarbeiderundersøking våren 2025.

Vurdering av tenesteomfanget: Det vil bli gjennomført ei revidering av serviceerklæringane for tildeling og innhald i alle helse˚ og omsorgstenestene.

Måltabell

Hovudmål	Delmål	Indikator
Øystre Slidre kommune skal tilby tenester til innbyggarane og gjestene med god kvalitet og med effektiv ressursbruk.	Alle: Internkontrollsystemet skal vera i aktiv bruk i alle tenester i kommunen.	ROS˚analyser (1=ok, 2=ikkje ok)
		Rutinar
	Alle: Vi skal ikkje ha negative budsjettavvik for dei ulike tenesteområda i kommunen.	Innanfor budsjett
	Alle: Vi skal vera ein attraktiv arbeidsplass med eit godt arbeidsmiljø, og skal redusere sjukefråværet med 3 prosentpoeng i høve nivået i 2023.	Sjukefråvær redusere med 3 prosentpoeng i høve nivået i 2023 (1=ja, 2=nei)
	Helse og omsorg: Alle barn i barnevernet som har tiltak skal ha tiltaksplan	Andel barn med tiltaksplan av barn med hjelpetiltak
	Helse og omsorg: Minst 82% av dei tilsette skal i løpet av planperioden ha relevant fagutdanning	Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)
	Helse og omsorg: Vi skal bidra til at innbyggjarar skal meistre eiget liv.	Gjennomført meistringskurs ˚ eigne eller i samarbeid med andre
		Satt i gang prosjekt med mål om å bevisstgjere organisasjonen om kva som fremjar eigen meistring 1=Ja 2=Nei
	Helse og omsorg: Vi skal ikkje ha fristbrot i barnevernet.	Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder
	Helse og omsorg: Vi skal legge til rette for at den einskilde skal kunne bu lengst mogeleg i eigen heim.	Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon
		Tidsbegrenset opphold ˚ gjennomsnittlig antall døgn per opphold (antall)
	Helse og omsorg: Vi skal sikre at alle under 30 år er i arbeid, utdanning eller aktivitet.	Vurdering (1=ok, 2=ikkje ok)
	Helse og omsorg: Vi skal ta imot alle utskrivingsklare pasientar innan fristen for fakturerbare liggedøgn.	Antall liggedøgn utanfor fristen for fakturerbare liggedøgn

Kostra-analyse

	Øystre Slidre 2022	Øystre Slidre 2023	Kostragruppe 04	Landet uten Oslo
Prioritet				
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn med tiltak *)	409 781	432 882	369 567	360 744
Netto driftsutgifter per innbygger 0˚17 år, barnevernstjenesten *) **)	33 133	29 694	19 561	14 913
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie˚ og omsorgtjenesten (B) *) **)	26 974	29 661	26 470	26 162
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto drifts (prosent)	40,3 %	38,9 %	39,3 %	35,7 %
Produktivitet				
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244)	12,2	10,7	13,4	14,0
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B) *)	31 360	48 782	54 518	63 316
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B) *)	568 512	612 381	331 858	357 048
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass *)	1 452 404	1 447 639	1 542 262	1 640 650
Utgifter per beboerdøgn i institusjon	5 323	5 055	5 255	5 272
Dekningsgrad				
Andel barn med barnevernstiltak pr 31.12 ift. innbyggere 0˚ 17 år	4,0 %	2,6 %	2,9 %	2,3 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0˚17 år	5,1 %	4,2 %	4,2 %	3,9 %
Kvalitet				
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	84,7 %	86,9 %	78,1 %	77,5 %
Gjennomsnittlig listelengde korrigert for kommunale timer	1 119,0	942,0	911,0	1 008,0
Kommunekasse				
Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp (B) (Kommunekasse)	23,3 %	25,6 %	29,9 %	34,0 %
Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger (B) (Kommunekasse) *) **)	3 478	4 044	3 336	3 249
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons˚ og skolehelsetj. pr. innb 0˚20 år (B) (Kommunekasse) *) **)	3 602	3 585	4 176	4 137
Netto driftsutgift per bruker av hjemmebaserte tjenester (254) (Kommunekasse)	555 918	624 429	298 057	339 764
Netto driftsutgifter per innbygger (233) annet forebyggende helsearbeid (B) (Kommunekasse) *) **)	327	126	355	483
Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse˚ og omsorgstj. til hjemmeboende (B) (Kommunekasse) *) **)	13 731	16 349	13 355	13 866
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B) (Kommunekasse) *) **)	4 547	4 881	4 583	4 712

**) Inflasjonsjustert med deflator*
***) Justert for utgiftsbehov*

Pleie og omsorg - institusjon og heimetenenester (under Prioritet og Produktivitet)

Kommunen har i 2023, som tidlegare år, forholdsvis høge utgifter per innbyggar innan pleie og omsorg samla. Vi ser ein tendens til reduserte netto driftsutgifter innan institusjon, medan utgiftene til heimebuande har auka siste år. Vi ligg for dei fleste variablane over samanliknbare kommunar og landet. For heimebaserte tenester har driftsutgifter per mottakar auka og ligg også i 2023 langt over snittet. Vi viser til fleire kostra˚tal under Prioritet for driftsutgifter per innbyggjar innan ulike tenester, og under Produktivitet; utgifter per beboerdøgn i institusjon, korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottakar av heimetenester og korrigerte brutto driftsutgifter per plass i institusjon (under Produktivitet).

Årsaker til auka og høge driftskostnader på området kan vera ei blanding av:

- God kvalitet i tenesta.
- Dreiing av tenestetilbodet frå institusjonstenester til heimebaserte tenester i tråd med sentrale føringar og lokale planer.
- Den demografiske utviklinga vil medføre langt fleire eldre innbyggjarar. Resultata for 2023 viser at vi er på veg inn i den varsla eldrebølgja, med resultat at fleire eldre må få tenester i eigen heim og medføra auka kostnadar frå heimetenesta. Vi ser på området at mellom anna innbyggjarar over 80 år i 2023 i langt større grad blir ivareteken i eigen bustad, mot tidlegare tilbod i institusjon. Delen mottakar av institusjonsopphald over 80 år har gått ned frå 71,4 % i 2022 til 54,8% i 2023. Dette er ein betydeleg reduksjon som er venta å halde fram.
- Delen brukarretta årsverk innan omsorgstenesta med helsefagleg utdanning hadde også i 2023 ein positiv auke og er no kome opp i 86, 9 %. Kommunen ligg godt over samanliknbare kommunar (78,1 %) og landet (77,5%). Auka kompetanse vil vera avgjerande for at kommunen kan møte dei utfordringar som ligg framfor oss innan sektoren, men føre til høgare lønskostnader på området.
- 2023 som 2022 har vore prega av vakansar og høgt sjukefråvær. Mangelen på helsepersonell er ei utfordring i heile landet. Vakansar og fråvær medføra auka bruk av overtid og innleie.
- Det er og nytta kjøp av tenester frå bemanningsbyrå i enkelte periodar i 2023 for å løyse utfordringar i forhold til vakante stillingar, ei løysing som er dyrare enn å lønne eigne tilsette. I tillegg er det eit stort omfang av bruk av overtid. Sommaren 2022 vedtok kommunen bonusavtale for å sikre drifta gjennom sommarferien denne har halde fram også i 2023.
- Tilrettelagt tenester har fått fleire tenestemottakarar med omfattande behov. Det har i 2023 vore naudsynt med kjøp av tenester utanfor eigen kommune.
- Delen personar med demens er aukande. Kommunen har i 2023 fått fleire brukarar med demens som krev tenester på eit høgt omsorgsnivå i tidleg alder. Fleire er avhengige av bustad med heildøgns pleie og omsorg. Dette kjem tydeleg til syne i Kostra˚variabelen delen bebuarar i bustad med fast tilknytt personell der delen over 80 år er redusert frå 80% i 2022 til 61 % i 2023. Det er venta at dei yngre tenestemottakarane i bustaden vil ha behov for omfattande tenester av heimesjukepleia i åra framover. Prognoser viser at antal yngre personar med demens vil auke dei komande år.
- Drifts˚ og kapitalkostnader har auka mykje etter bygging av Helsetunet, og viser vesentleg høgare driftsutgifter til institusjonslokaler per innbyggjar enn snittet.
- Straumutgifter og enkelte driftsutgifter til gamle sjukeheimen også etter utflyttinga.
- Avlasting i institusjon har auka og avlasting utanfor institusjon er tilsvarande redusert. Dette fører til ein auka kostnad for kommunen utan moglege inntekter, då avlasting er ein vederlagsfri teneste.
- Tal bruker˚retta timer i psykisk helse kjem ikkje fram i kommunal rapportering, då det ikkje blir fatta vedtak eller registrert timeforbruk i fagsystemet. Dette medfører at kommunen har 4 årsverk som ikkje produserer "bruker˚retta arbeid".

Kommunehelse / anna førebyggjande helsearbeid (under Kvalitet, Kommunekassa og Dekningsgrad)

Tiltak i form av ekstra legeressurs på legekontoret har hatt effekt i forhold til at listelengda for legar i kommunen er vorte kortare i 2023 enn dei føregåande åra. Liste˚lengda er no lågare enn snittet i landet, men framleis litt over samanliknbare kommunar. Dette er eit viktig rekrutteringstiltak i forhold til å sikre god legedekning i kommunen

Netto driftsutgifter pr innbyggar (kommunekassa) er auka i 2023 og kommunen ligg no over både samanliknbare kommunar og landet. Bakgrunnen for dei auka utgiftene er behov for innleige av lege via vikarbyrå og auka behov for helsepersonell til helse˚kartlegging og oppfølging av

flyktningar. Lønnskostnader til sjukepleier med ansvar for koordinering av helse˚kartleggingane er finansiert av auka integreringstilskot.

Delen fysioterapeutar (under Dekningsgrad) er stabil god og over snitt i både samanliknbare kommunar og resten av landet. Helsestasjon og jordmortenesta har gode resultat også i 2023 i forhold til å følgje opp nyfødde og born og unge med kontroller.

Kommunale bustader (under Prioritet)

Brutto driftsutgifter for kommunale bustader pr innbyggar har auka frå 2022 – 2023 og kommunen sine kostnader er høgare enn kostnadsgruppe 4 og og landet utanom Oslo. Kommunen har i 2023 som i 2022 teke i mot mange flyktningar og har som følgje av dette hatt auka utgifter til husleige, tomgangsleige, straum, nett og andre kommunale avgifter.

Kommunen har gått til innkjøp av to nye bustader i 2023. Deler av kostnaden er finansiert i form av tilskot frå Husbanken.

Dei auka kostnadane knytt til flyktningbustader er kompensert frå staten ved auka integreringstilskot.

Netto driftsutgifter (Andre nøkkeltal) for kommunale disponerte bustader er i motsetning til brutto utgifter nesten halvert i 2023.

Kommunale bustader (under Produktivitet)

Kommunen har klart å redusere sine lønnskostnader pr kommunal bustad i 2023, men ligg framleis høgt på dette området. I 2023 har kommunen i stor grad måtte leige privatbustader for framleige for å kunne ta i mot flyktningar i tråd med politisk vedtak. Framleigebustadane krev tett oppfølging av medarbeidarar i forkant av innleige og undervegs i leigeforholdet. Det høge lønsforbruket for kommunale bustader dekker også dette arbeidet.

Ein auka del innbyggjarar mottek bustøtte i 2023. Dessverre ligg kommunen lågt i forhold til tildeling av startlånemidlar, noko som bidreg til at leigetakarane bur lenge i kommunale bustader og kommunen får eit auka behov for nye bustader for busetting. Denne faktoren, saman med ein stadig aldrande befolkning som ynskjer og treng meir tilrettelagt bustad, ser vi i kostra˚funksjonar som syner at delen kommunale bustader pr innbyggjar i Øystre er høgare enn både samanliknbare kommunar og landet, og at delen som søkte kommunal bustad pr 1000 innbyggjar er meir enn dobla sidan 2022 og ligg no på eit nivå godt over kostragruppa og landet.

Sosialhjelp (under Produktivitet og Kommunekasse)

Økonomisk sosialhjelp gjekk i 2022 ned, men har igjen auka vesentleg i 2023. Dette gjeld både i forhold til utgifter per mottakar (under Produktivitet) og del utgifter til økonomisk sosialhjelp. Til tross for auken, ligg kommunen under både samanliknbare kommunar og landet.

Dei auka kostnadane er eit resultat av at delen sosialhjelpsmottakarar har auka frå 2,9 % til 4 % av innbyggjarane. Dette er over landsgjennomsnittet. Vi ser at delen sosialhjelpsmottakarar i yrkesaktiv alder dvs 18 – 66 er aukande og no ligg over både samanliknbare kommunar og landet. Vi ser ein særleg auke i sosialhjelpsmottakarar med introstønad der ekstra mottak av flyktningar er ein hovudfaktor. Delen personar med kollektiv beskyttelse som ikkje deltek i arbeidsliv eller kvalifiserer til introduksjonsprogram er auka. Faktorar som bidreg til auka sosialstønad er krigen i Ukraina og framleis høge bu˚ og levekostnadar som lånerente, drivstoff, mat og husleigeprisar. Utgiftsauken frå 2022 til

2023 er i all hovudsak knytt til flyktningar frå Ukraina. Dei auka utgiftene er dekt inn av auka integreringstilskot frå staten.

Barnevern (under Prioritet og Dekningsgrad)

Utgiftene til barnevernstenesta har dei seinare år vore høge for kommunen. I 2023 ser vi nedgang i utgift per innbyggar (under Prioritet), men auka netto driftsutgifter pr barn med tiltak (under Prioritet), og begge indikatorane ligg vesentleg over kostragruppa og landet.

Delen barn med tiltak og undersøkingar (under Dekningsgrad) viser nedgang og ligg no under/på kostra˚ gruppa, men over landet. Tal saker pr saksbehandlar (under Produktivitet) har vist nedgang både i 2022 og 2023, slik at produktiviteten ligg under snittet i Kostra˚gruppa og landet.

Tiltak på området har vore auka bruk av konsulentar og ekstern bistand for å sikre at medarbeidarane har kunna stått i jobb etter fleire år med stor arbeidsmengd og fleire avvik.

Frå årsmeldinga for det interkommunale samarbeidet for barnevern (med Nord Aurdal som vertskommune) les vi bl.a. at det for Øystre Slidre kommune har vore nye tiltak i 2023, både i og utanfor familien (institusjonsplass), noko som har medført meirforbruk. For tenesta felles har det dei siste åra vore fleire krevjande utfordringar. Situasjonen har vore teke på alvor, og kommunane har saman styrka tenesta med nye årsverk dei siste åra, arbeidd med styringssystem og rutinar og utviklings˚ og endringsarbeid. Interkommunal barneverntjeneste i Valdres har i stor grad nådd måla sine, og den har ingen fristbrot i 2023.

Tekniske tenester

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Felles tekniske tenester	0	114	114	118	118	118	118
Teknisk drift	38 999	37 839	37 546	39 660	39 350	38 840	38 647
Næring plan og byggesak	9 888	12 656	12 933	11 975	11 842	11 175	11 175
Sum	**48 887**	**50 609**	**50 593**	**51 753**	**51 310**	**50 133**	**49 940**

Samandrag budsjett

Budsjettendringar:

Budsjettrammene er endra frå 2024 til 2025 med ei rekke konsekvensjusteringar som er gjort greie for i økonomiplan˚notat nr. 3, m.a. prisjusteringar og vedtak kommunestyret har gjort gjennom året. Innsparingstiltak, nye tiltak og andre endringar av betydning er omtala nedanfor:

Budsjettramma for "Tekniske tenester" viser nettoramme, dvs. utgifter med fråtrekk for inntekter og bruk av fond, i praksis vil det seia nettobruk for "generaløkonomien". Sjølvkostområda skal vera 100% finansiert av gebyr for tenesta, og ev. avvik skal budsjetterast mot eigne sjølvkostfond slik at nettoramma blir kr 0. Det er også lagt inn finansiering frå flyktningeøkonomien for dei ekstrautgifter til busetjing av flyktningar som er budsjettert her, slik at netto ramma på det området også er kr 0.

Teknisk drift:

- Straumkostnadene er teke ned frå 2024 til 2025 med 0,6 mill., basert på lågare prisprognose for 2025. Vi har for generaløkonomien lagt til grunn ein straumpris i 2025 basert på 64 øre/kWh + nettleige + mva.
- Påkobling av biovarme for Tingvang og ØSUS er lagt inn med 0,6 mill. i 2025, dette er finansiert med bruk av eigedomsskattefond som ligg under fellesområdet.

Næring plan og byggjesak:

- Næringsutviklingstiltak er auka med ca. 0,7 mill., dette er finansiert med bruk av eigedomsskattefond som ligg under fellesområdet.
- Reduksjonar på lønn generaløkonomien, bl.a. ved omdisponering av deler av ressursane til sjølvkostområda vatn, avløp og byggesak.

Sjølvkost-områda:

Nedanfor følger oppsummering av sjølvkostbudsjettet for 2025:

Budsjett 2025	Vatn	Avløp	Spreidd avløp	Oppmåling	Bygge-/delesak og private planforslag
Gebyrinntekter	**16 890**	**21 793**	**331**	**801**	**4 934**
Kostnader mv.	7 717	12 365	632	1 200	5 413
Kap kostnader	8 878	9 042	0	0	0
Sum kostn./gebyrgrunnlag	**16 595**	**21 407**	**632**	**1 200**	**5 413**
Overskot/underskot-	**295**	**386**	**-301**	**-399**	**-479**
Årets dekningsgrad	*102 %*	*102 %*	*52 %*	*67 %*	*91 %*
Avset. (-) / bruk av bunde fond	-295	-386	301	399	479
Avsetjing (-) / bruk av disp fond	0	0	0	0	0
Sum mot fond	**-295**	**-386**	**301**	**399**	**479**
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Balansen:					
Fond 31.12.2024P	-858	553	1 328	976	0
Fond 31.12.2025	-563	939	1 028	577	-479

Nedanfor følger budsjettert utvikling i netto bruk/avsetning og saldo på bundne sjølvkostfond i planperioden.

Sjølvkostområder (21.10.2024)	Saldo fond 31.12.23 (R)	Saldo fond 31.12.2024 (P)	Netto avsetning til fond 2025 (B)	Saldo fond 31.12.2025 (B)	Netto avsetning til fond 2026 (B)	Saldo fond 31.12.2026 (B)	Netto avsetning til fond 2027 (B)	Saldo fond 31.12.2027 (B)	Netto avsetning til fond 2028 (B)	Saldo fond 31.12.2028 (B)
Vatn	1 258	- 858	295	- 563	1 102	538	6 321	6 859	2 750	9 609
Avløp	339	553	386	939	3 677	4 616	7 459	12 075	4 540	16 615
Spreidd avløp	972	1 328	- 301	1 028	- 301	727	- 301	426	- 301	126
Oppmåling	801	976	- 399	577	- 399	177	-	177	-	177
Bygge/delesak og priv.planforslag	- 789	-	- 479	- 479	- 479	- 959	- 479	- 1 438	- 479	- 1 918
SUM	**2 581**	**1 999**	**- 499**	**1 500**	**3 600**	**5 100**	**13 000**	**18 100**	**6 509**	**24 609**

<u>Vatn og avløp:</u>

Sjølvkost˚områda skal bli finansiert 100% med gebyr frå abonnentane. Kalkylene viser at det er nødvendig med høg gebyrauke i 2025 og framover for å finansiere auka kostnader. Til grunn ligg investeringsplanen basert på handlingsplanen for VVA og seinare vedtak, auka rentekostnad og løns˚ og prisauke. For dei siste åra i planperioden ligg det i kalkylene vesentleg auka inntekter i form av tilknytningsgebyr, etter planlagde utbyggingar og nye påkoblingar både av eksisterande og nye bustader/fritidsbustader. Dette medfører at budsjetterte nettoinntekter og avsetjing til VA˚fonda aukar med flere millionar i 2027˚2028˚. Kommunestyret ynskjer å ta den nødvendige gebyrauken over lengre tid.

For 2025 er det lagt til grunn 10% prisauke før mva˚påslag for vatn og avløp. Gebyr for vatn og avløp får redusert mva frå 25% til 15% frå 1.mai 2025, jf. Statsbudsjettet for 2025. Dette er innarbeida i framlagt

gebyrliste. Med redusert mva˚sats blir gebyrauken for innbyggjarane moderat, sjølv om nettoprisane er auka med 10%.

Bygge˚/delesak og private planforslag og oppmåling:

Gebyra for plan, bygge˚/delesak og oppmåling er i hovudsak auka med kommunal deflator (ordinær prisstigning).

For dei områda som ikkje har sjølvkostfond å tære på frå før, blir ev. underskot framført til inndekning seinare år ved å "låne" frå kommunen sitt disposisjonsfond. Det siste gjeld bygge˚/delesak og private planforslag. På dette området er det spesielt utfordrande å få balanse mellom gebyrinntekter og arbeid/kostnader.

Spreidd avløp:

For spreidd avløp ligg kommunen på etterskot med tilsyna som årsgebyret skal finansiere, og gebyret er på den bakgrunn sett til null for 2025 og fram til tilsynsarbeidet er ajour.

Innsparingstiltak

Brann- og redningsteneste - reduksjon (500`+)
Vi vil bidra til ein prosess om samarbeid mellom Valdres brann˚ og redningsteneste IKS og Nord˚Aurdal kommune. Eit samarbeid vil kunne medføre innsparingar for kommunane i Valdres. Vi legg i økonomiplanen til grunn ei innsparing frå 2027 med 500`og etter det kr 700` i året for kommunen.

Praktisk bistand - redusere omfang (-10`- 40`)
Stadig fleire kommunar, også Valdreskommunar, har gjort endringar i standard og omfang på tilbod om praktisk bistand. Fleire stader er det innført standardar for tilbod, der det ikkje ligg føre individuelle behov som tilseier eit meir omfattande tilbod. Mange kommunar har no landa ein standard for praktisk bistand i heimen kvar tredje veke, nokre plassar også sjeldnare. Omfanget er vurdert av Helsedirektoratet, som i sitt brev til Statsforvaltaren i Hordaland stadfester at tilbod kvar tredje veke ikkje er uforsvarleg.

Fleire kommunar har i aukande grad lagt hushaldet sin samla ressurs til grunn for utmåling av vedtak. Stadig fleire kommunar innfører vilkår om bruk av velferdsteknologi, som robotstøvsugar, for dei som skal ha tilbod.

Vi vil legge følgjande standardkriterier til grunn ved tildeling av heimehjelp:

- Kva brukaren sjølv kan klare eller ta del i (kvardagsomsorg).
- Om det er pårørande som har moglegheit til å hjelpe til. Kommunen overtar ikkje funksjonar som brukaren eller nære pårørande kan utføre.
- Praktisk bistand vert avslutta når vaksne barn eller andre vaksne bur fast eller midlertidig i brukaren sin heim. Dette gjeld mellom anna feriebesøk i heimen.
- Det er dei samla ressursane i heimen som er grunnlag for den hjelpa kommunen kan yte.
- Det skal gi rettleiing om/innførast vilkår om velferdsteknologiske løysingar som robotstøvsugar. Der dette ikkje kan fungerer vert det støvsuga som før.
- Heimehjelpa vert utført kvar tredje veke.
- Vindusvask vert ikkje ytt av kommunen.

Ny standard vert innført for nye tenestemottakarar. Forventa innsparing vil derfor vere av avgrensa i 2025, men aukande utover i økonomiplanperioden. Vi legg til grunn ei innsparing på kr 10` i 2025, auka med 10` for kvart år i økonomiplanperioden.

Reinhald Tingvang - 75`
Vi vil redusere vask av kontor på Tingvang frå ein gong i veka til kvar 14. dag. For å redusere ulemper med dette vil dei tilsette bli bedt om å bruke innesko på arbeid.

Straum kommunale bygg -540`
Ut frå dagens marknadspris (7.11.2024) for 2025 og nettleiga, spår Ishavskraft at straumprisen for 2025 blir 64 øre/kWh + nettleige (35+ øre) (+ mva). Vi legg dette til grunn). Det vil alltid vera usikkerheit knytt til straumforbruk og pris. Geopolitisk usikkerheit og verforhold har stor betydning for straumprisen. NVE melder om normal fyllingsgrad i magasina og Europa har ca 94% fyllingsgrad i gasslagra.

Prisprognosen for straum har gått ned 2023˚2024˚2025. Nettleiga er på veg opp, då også denne bransjen har auka krav til sikkerheit og beredskap. Ein ny rapport jf. NVE viser at nettleiga i Norge vil auke med i underkant av 25 prosent i perioden 2024–2030. Nettleiga er no i stor grad påverka av når på døgnet ein nyttar mest kraft, og dette har vi lite erfaringstal på.

ØSK har hatt eit aukande forbruk dei siste åra pga. større bygningsmasse. I 2023 var totalt årsforbruk ca. 6,6 mill. kWh, medan det i 2024 og vidare ligg an til ca. på 7 mill. kWh.

I 2023 viste rekneskapet kostnad for generaløkonomien på 6.516`. Prognosen for 2024 er omlag som budsjettert; 5.628`. For 2025 legg vi til grunn prisnedgang frå 2024 på ca. 10% (˚562`) og ein mindre auke i volum (ca.160`). Netto nedgang blir omlag 400`frå 2024, til kr 5.230`. Det er 540` lågare enn det som ligg inne i konsekvensjustert budsjett no.

Utfordringar og strategi

Analyser og utfordringar

A.1 Demografisk utvikling

Vi viser til kapittel om utvikling i befolkning. Vi har siste åra hatt svak befolkningsvekst og vekst i tal deltidsinnbyggjarar. Auka tal innbyggarar og deltidsinnbyggarar vil gje behov for auka kapasitet til planlegging og utbygging av kommunal infrastruktur, frå utarbeiding av reguleringsplanar, planlegging, utbygging og drift av veg, vatn og avløp, oppmåling, handsaming av byggjesaker mv. Målsetting om årleg vekst på 1% i talet på deltidsinnbyggarar og ei dobling av talet på gjestedøgn på Beitostølen fram til 2035, slik det er formulert i samfunnsdelen, vil også sette krav til omfang og kvalitet på tenestene innan teknisk sektor.

Handlingsdelen av VVA˚planen vart revidert i 2021. Vi har ambisiøse planar for utbygginga av sikrare vassforsyning, auka kapasitet på avløpsreinsinga og utbygging av VA˚leidningsnettet både i hytteområde og i bygda. Handlingsplanen vil legge til rette for å kunne nå målet om 1% årleg vekst i innbyggartal og deltidsinnbyggartal.

A.2 Områda

Næring

Kommunen vedtok i 2021 ny samfunnsplan. Gjennom planen sin næringsstrategi og mål om næringsutvikling har vi fått eit grunnlag for eit langsiktig og målretta næringsutviklingsarbeid. Planarbeid og arealbruk er kommunen sitt viktigaste verktøy i næringsutviklingsarbeidet. Utvikling mot ei meir målretta sentrumssatsing i planarbeidet og i samarbeid med private aktørar har gitt gode resultat, og vi ynskjer å gå vidare og forsterke dette arbeidet, både på Beitostølen og på Heggenes.

I vedteken sti˚ og løypeplan heiter det at *«Administrasjonen vil, når sti- og løypeplanen er godkjent vurdere foreinklingar i systemet og ta ein grundig gjennomgang av kartverk, revidere talet på løypemeter på kvar eigedom, opprette nye avtaler der det er etablert ny løype, og fjerne løyper som ikkje lenger blir preparert.»* Vi vil i dette arbeidet også tilby avtaler som gir kommunen ein varig og tinglyst rett til å ha løyper/stiar over vedkomande sin eigedom, ved å få utbetalt noverdien av framtidig løypeleige.

Innføring av eigedomsskatt har gitt kommunen musklar til ei satsing på næringsområdet, og vi held fast på å nytte midlane til ulike fellestiltak som dei fleste næringsverksemder har nytte av.

Kommunen har etablert ordningar med økonomiske verkemiddel som forsterkar eksisterande BU˚ ordning i landbruket. Dette har resultert i fleire nybygg. Beitebruksplan 2021˚2025 er under revisjon. Satsingsområdet denne runden er Heimre og Øystre Hedalsstølane, og tiltak for å betre beiteforhold og dempe konflikt knytt til ferdsel skal utarbeidast.

Gjennom Klima+˚prosjektet har vi inngått intensjonsavtalar med utbyggjarar. Sjølv om prosjektet er ferdig vil klima+˚arbeidet sikrast i vidare planarbeid i kommunen ved å utvikle klimarelaterte føresegner. Dette set også rammene for ein viktig del av framtidige utbyggingsavtaler.

Plan

Kommuneplanens arealdel er under revisjon, og var i fyrste halvdel av 2024 ute på fyrstegongs høyring og offentleg ettersyn. Administrasjonen jobbar for at plana skal leggast ut på andre gongs høyring i siste del av 2024. Desse hovudmomenta ligg til grunn i revideringa:

- Sikre tilstrekkeleg areal for næringsformål og bustadformål i heile kommunen
- Styrke Heggenes som kommunesenter og dei urbane kvalitetane i Beitostølen sentrum
- Vere godt tilrettelagt for alle, uavhengig av funksjonsnivå
- Stille tydelegare miljø˚ og klimakrav til nye område som skal byggast ut
- Fortette i allereie bebygde område for å redusere behovet for å ta i bruk nytt areal
- Etablere ei utbyggingsgrense som går gjennom heile kommunen
- Ta utbyggingsområde for fritidsbustader frå eksisterande kommuneplan/kommunedelplanar og tilbakeføre dette til LNFR˚område.

Byggesak, oppmåling og spreidd avløp

Sakshandsamingstida på byggesaker er i 2024 innanfor fristane i PBL. Samanlikna med tidlegare år er det færre byggesaker inn. Dette var også tendensen i 2023. Ein reknar med at tall byggesaker vil stige etterkvart. Det har vore meir arbeid knytt til ulovlegheitsoppfølging, samstundes som det vart gjennomført godt med tilsyn i høve til einskilde byggesaker. Matrikkelen er godt oppdatert i høve til

bygg. Det er ikkje gjennomført nok tilsyn på spreidd avløp. Arbeidet med dette vil halde fram i 2025. Ei rutine for oppfølging av buplikt er etablert, og kommunen har kome eit langt skritt fram i forhold til å sikre at buplikta blir overhalde.

Vatn og avløp

Vi har tilsyn frå Statsforvaltaren, Mattilsynet og gjennomfører eigenkontroll innan vassforsyning og avløp. Det er få eller ingen avvik i desse tilsyna/eigenkontrollen, noko som tyder på god kvalitet. I internkontrollen er det laga ROS˚analysar og prosedyrar. Det er laga beredskapsplanar for Ole og Kolstad vassverk, begge desse planane vart oppdatert i 2022. Vaktordninga innanfor VA˚tenesta gir full tilgjenge for publikum.

I årsrapporten for Beito RA står det følgande; *Anlegget overholder alle rensekrav i 2023. Analyseresultatene ellers gjennom året, tyder det på at både det kjemiske og biologiske trinnet driftes veldig godt*.

I årsrapporten for Nedrefoss RA står det følgande; *I 2023 overholder Nedrefoss ra rensekravene total fosfor, men ikke til organisk stoff som BOF5. 9 av 12 prøver overholder ikke kravet på 40 mg/l BOF5 i utløpet. Anlegget har ikke biologisk rensetrinn, og det er derfor vanskelig å overholde rensekravet på BOF5.*

Overføring av avløpsvatn frå Beitostølen til nye Nedrefoss RA er ei stor satsing, det er sendt søknad om nytt utsleppsløyve og det er venta handsama i starten av 2025. Prosjektering og bygging av reinseanlegget kan då starte.

Vi har vore og er ambisiøse på VA˚området. Dette har vore naudsynt for å sikre vatn av god kvalitet og hindre forureining. Kommunen har heimel til å krevje tilkopling til offentleg nett om kostnadane til bygging av private stikkleidningar ikkje blir for høge. Rettspraksis har vist kostnader til privat stikkleidning på kring kr 250.000. Dette er eit arbeid som vil bli vidareført i 2025.

Kommunen overheld ikkje konsesjonsvilkåra for uttak av vatn frå Olevatnet. Ein søknad om revisjon av konsesjonsvilkåra er sendt inn til NVE og venter på handsaming. Det vil framleis vera viktig å redusere lekkasjane for å redusere vassforbruket frå Ole vassverk.

FDV (forvaltning, drift og vedlikehald av kommunale bygg)

Det vert gjennomført jamleg branntilsyn av føremålsbygga, og avvik vert fortløpande retta. Kommunen nytter eit FDV˚system som blir jamleg oppdatert med ny dokumentasjon, aktivitetar og avvik. Nye bygg har mykje meir «tekniske» installasjonar som kan vere dyre og vanskelege å drifte. Ein konsekvens er auke i talet på serviceavtaler og bruk av innleigd kompetanse. Dei siste åra har kommunen fått eigarskapet til Løken gard og kjøpt fleire bustadhus. Den gamle sjukeheimen er framleis i kommunalt eige sjølv om det nye Helsetunet er teke i bruk. Omfanget av eldre bygningsmasse kommunen har ansvar for har difor auka betrakteleg.

Vi ser eit særleg behov for å gjennomføre førebyggande vedlikehaldstiltak, og tiltak som reduserer energibruken i dei kommunale bygga. Dette vil ha ein langsiktig positiv verknad på kommuneøkonomien. Auka behov for vedlikehald og tilrettelegging i samband med busetting av flyktningar er tidkrevjande. Det medfører redusert ettersyn og kontroll av resten av bygningsmassen.

Veg

Det vart ikkje asfaltert kommunale vegar i 2023 eller 2024. Asfaltering av vegen i næringsområdet ved Raudbrøtmoen er etterspurt av næringsverksemda. Ekstraordinært vedlikehald som følgje av flaumskade kan medføre høgare driftsutgifter ved vårløysinga og på hausten.

Foto: Elin Myhre

Måltabell

Hovudmål	Delmål	Indikator
Øystre Slidre kommune skal tilby tenester til innbyggarane og gjestene med god kvalitet og med effektiv ressursbruk.	Alle: Internkontrollsystemet skal vera i aktiv bruk i alle tenester i kommunen.	ROS˚analyser (1=ok, 2=ikkje ok)
		Rutinar
	Alle: Vi skal ikkje ha negative budsjettavvik for dei ulike tenesteområda i kommunen.	Innanfor budsjett
	Alle: Vi skal vera ein attraktiv arbeidsplass med eit godt arbeidsmiljø, og skal redusere sjukefråværet med 3 prosentpoeng i høve nivået i 2023.	Sjukefråvær redusere med 3 prosentpoeng i høve nivået i 2023 (1=ja, 2=nei)
	Tekniske tenester: Alle bygg i kommunen skal vera lagd inn i matrikkel pr. 1.feb. kvart år.	Del av bygningar som er lagt inn i matrikkel før 1.februar
	Tekniske tenester: Vi skal gjennomføre minst 10 tilsyn med nye anlegg for spreidd avløp og minst 20 % av eldre anlegg skal få tilsyn kvart år.	Antal tilsyn spreidd avløp
	Tekniske tenester: Vi skal halde alle fristane i plan˚ og bygningslova for byggesaker.	Antall søknader med saksbehandlingstid over lovpålagt tid
	Tekniske tenester: Vi skal knytte abonnentar til kommunalt VA˚leidning som ikkje er knytt til kommunalt anlegg.	Alle bustader og fritidsbustader som har ein kostnad for framføring og tilknytning på under kr 300.000, skal knyttast til komunalt VA˚anlegg.
	Tekniske tenester: Vi skal sikre at alle abonnentar knytt til kommunale vassforsyningsanlegg får vatn av tilfredsstilande kvalitet.	Ecoli: Andel rentvannprøver med tilfedsstillande prøveresultat
		Farge: Andel rentvannprøver med tilfredsstillande prøveresultat
		Intestinale enterokokker: Andel rentvannprøver med tilfredsstillande prøveresultat
Øystre Slidre skal ha positiv folketalsutvikling, vere blant dei beste kommunane på næringsutvikling og berekraftig ressursutnytting og, med Beitostølen som motor, vere det leiande heilårs reisemålet i landet.	Tekniske tenester: Det blir bygd to ny driftsbygningar i landbruket i året.	Tal på nye driftsbygningar med ferdigattest i året
	Tekniske tenester: Vi skal revidere arealdelen av kommuneplanen.	Arealdelen av kommunedelplanen er revidert ˚ ja=1, nei=2
	Tekniske tenester: Vi skal til ei kvar tid ha kommunale næringseigedomar og bustadtomter for sal.	Kommunen har kommunale næringseigedomar og bustadtomter for sal ˚ ja=1, nei=2
	Tekniske tenester: Vi skal utarbeide kommunedelplan for naturmangfold	KDP for naturmangfold vedtatt, ja=1, 2=nei

Kostra-analyse

	Øystre Slidre 2022	Øystre Slidre 2023	Kostragruppe 04	Landet uten Oslo
Prioritet				
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere	30,4	33,4	20,6	17,0
Kommunale boliger brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *)	2 733	3 093	1 926	2 103
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate *)	145 255	239 724	130 301	203 884
Produktivitet				
Avløp ˚ driftsutgifter per innbyggere tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb) *)	7 455	6 536		1 694
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	5	5	41	33
Vann ˚ Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb) *)	8 967	9 273		1 460
Årsgebyr for avløpstjenesten ˚ ekskl. mva. (kr) *)	6 362	7 365	6 329	5 257
Årsgebyr for vannforsyning ˚ ekskl. mva. (kr) *)	4 397	5 341	5 545	4 804
Dekningsgrad				
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)	53,2 %	53,1 %		84,3 %
Vann ˚ Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	21,0 %	21,0 %		82,7 %
Vann ˚ Andel av befolkningen som er tilknyttet privat eller kommunalt vannverk	60,5 %	60,4 %		86,6 %
Vann ˚ Andel av husholdningsabonnentene som har installert vannmåler	95,0 %	85,0 %		44,5 %
Kvalitet				
Årsgebyr for feiing og tilsyn ˚ ekskl. mva. (kr) *)	606	596	689	589
Grunnlagsdata (Nivå 3)				
Byggesaksgebyr for oppføring av enebolig (kr) *)	17 138	17 300	14 908	17 196
Andre nøkkeltal				
Samlet energibruk i adm.lokaler, egne bygg, per m2, konsern	129	239		156
Samlet energibruk i komm. institusjonslokaler, egne bygg, per m2, konsern	142	160		198
Samlet energibruk i komm. skolelokaler, egne bygg, per m2, konsern	147	164		122
Kommunekasse				
Netto driftsutgifter per innbygger (325) tilrettelegging og bistand for næringslivet (B) (Kommunekasse) *) **)	1 121	65	380	189
Netto driftsutgifter per innbygger (329) landbruksforvaltning og landbruksbasert nær.utv. (B) (Kommunekasse) *) **)	129	136	130	140

**) Inflasjonsjustert med deflator*
***) Justert for utgiftsbehov*

Utrykningar til brannar og anna (under Prioritet)

Her ligg vi høgare enn kontragruppe 4 og landet utanom Oslo, og talet har også auka litt i 2023. Det er Valdres brann˚ og redningsteneste IKS som har ansvaret for denne tenesta på vegne av kommunen og fire andre Valdres˚kommunar. Selskapet skriv at det var stor auke i naturhendingar i 2023, som skogbrannar og hendingar knytt til uværet "Hans". Vi viser til årsmeldinga til selskapet under www.valdresbrannvesen.no.

Årsgebyr for feiing (under Kvalitet)

Årsgebyr for feiing ligg litt lågare enn kostragruppa, men litt høgare enn landet (utan Oslo).

Vatn og avløp (under Prioritet, Produktivitet og Dekningsgrad)

Øystre Slidre kommune har høg aktivitet på investeringsprosjekt, store avstandar og fleire vassverk og reinseanlegg å drifte. Vi er ein kommune med få innbyggjarar og mange hytter. Det tek noko tid før alle er tilkopla seg til nye anlegg. Dette er faktorar som bidreg til relativt høge driftsutgifter per innbyggar og per tilknytta innbyggar i forhold til kostragruppe 4 og landet (utan Oslo).

Gebyrnivået for avløp er høgare enn kostragruppe 4 og landet (utan Oslo), medan gebyrnivået for vatn er om lag på snittet.

Del av befolkninga som er knytt til kommunalt vatn og avløpsanlegg ligg godt under landet (utan Oslo), og ligg også under kostragruppa. Vi har vedteke planer om å auke delen knytt til kommunale anlegg.

Ein stor del (95%) av abonnentane i Øystre Slidre har installert vassmålar, dette bidreg til rettferdig fordeling av dei variable utgiftene.

Kommunale bustader (under Prioritet)

Brutto driftsutgifter for kommunale bustader per innbyggar har auka frå 2022 til 2023. Kommunen sine kostnader per innbyggar er høgare enn kostragruppe 4 og også høgare enn landet (utan Oslo). Kommunen har ein stor del eldre bustader, noko som bidreg til høgare utgifter. Kommunen har også teke imot og busett flyktningar både i 2022 og 2023, noko som bidreg til vesentleg høgare kostnad for kommunale bustader per innbyggar. Dei auka kostnadene knytt til flyktningebustader er kompensert frå staten ved auka integrerings˚tilskot.

Kommunal veg (under Prioritet)

Driftsutgiftene til kommunale vegar i 2023 ligg godt over kostragruppe 4 og landet (utan Oslo). Frå 2022 har driftsutgiftene til veg gått frå 145.255 til eit nivå på rundt 239.724 kr per kilometer veg i 2023. I 2023 var det veldig høge utgifter til vintervedlikehald av kommunale vegar på grunn av store mengder snø. Det resulterte i høgare utgifter enn tilsvarande kostragrupper.

Kommunen har få km med kommunal veg. Kommunen har mykje vedlikehald på vegane både sommar og vinter. Vi har truleg betre vedlikehald enn mange kommunar i kostragruppe 4.

Kommunale bygg (under Kommunekasse), m.a. energikostnader (under Produktivitet)

Administrasjonslokaler: I kostra˚rapporteringa for 2023 vart arealet på administrasjonslokale innrapportert feil (for høgt). Kostra˚rapporteringa blir retta, men indikatoren blir ikkje oppdatert før SSB si oppdatering seint våren 2024. Vi har normalt hatt utgifter per m2 administrasjonlokaler som ligg mellom kostragruppa og landet.

Institusjonslokaler: Netto utgifter per m2 institusjonslokaler viser reduksjon på om lag 5% frå året før, og ligg rett over kostragruppa, men under landet (utan Oslo). Kommunen har forholdsvis nye institusjonslokale i helsetunet, avskrivingar på bygget er høge og bidreg til kostnader over snittet. Vi har også ein gammal sjukeheim som det har vore ført noko tilsyn med, og noko oppvarming i deler av bygningen. Gammal sjukeheim er klassifisert som institusjonslokale fram til det ev.blir søkt om bruksendring. Energikostnadene for 2023 er lågare enn kostragruppa og landet, av denne årsak, då arealet der er stort, medan vi held oppvarminga på eit minimum.

Skulelokaler: Netto utgifter per m2 skulelokale viser nedgang, og ligg no under både kostragruppa og landet (utan Oslo). Kommunen har tre skuler, noko som medfører høge driftsutgifter per innbyggar, og også per m2, fordi det då er behov for meir ettersyn/bemanning, fleire fyrings˚, ventilasjons˚ og brannanlegg mv. ØSUS har basseng som krev mykje energi å varme opp. Viktigaste årsak til nedgang i 2023 er at energikostnadene har gått ned.

Sakshandsamingstid (under Kvalitet)

På dette området ligg kommunen høgare enn snittet av andre kommunar. Hovudårsaka til høgare sakshandsamingstid i 2023 er at det har vore redusert bemanning.

Byggesaksgebyr for oppføring av einebustad (under Grunnlagsdata)

Byggesaksgebyret for einebustadar har auka frå 2022 til 2023. Vi ligg no godt over gjennomsnittet på kostragruppa, og litt over gjennomsnittet på landet utanom Oslo.

Tilrettelegging og bistand for næringslivet (under Prioritet og Kommunekasse)

Kommunen nyttar ein betydeleg sum på støtte og bistand for næringslivet. Vi ligg vesentleg høgare enn kostragruppa og landet når vi ser på brutto driftsutgifter i prosent av totale utgifter (1,5% mot hhv. 0,9% og 0,5%), og beløp per innbyggar (2.110,˚, mot hhv. 1.124 og 537) (under Prioritet).

Vi har også hatt med nøkkeltalet netto driftsutgifter per innbygger (under Kommunekasse). Dette nøkkeltalet kan svinge veldig frå år til år, når det er sentrale tilskotsordningar og bruk og avsetning av bundne fond involvert, slik det har vore dei siste tre åra grunna koronaen. Bruk og avsetning mot fond er ikkje med i nøkkeltalet, og det inneber at utgifta kan vera med, men ikkje inntekta, eller omvendt. Kostra˚indikatoren for eit enkeltår kan såleis gje eit litt rart bilete. Talet for 2023 ligg ein god del lågare enn snittet for landet og kostragruppa. Ein stor del av den planlagte bruken vart forsinka /uaktuell i 2023. Vi viser til omtale under tekniske tenester, og oversikt over næringsmessig bruk av eigedomsskatt i vedlegg. Fjorårstalet var veldig høgt, vesentleg høgare enn kostragruppa og landet.

Netto driftsutgifter landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling (under Kommunekasse)

Bruken har gått noko opp frå 2022, og vi er framleis over snittet i kostragruppe 04 og for landet utanom Oslo er vi litt under snittet. Det blir nytta mykje midlar på ei støtteordning som supplerer tilskot frå Innovasjon Norge i byggesaker for driftsbygg.

Netto driftsutgifter naturforvaltning og friluftsliv (under Kommunekasse)

På dette området har vi nytta noko meir midlar enn året før, og båe åra meir enn snittet i kostragruppa og landet utanom Oslo. Under denne funksjonen er det bl.a. ført tilskot til løyper og stiar.

Vedlegg

Vedlegg 1 Næringsmessig bruk av eigedomsskatt

Kommunestyret vedtok i KS˚58/22 følgande handlingsregel for bruk av eigedomsskatteinntekter frå bustader/fritidsbustader:

Eigedomsskatten frå bustader/fritidsbustader skal nyttast slik: 40% til kommunal drift og investering og 60% til næringsutvikling i heile kommunen. Næringsutvikling omfattar bl.a. utbygging av infrastruktur, fellesgodefinansiering av stiar og løyper m.v., næringsutviklingsprosjekt, tiltak innan landbruk og reiseliv og regionale utviklingstiltak. Kommunen kan i økonomiplanen bruke meir/mindre det enkelte år ut frå ei vurdering av den økonomiske situasjonen.

For 2025 estimerer vi at eigedomsskatt for bustader/fritidsbustader (med skattesats på 4 promille) blir ca. kr 25.475`. 60% av dette utgjer kr 15.285`.

Nedanfor følgjer budsjettert bruk av eigedomsskatteinntekter for komande planperiode:

Bruk av eigedomsskattinntekter til nærings- og utviklingsføremål	2025	2026	2027	2028
Drift:				
1. Regionalt næringssamarbeid				
VNK	936	936	936	936
Visit Valdres	523	523	523	523
2. Kommunale næringsprosjekt og samarbeidsprosjekt				
Fellesgodefinansiering Beitostølen	2 700	3 000	3 000	3 000
Utvikling av Liastølen Kultursenter	300	200	0	0
Drift av informasjonssenter nasjonalparkkommune	500	167	0	0
Drifta av torg på Beitostølen	600	600	600	600
Påkobling biovarme på Tingvang/ØSUS	600	0	0	0
3. Næringsutvikling landbruk				
Ekstra støtte innan BU-ordninga	1 000	1000	1000	1000
Tilsynsprosjekt gjødselkjellere/rundballelager	100	0	0	0
Oppfølging beitebruksplan	300	300	0	0
4. Gjennomføring av sti og løypeplan				
Støtte til løypekøyring /drift og vedlikehald av løypetrasear (utanom Beito	523	523	523	523
Løypeleige	400	400	400	400
Tursti-merking	25	25	25	25
5. Drift og utvikling av Beitostølen stadion				
Arrangementskoordinator	183	183	183	183
6. For fordeling i budsjettåret				
Næringsstøtte, disp for formannskapet	200	200	200	200
SUM Drift	**8 889**	**8 056**	**7 389**	**7 389**
7. Investeringar:				
Asfaltering av kommunale vegar	800	0	0	0
Furustrand inkl. gangveg Heggenes - Furustand	1900	0	0	0
Furustrand inkl. gangveg Heggenes - tillegg ved ØP-24	1750	0	0	0
Delfinansiering Finntøppveg - Tjednbakkvegen	2000	7000	2000	6600
Fleirfunksjonstrase Stølslie - Gardlie	0	500	5000	0
SUM Investeringar	**6 450**	**7 500**	**7 000**	**6 600**
Samla bruk eigedomsskatt	**15 339**	**15 556**	**14 389**	**13 989**
Gjennomsnitt i perioden:				14 819
Sum bruk i perioden				59 275
60% av e-sk innt bustad/fritidsbustad (avset til fondet)	15 285	15 285	15 285	15 285

1 Regionale næringssamarbeid

- Løyvinga til Valdres Natur og Kulturpark (VNK) kommunalt oppgåvefellesskap er i samsvar med VNK˚KO sitt budsjett og vedteken avtale om fordeling mellom kommunane. Kommunane i Valdres delfinansierer Visit Valdres (VV) med eit årleg tilskot. Beløpet vert fordelt mellom Valdres˚kommunane etter vedteken kostnadsmodell. VNK vil i løpet av 2025 gjennomføre fase II i regional organisering, og m.a. vurdere kva som er ei tenleg organiseringa av det regionale næringsapparatet i Valdres (VNK, VV og Valdres Næringshage).

2 Kommunale næringsprosjekt/prosjektdeltaking

- Beitostølen utvikling SA, Beitostølen Resort, Beitostølen Invest AS og kommunen har etablert selskapet Beitostølen Fellesgoder AS. Føremålet med selskapet er å sikre finansiering av utvikling, drift og tilrettelegging for bruk av fellesgode på Beitostølen. Fellesgode er tilbod til gjester, deltidsinnbyggarar og innbyggarar som er tilgjengelege for alle utan betaling ved bruk, t.d. skiløyper inkl. snølagring/tidlegsnø, andre løyper og turstiar, friområde, parkar m.v. Det er ei målsetting å legge til rette for fleire gjestedøgn og få ei jamnare fordeling av gjestedøgn gjennom året. Utviklinga skal vera berekraftig og kvalitetane ved Beitostølen som reisemål skal hevast. Beitostølen skal invitere til Rein naturglede – for alle. Kommunen har inngått avtale om å bidra med eit årleg bidrag til fellesgodefinansiering på 2,25 mill. kroner. Det er ei målsetting om å auke det årlege tilskotet til totalt 6 mill. kr, innan utgangen av 2024, fordelt på 50% på næringa og 50% på kommunen. Det er på denne bakgrunn lagd inn 2,7 mill. i 2025 og 3 mill. årleg frå og med 2026. Det er usikkert om næringa vil auka si løyving til 3 mill., og auke i løyvinga frå kommunen er gjort på vilkår av at næringa aukar sin del tilsvarande. Forslag om ny lov om besøksbidrag kan, dersom den vert vedteken og kommunestyret gjer vedtak om å nytte det verkemidlet, påverka måten Beitostølen Fellesgoder vert finansiert på.
- I utkast til revidert arealplan er Liastølen Kultursenter peika på som eit viktig identitetsskapande parkområde for allmenta på Beitostølen. Kultursenteret vert drifta av Liastølen Kulturlag. Kulturlaget arbeider for tida med å sikre langsiktige avtalar om tilgang på grunn og utviding av innhaldet på Liastølen Kultursenter, m.a. med flytting av Legohuset til kultursenteret. Det vert sett av 300' til utvikling av Liastølen Kultursenter i 2025 og 200' i 2026. Det vert lagt til grunn at Liastølen Kulturlag også finansierer utviklingstiltaka gjennom støtte frå andre.
- Drift av info˚senter som nasjonalparkkommune og drift av torg på Beitostølen er løyving i samsvar med tidlegare kommunestyrevedtak og inngåtte avtalar. Leigeavtalen for informasjonssenteret går ut pr.31.4.2025. Vi har starta eit arbeid om etablering av eit nasjonalparksenter på Beitostølen som del av arbeidet med utvida vern av Jotunheimen nasjonalpark. Velkomstssenteret vil vera ei naturleg lokalisering av eit nasjonalparksenter. Vi vil difor nytte opsjonen i avtalen til å forlenge den med i første omgang eitt år.
- Kommunen vil søkje å erstatte avtale om drift av torg/toalett i Beitostølen sentrum med eingongsstøtte til utvikling av Beitostølen sentrum, noko kommunedirektøren ev. vil fremme som sak for kommunestyret.

3 Næringsutvikling i landbruk

- Det vert sett av midlar til ekstra støtte over BU˚ordninga på kr 1.000` årleg til tiltak i landbruket som er i samsvar med retningslinene for denne ordninga.
- I følgje VVA˚planen skal vi gjennomføre auka tilsyn med gjødselkjellarar og rundballelager. Det vert sett av 100' til dette føremålet i 2025.
- Det vert sett av 300' til oppfølging av beitebruksplanen i 2025 og 2026. Kva tiltak midla skal nyttast til vil li teken stilling til når revidert beitebruksplan er vedteken i løpet av 1. halvår 2025.

4 Gjennomføring av sti- og løypeplan

- Løyvingane til støtte til løypekøyring og løypeleie er vidareført i planperioden. Frå 2022 er tiltak til utvikling av stiar og løyper på Beitostølen lagd inn i ramma for Beitostølen Fellesgoder AS. Det vert ut over dette nytta 523` årleg til støtte til løypelaga til drift og utvikling av sti˚ og løypenettet og 400` årleg til løypeleige.
- Tursti˚merking. Det er frå 2025 sett av kr 25` årleg til tursti˚merking. Dette arbeidet skjer av folkehelse˚koordinator i tett samarbeid med Valdres Friluftsråd om bl.a. prosjektet Friluftslivets ferdselsårer. Det er så langt kartlagt ca. 25 turmål i Øystre Slidre som er rydda, merka og GPS˚

tracka, og fleire av desse turmåla er marknadsført på Ut.no. Vi er ikkje ferdig med dette arbeidet og for enkelte turmål blir det utgifter til bl. a. nye skilt.

5 Beitostølen stadion

- Løyvingane til arrangements˚koordinator og leie av stadion er vidareført i samsvar med inngåtte avtalar.

6 Frie midlar

- Det er sett av 200` årleg for formannskapet sin disposisjon til prosjekt/føremål som ut frå erfaring dukkar opp i løpet av eit år. Det vert lagd til grunn at prosjekta som kan støttast har ein klar nærings˚ og busetnadsprofil.

7 Investeringar

- Desse tiltaka er omtalt under investeringskapittelet.

Gebyrliste

Opplæring og kultur

210 Skule /SFO

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
210.01 Elevar i 1., 2. og 3. klasse har 12 timar gratis SFO i veka (3. klasse frå hausten 2024)		0	0	0	0%	Endra jf. oppdatering frå regjeringa 22.5.2024.
210.02 SFO er gratis for elevar på 5.˚7.trinn med særskilte behov.		0	0	0	0%	Søknadsbasert
210.03 Nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetalinga						Ingen skal betale meir enn 6% av hushaldet si samla inntekt for SFO˚plass. Reduksjonsordningane er søknadsbaserte, inntekt må dokumenterast. Stortinget fastset inntektsgrensa.
211 Over 15 timar/veke	per månad	2 737,00	2 849,00	112,00	4,09%	
212 8˚14 timer/veke	per månad	2 191,00	2 281,00	90,00	4,11%	
213 0˚7 timar/veke	per månad	1 422,00	1 480,00	58,00	4,08%	

230 Barnehage

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
230.01 Maksimal betalingssats						Satsar for året blir regulert når ny maksimal sats blir vedteken sentralt. Sist oppdatert 14.10.2024.
230.02 Gratis kjernetid	per veke					Alle 2˚, 3˚ 4˚ og 5˚åringar, og barn med utsett skulestart som bur i hushald med låg inntekt har rett til 20 timar gratis opphaldstid i barnehage per veke. Stortinget fastset inntektsgrensa.
230.03 Nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetalinga	per år					Ingen skal betale meir enn 6% av hushaldet si samla inntekt for barnehageplass. Reduksjonsordningane er søknadsbaserte, inntekt må dokumenterast. Stortinget fastset inntektsgrensa.
231.1 5 dagar/veke (1. halvår)	per månad	3 000	1 500	˚1 500	˚50%	Vart redusert til 1.500 frå 1.8.2024.
231.2 5 dagar/veke (2. halvår)	per månad	1 500	1 500	0	0%	
232.1 4 dagar/veke (1. halvår)	per månad	2 923	1 423	˚1 500	˚51%	
232.2 4 dagar/veke (2. halvår)	per månad	1 423	1 423	0	0%	
233.1 3 dagar/veke (1. halvår)	per månad	2 818	1 318	˚1 500	˚53%	
233.2 3 dagar/veke (2. halvår)	per månad	1 318	1 318	0	0%	
234.1 Einskilddagar/ekstradagar (1. halvår)	per dag	201	201	0	0%	

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
234.2 Einskilddagar/ekstradagar (2. halvår)	per dag	101	101	0	0%	
235 Matpengar barnehage	per dag	22	22	0	0%	
236 For sein henting ˚ ved 2. og 3. gongs forsinking inntil 15 minutt	per gong	300	300	0	0%	Fastsett i sak 15/407, fast pris.
237 For sein henting ˚ ved fleire gonger eller lengre forsinkingar	per gong	500	500	0	0%	Fastsett i sak 15/407, fast pris.
238 Søskenmoderasjon ˚ for barn nr. 2	% reduksjon av ordinær betalingssats for aktuell plass, jf. forskrift om foreldrebetaling i barnehager	30%	30%			
239 Søskenmoderasjon ˚ for barn nr. 3 eller fleire	% reduksjon av ordinær betalingssats for aktuell plass, jf. forskrift om foreldrebetaling i barnehager	100%	100%			

250 Kulturskulen

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
251 Ordinær kulturskuleundervisning	per semester	2 050,00	2 134,00	84,00	4,10%	
252 Kulturskuleundervisning ˚ pris for vaksne	per semester	2 770,00	2 883,00	113,00	4,08%	
253 Kunstfag inkl.materiell	per semester	2 050,00	2 134,00	84,00	4,10%	
254 Undervisning langeleik	per semester	1 485,00	1 546,00	61,00	4,11%	
254.2 Gruppeundervisning dans o.l.	per semester	1 485,00	1 546,00	61,00	4,11%	
255 Samspelgrupper (kor, band o.l.)	per semester	1 130,00	1 176,00	46,00	4,07%	Endra i samsvar med K˚ styrevedtak 05/24 med verknad frå 1.august 2024 (kr 565 for 1.semester 2024).
256 Teater	per semester	1 703,00	1 773,00	70,00	4,11%	Endra i samsvar med K˚ styresak 05/24 med verknad frå 1. august 2024.
257.A Tillegg ˚ utvida undervisningstid (30 min)	per semester	490,00	510,00	20,00	4,08%	Endra i samsvar med K˚ styrevedtak 05/24 med verknad frå 1. august 2024.
257.B Tillegg ˚ fordjupningstilbod (40 min)	per semester	990	1 030	40	4%	Endra i samsvar med K˚ styrevedtak 005/24 med verknad frå 1. august 2024.
258 Søskenmoderasjon ˚ for barn nr. 2	% reduksjon av ordinær betalingssats for aktuell plass	20%	20%			
259 Søskenmoderasjon ˚ for barn nr. 3 eller fleire	% reduksjon av ordinær betalingssats for aktuell plass	50%	50%			

280 Integreringstenesta

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
280.1 Gebyr for norskopplæring for dei som ikkje har rett på å få det gratis	per time	0,00	70,00	70,00	0,00%	
280.3.1 Privatist som tek prøver ˚ munnleg prøve	per prøve	0,00	1 000,00	1 000,00	0,00%	
280.3.2 Privatist som tek prøver ˚ skriftleg prøve	per prøve	0,00	600,00	600,00	0,00%	Alle tre delprøver
280.3.3 Privatist som tek prøver ˚ enkelt delprøve skriftleg	per prøve	0,00	400,00	400,00	0,00%	
280.5.1 Transport med kommunen sin minibuss ˚ 1 sone	per tur	0,00	27,00	27,00	0,00%	(T.d. Heggenes ˚ Rogne)
280.5.2 Transport med kommunen sin minibuss ˚ 2 soner	per tur	0,00	36,00	36,00	0,00%	(t.d. til Beitostølen)

Kommunedirektør, stab, fellestenester

100 Vigsel

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
1.0 Vigsel						Alle gebyr for vigsel inkluderer medgått tid til vigsel og saksbehandling, klargjering og reinhald av sal. Gebyra skal bli fakturert og betalt i forkant av vigsel.
1.01 Vigsel på kommunehuset i opningstid, for busette i andre kommunar	per gong	1 600	1 666	66	4%	

110 Sals- og skjenkeløyve, kunnskapsprøver, tilsynsavgift tobakk mv

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
1.1 Skjenkeløyve ˚ ambulerande	per løyve	440	sjå forskrift			Gebyr blir fastsett i forskrift. https://lovdata.no/forskrift/2005˚06˚08˚538/§6˚2
1.2 Skjenkeløyve ˚ alminneleg	per løyve	sjå forskrift	sjå forskrift			https://lovdata.no/forskrift/2005˚06˚08˚538/§6˚2
1.3 Salsløyve	per løyve	sjå forskrift	sjå forskrift			https://lovdata.no/forskrift/2005˚06˚08˚538/§6˚2
1.4 Kunnskapsprøve	per prøve	sjå forskrift	sjå forskrift			https://lovdata.no/forskrift/2005˚06˚08˚538/§5˚6
1.5 Etablererprøve	per prøve	400	400	0	0%	https://lovdata.no/forskrift/2000˚01˚18˚46
1.6 Tilsynsavgift for sal av tobakk		sjå forskrift	sjå forskrift			https://lovdata.no/forskrift/2017˚09˚21˚1446/§33

120 Innkreving mv

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
2.01 4 like fakturerings˚ terminar for eigedomsskatt og årsgebyr vatn, avløp, renovasjon og feiing/tilsyn						Årssum blir fordelt og fakturert i fire like terminar; ca.10.feb., 10.mai, 10.aug. og 10.nov. Avrekning for vatn og avløp kjem i tillegg med på faktureringa 10.feb.
2.1 Forseinkingsrente (morarente)		sjå forskrift	sjå forskrift			https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022˚06˚24˚1178
2.2 Purregebyr 1. gong ˚ sjå forskrift	per purring	1/20 av inkassosatsen	1/20 av inkassosatsen			https://lovdata.no/forskrift/1989˚07˚14˚562
2.3 Purregebyr 2. gong ˚ sjå forskrift	per purring	3/20 av inkassosatsen	3/20 av inkassosatsen			https://lovdata.no/forskrift/1989˚07˚14˚562
2.4 Utsending av fakturakopi		75	78	3	4%	For ekstraarbeid. Kommunedirektøren kan utarbeide interne retningslinjer.

190 Gravfeste

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
9.1 Gravfestegebyr	per grav per år	200	400	200	100%	Jf.gravplasslova § 14 har kommunestyret mynde til å fastsetja festeavgifta. Det blir årleg indeksregulering frå 2026˚

Helse og omsorg

301 Utleige bustader

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
301.01 Leigeprisane gjeld for nye leigekontraktar som blir inngått.	per månad					Eksisterande leigetakarar kan ev. frivillig velja å gå over til ny leigeavtale med nye leigeprisar. Elles gjeld tidlegare inngåtte kontraktar, med prisindeksregulering.
301.01 Leigeprisane gjeld for nye leigekontraktar som blir inngått.	per månad					Eksisterande leigetakarar kan ev. frivillig velja å gå over til ny leigeavtale med nye leigeprisar. Elles gjeld tidlegare inngåtte kontraktar, med prisindeksregulering.
Brennebakkin A	per månad	8 657	9 012	355	4%	Inkl.straum
Brennebakkin B	per månad	7 030	7 318	288	4%	Inkl.straum
Brennebakkin C	per månad	7 030	7 318	288	4%	Inkl.straum
Brennebakkin D	per månad	8 115	8 448	333	4%	Inkl.straum
Brennebakkin H0101	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum
Brennebakkin H0102	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum
Furustrand 27/10 Bygdinv.2090	per månad	10 430	10 858	428	4%	Tillegg for straum.
Furustrand 27/18 Bygdinv.2088/2092	per månad	9 200	9 577	377	4%	Inkl.straum

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Helsehuset leil H0201	per månad	8 115	8 448	333	4%	Inkl.straum
Helsehuset leil H0102	per månad	5 413	5 635	222	4%	Inkl.straum
Helsehuset leil H0203	per månad	5 945	6 189	244	4%	Inkl.straum
Helsehuset leil.H0101	per månad	4 547	4 733	186	4%	Inkl.straum
Helsehuset, leil.H0202 (tom i 2023)	per månad	7 000	7 287	287	4%	Inkl. straum. Har stått tom, er pussa opp.
Klima+˚huset Tingvang ˚ Leilighet B	per månad	9 085	9 457	372	4%	Inkl.straum
Klima+˚huset Tingvang ˚ Leilighet C	per månad	8 010	8 338	328	4%	Inkl.straum
Klima+˚huset Tingvang ˚ Leilighet D	per månad	9 950	10 358	408	4%	Inkl.straum
Krøsshaugen 9 A	per månad	7 500	7 807	307	4%	Inkl.straum og nett. Er pussa opp.
Krøsshaugen 9 B	per månad	5 413	5 635	222	4%	Inkl.straum og nett
Krøsshaugen 9 C	per månad	8 000	8 328	328	4%	Inkl.straum og nett. Er totalrenovert.
Løken ˚ Nyhagevegen 37 ˚ Tinden	per månad	6 258	6 515	257	4%	Leigepris er utan straum og internett.
Løken ˚ Nyhagevegen 39 ˚ hybelleil. 1	per månad	4 172	4 343	171	4%	Leigepris er utan straum og internett.
Løken ˚ Nyhagevegen 39 ˚ hybelleil. 2	per månad	4 172	4 343	171	4%	Leigepris er utan straum og internett.
Løken ˚ Nyhagevegen 41	per månad	7 301	7 600	299	4%	Leigepris er utan straum og internett.
Løken ˚ Nyhagevegen 43	per månad	7 301	7 600	299	4%	Leigepris er utan straum og internett.
Moavegen 1 og 3 H0101	per månad	9 200	9 577	377	4%	Inkl.straum
Moavegen 1 og 3 H0102	per månad	9 200	9 577	377	4%	Inkl.straum
Moavegen 1 og 3 U0101	per månad	9 200	9 577	377	4%	Inkl.straum
Moavegen 1 og 3 U0102	per månad	9 200	9 577	377	4%	Inkl.straum
Moavegen 43 A, 2940 Heggenes	per månad	8 000	8 328	328	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 B, 2940 Heggenes	per månad	8 000	8 328	328	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 C, 2940 Heggenes	per månad	7 500	7 807	307	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 D, 2940 Heggenes	per månad	8 000	8 328	328	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 E, 2940 Heggenes	per månad	7 500	7 807	307	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 F, 2940 Heggenes	per månad	7 500	7 807	307	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 G, 2940 Heggenes	per månad	7 500	7 807	307	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 H, 2940 Heggenes	per månad	6 000	6 246	246	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 I, 2940 Heggenes	per månad	6 000	6 246	246	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 J, 2940 Heggenes	per månad	6 000	6 246	246	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 K, 2940 Heggenes	per månad	6 000	6 246	246	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 L, 2940 Heggenes	per månad	8 000	8 328	328	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 M, 2940 Heggenes	per månad	7 500	7 807	307	4%	Inkl.straum og nett
Moavegen 43 N, 2940 Heggenes	per månad	7 500	7 807	307	4%	Inkl.straum og nett
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0101	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0102	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0103	per månad	10 274	10 695	421	4%	Inkl.straum
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0104	per månad	10 274	10 695	421	4%	Inkl.straum
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0105	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0106	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0107	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0108	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0109	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum
Omsorgsbustad Moavegen 25 H0110	per månad	9 731	10 130	399	4%	Inkl.straum
Omsorgsbustader i helsetunet	per månad	11 900	12 388	488	4%	Inkl.straum + reinhald ein gong i veka
Solmoen 1	per månad	7 030	7 318	288	4%	Inkl.straum
Solmoen 2	per månad	7 030	7 318	288	4%	Inkl.straum

350 Praktisk bistand (heimehjelp)

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
350.1 Praktisk bistand ved skattbar inntekt under 2 G	per månad	230	240	10	4%	Maksimalbeløp ved inntekt under 2G er kr 230 pr. mnd i 2024, men blir automatisk justert ved nye satsar i forskrift https://lovdata.no/forskrift/2011˚12˚16˚1349.
350.2 Praktisk bistand ved skattbar inntekt 2G ˚ 3G	per time	156	156	0	0%	156 i 2024, men blir automatisk oppjustert 1.5. kvart år. Begrepet "G" som blir nytta i prisane, Grunnbeløpet i folketrygda, blir årleg regulert, sjå NAV: https://www.nav.no/grunnbelopet
350.3 Praktisk bistand ved skattbar inntekt 3G ˚ 4G	per time	235	235	0	0%	235 i 2024, men blir automatisk oppjustert 1.5.kvart år. Begrepet "G" som blir nytta i prisane, Grunnbeløpet i folketrygda, blir årleg regulert, sjå NAV: https://www.nav.no/grunnbelopet
350.4 Praktisk bistand ved skattbar inntekt 4G ˚ 5G	per time	344	344	0	0%	344 i 2024, men blir automatisk oppjustert 1.5. kvart år. Begrepet "G" som blir nytta i prisane, Grunnbeløpet i folketrygda, blir årleg regulert, sjå NAV: https://www.nav.no/grunnbelopet
350.5 Praktisk bistand ved skattbar inntekt over 5G	per time	344	344	0	0%	344 i 2024, men blir automatisk oppjustert 1.5. kvart år. Begrepet "G" som blir nytta i prisane, Grunnbeløpet i folketrygda, blir årleg regulert, sjå NAV: https://www.nav.no/grunnbelopet

354 Treningskort mv

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
354.1 Årskort trening	per år	918	1 000	82	9%	
354.2 Sesongkort trening	per halvår	0	550	550	0%	Foreslått oppretta ordning med sesongkort frå 2025

355 Tryggleiksalarm

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
355.1 Tryggleiksalarm	per månad	303	315	12	4%	
355.2 Montering av tryggleiksalarm	per montering	366	381	15	4%	

360 Opphald helsetunet

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
360.1 Einskild dag˚/nattopphald	per døgn/natt	110	115	5	5%	110 i 2024, men satsane blir automatisk justert ved nye maks.satsar i forskrift: https://lovdata.no/forskrift/2011˚12˚16˚1349
360.2 Korttidsopphald	per døgn/natt	193	200	7	4%	193 i 2024, men satsane blir automatisk justert ved nye maks.satsar i forskrift: https://lovdata.no/forskrift/2011˚12˚16˚1349
360.3 Langtidsopphald	per døgn/natt	sjå forskrift	sjå forskrift			https://lovdata.no/forskrift/2011˚12˚16˚1349, §4
360.4 Dagtilbod for personar med demens (mat og transport)	per dag (abonnement)	104	108	4	4%	Blir frå og med 2025 fakturert etter tildelt tid/abonnementsordning (Vindestogo). Evt.avvik for liggetid i institusjon blir trekt frå.

367 Mat

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
367.1 Middagsmat med utkøyring	per måltid (abonnement)	108	120	12	11%	Blir frå og med 2025 fakturert etter tildelt tilbod/abonnementsordning. Evt.avvik for liggetid i institusjon blir trekt frå.
367.5 Middag med servering på helsetunet	per måltid	96	108	12	13%	
367.6 Frukost/kveldsmåltid med servering på helsetunet	per måltid	71	80	9	13%	

Tekniske tenester

423 Vatn og avløp

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
34.0 Årsavgift og abonnementsgebyr for vatn og avløp blir fordelt og fakturert 4 gonger per år						Inkluderer 25% mva i 2024, 25% mva januar˚april 2025,15% mva frå 1.mai 2025.
341 Tilknytningsavgift for vatn ˚ fritidsbustader og reiselivsverksemder	per m2 BRA (inkl. mva)	481	486	5	1%	Sats 2025 frå 1.mai
341.1 Tilknytningsavgift for vatn ˚ fritidsbustader og reiselivsverksemder	per m2 BRA (inkl.mva)	481	529	48	10%	Sats for 2025 januar ˚ april
342 Tilknytningsavgift for vatn ˚ andre bygningar	per m2 BRA (inkl. mva)	95	96	1	1%	Utgjer 20% av tilknytningsavgifta for fritidsbustader/ reiselivsverksemder. Sats 2025 frå 1.mai.
342.1 Tilknytningsavgift for vatn ˚ andre bygningar	per m2 BRA (inkl.mva	95	105	10	11%	Sats for 2025 januar ˚ april
345 Årsavgift for vatn	per m3 (inkl. mva)	32	33	1	3%	Sats 2025 frå 1.mai
345.1 Årsavgift for vatn	per m3 (inkl.mva)	32	36	4	13%	Sats for 2025 januar ˚ april
346 Abonnementsgebyr for vatn	per år (inkl. mva)	3 320	3 360	40	1%	Sats 2025 frå 1.mai
346.1 Abonnementsgebyr for vatn	per år (inkl.mva)	3 320	3 652	332	10%	Sats for 2025 januar ˚ april
347 Årsavgift for vatn etter stipulert forbruk	minimum per år (inkl. mva)	3 440	3 481	41	1%	Sats 2025 frå 1.mai
347.1 Årsavgift for vatn etter stipulert forbruk	minimum per år (inkl.mva)	3 440	3 784	344	10%	Sats for 2025 januar ˚ april
348 Vassmålar	per utlevert målar	0	1 600	1 600	0%	Sats 2025 frå 1.mai
348.1 Vassmålar	per utlevert målar	0	1 739	1 739	0%	Sats for 2025 januar ˚ april
351 Tilknytningsavgift for avløp ˚ fritidsbustader og reiselivsverksemder	per m2 BRA (inkl. mva)	603	610	7	1%	Sats 2025 frå 1.mai
351.1 Tilknytningsgebyr for avløp ˚ fritidsbustader og reiselivsverksemder	per m2 BRA (inkl.mva)	603	663	60	10%	Sats 2025 januar ˚ april
352 Tilknytningsavgift for avløp	per m2 BRA (inkl. mva)	119	121	2	2%	Utgjer 20% av tilknytningsavgifta for fritidsbustader/ reiselivsverksemder. Sats 2025 frå 1.mai.
352.1 Tilknytningsgebyr for avløp	per m2 BRA (inkl.mva)	119	131	12	10%	Sats 2025 januar ˚ april
355 Årsavgift for avløp	per m3 (inkl. mva)	55	56	1	2%	Sats 2025 frå 1.mai
355.1 Årsavgift for avløp	per m3 (inkl.mva)	55	60	5	9%	Sats 2025 januar ˚ april
356 Abonnementsgebyr for avløp	per år (inkl. mva)	3 028	3 064	36	1%	Sats 2025 frå 1.mai
356.1 Abonnementsgebyr for avløp	per år (inkl.mva)	3 028	3 330	302	10%	Sats 2025 januar ˚ april

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
357 Årsavgift avløp etter stipulert forbruk	minimum per år (inkl. mva)	5 526	5 592	66	1%	Sats 2025 frå 1.mai
357.1 Årsavgift avløp etter stipulert forbruk	minimum per år	5 526	6 079	553	10%	Sats 2025 januar ˚ april
359 Mottak av slam til reinseanlegg	pr m3 (ekskl. mva)	450	470	20	4%	Tillegg for mva (25% i 2024, sats for 2025 blir forskriftsbestemt i desember 2024)

425 Utleige kommunale lokale

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
501.1 Storsalen på Tingvang ˚ lag/org. ˚ kulturverksemd	per dag	355	370	15	4%	Inkl.reinhald og straum. Lokale lag/org.betaler ikkje leige.
501.2 Storsalen på Tingvang ˚ lag/org. ˚ sal/omsetning	per dag	1 784	1 857	73	4%	Inkl.reinhald og straum. Lokale lag/org.betaler ikkje leige.
501.3 Storsalen på Tingvang ˚ privat arrangement/kommersiell verksemd	per dag	2 712	2 823	111	4%	Inkl.reinhald og straum. Lokale lag/org.betaler ikkje leige.
502.1 Storsalen på Tingvang inkl.kantina/kaffesalen ˚ lag/org. ˚ kulturverksemd	per dag	704	733	29	4%	Inkl.reinhald og straum. Lokale lag/org.betaler ikkje leige. Ev.bruk av kjøkken må avtalast med drivar av kantina.
502.2 Storsalen på Tingvang inkl.kantina/kaffesalen ˚ lag/org. ˚ sal/omsetning	per dag	2 712	2 823	111	4%	Inkl.reinhald og straum. Lokale lag/org.betaler ikkje leige. Ev.bruk av kjøkken må avtalast med drivar av kantina.
502.3 Storsalen på Tingvang inkl.kantina/kaffesalen ˚ privat arrangement / kommersiell verksemd	per dag	3 567	3 713	146	4%	Inkl.reinhald og straum. Lokale lag/org.betaler ikkje leige. Ev.bruk av kjøkken må avtalast med drivar av kantina.
503.1 Kantina/kaffesalen på Tingvang	per dag	866	902	36	4%	Ev. bruk av kjøkken må avtalast med drivar av kantina.
504.1 Møterom på Tingvang ˚ Kommunestyresalen	per dag	542	564	22	4%	Det skal ikkje betalast leige for møterom til politiske, ideelle, sosiale eller humanitære formål.
504.2 Møterom på Tingvang ˚ andre møterom	per dag	271	282	11	4%	Det skal ikkje betalast leige for møterom til politiske, ideelle, sosiale eller humanitære formål.
505.1 Skule ˚ leige private arrangement	per helg	1 043	1 086	43	4%	Inkl.reinhald og straum. Lokale lag/org.betaler ikkje leige.
505.2 Skule ˚ leige private arrangement	per kveld	522	543	21	4%	Inkl.reinhald og straum. Lokale lag/org.betaler ikkje leige.
506.1 Gapahuken	per gong	1 565	1 629	64	4%	Inkl.reinhald og straum. Lokale lag/org.betaler ikkje leige. Tillegg for ev.tilleggstenester /teknisk utstyr etter nærare avtale.
507.1 Moatunet	per kveld/halv dag	522	543	21	4%	Inkl.straum. Reinhald gjer leigetaker.
507.2 Moatunet	per dag/døgn	1 043	1 086	43	4%	Inkl.straum. Reinhald gjer leigetaker.
507.3 Moatunet	for 2 dagar	1 252	1 303	51	4%	Inkl.straum. Reinhald gjer leigetaker.

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
508.1 Klima+ huset ˚ fast kontorplass	per månad	4 432	0	˚4 432	˚100%	Avslutta
508.1 Klima+ huset ˚ flexi kontorplass	per månad	3 327	0	˚3 327	˚100%	Avslutta
508.3 Klima+ huset ˚ deltids kontorplass	per månad	1 111	0	˚1 111	˚100%	Avslutta

451 Eigedomsskatt

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
1.1 Eigedomsskatt ˚ bustader og fritidsbustader	per år	4 promille	4 promille			Skattegrunnlaget er eigedomsskattetakst˚vedtaket i sakkunnig takstnemnd, i tråd med "Rammer og retningsliner" for taksering og eigedomsskatt vedteke 21.2.2018 av nemnda, x 0,7. Esk.l.§8A˚2.
1.2 Eigedomsskatt ˚ andre eigedomar	per år	7 promille	7 promille			Jf.eigedomsskattelova § 11. Av skattegrunnlag vedteke av sakkunnig takstnemnd, i tråd med "Rammer og retningsliner" vedteke av nemnda 22.2.2018.

452 Private planforslag og planprogram

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
2.0 Private planforslag og planprogram: Kommunen kan ta gebyr for handsaming av private planforslag, jf. pbl § 33˚1 første ledd. Gebyret for handsaming av slikt planforslag kan omfatte arbeid ..						.. fram til det blir avgjort om forslaget skal fremmast, jf. pbl. § 12˚11. Gebyret skal dekke kommunens arbeid etter pbl. §§ 12˚8, 12˚9, 12˚11 og 12˚14.
2.01 Gebyret blir berekna etter dei satsar som gjeld den dagen komplett søknad blir journalført	per sak					
2.02 Dersom gebyret etter regulativet blir vurdert å vera openbart urimeleg ifh.det arbeid plan˚ og bygningsmyndigheitene har, kan kommunedirektøren fastsetja eit passande gebyr etter timesats.	per time	1 350	1 405	55	4%	
2.03 Gebyr for plansaker skal vera innbetalt før saken blir lagt ut til offentleg ettersyn						
2.1.1 Oppstartsmøte mellom planavdeling og forslagsstillar	per møte	9 000	9 369	369	4%	
2.1.2 Fastsetjing av planprogram etter pbl § 12˚9, 3.ledd	per vedtak	11 500	11 972	472	4%	
2.1.3.A Behandling av privat planforslag jf.pbl §12˚11 ˚ Arealuavhengig gebyr	Per søknad	60 000	62 460	2 460	4%	I tillegg til gebyret etter 2.1.3.A kjem arealuavhengige gebyr etter 2.1.3.B og C.

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
2.1.3.B Behandling av privat planforslag jf.pbl §12˚11 ˚ Tillegg pr.påbegynt daa over 10 daa for planareal frå 10˚50 daa	per påbegynt daa. Kjem i tillegg til arealuavhengig gebyr etter 2.1.3. I saker der kommunen ber forslagsstillar om å auke planområdet...	2 250	2 342	92	4%	...skal det utvida området som ikkje er nødvendig for planforslaget trekkast frå totalarealet når gebyr skal reknast ut (jf. KS˚42/24 med verknad frå 1.1.2024).
2.1.3.C Behandling av privat planforslag jf.pbl.§12˚11 ˚ Tillegg pr.påbegynt daa over 50 daa	per påbegynt daa. Gjeld nytt areal med føremål etter pbl.§12˚5 nr.1og2. I saker der kommunen ber forslagsstillar om å auke planområdet...	1 500	1 562	62	4%	...skal det utvida området som ikkje er nødvendig for planforslaget trekkast frå totalarealet når gebyr skal reknast ut. (jf. KS˚42/24 med verknad frå 1.1.2024)
2.1.4.A Endring av reguleringsplan jf.pbl.§12˚14, 1.ledd ˚ med full planbehandling	per sak	35 000	36 435	1 435	4%	For å kome inn under dette punktet må planen kun ha ubetydeleg auka i areal med føremål etter pbl.§12˚5 nr.1 og 2, elles gjeld pkt.2.1.3.
2.1.4.B Endring av reguleringsplan jf.pbl.§12˚14, 2.og 3.ledd ˚ med delegert vedtaksmynde	Per sak	17 500	18 218	718	4%	
2.1.5 Planforslag som ikkje er i samsvar med kommuneplanens arealdel, områderegulering eller andre overordna planer ˚ tilleggsgebyr	per sak	60 000	62 460	2 460	4%	Tillegg til gebyr etter pkt.2.1.3.
2.1.6.A Planforslag eller planinitiativ som blir trekt eller avslått, før vedtak om utlegging til offentleg ettersyn	per sak	18 300	19 050	750	4%	Handsaming av planar eller planinitiativ som blir trekt eller avslått etter politisk vedtak, før vedtak om utlegging til offentleg ettersyn.
2.1.6.B Planforslag eller planinitiativ som blir trekt eller avslått etter vedtak om utlegging til offentleg ettersyn	Per sak	80% av gebyr i pkt.2.1.4.A	80% av gebyr i pkt.2.1.4.A			Handsaming av planar som blir trekt eller avslått etter vedtak om utlegging til offentleg ettersyn (pbl.§12˚10, 1.ledd). Gebyr frå innleiande fase og planprogram er ikkje medrekna i totalt gebyr.

453 Byggesaker (jf.plan- og bygningslova § 33-1)

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
3.01 Gebyret blir berekna etter dei satsar som gjeld den dagen komplett søknad blir journalført.	per sak					

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
3.02 Dersom gebyret etter regulativet blir vurdert å vera openbart urimeleg ift det arbeid plan˚ og bygnings˚myndigheitene har, kan kommunedirektør fastsetja eit passande gebyr etter timesats	per time	1 350	1 405	55	4%	
3.09 Det skal ikkje betalast gebyr for klagesaker	per sak	0	0	0	0%	
3.1.1 Førehandskonferanse ˚ Møte etter pbl.mellom byggesaksavd./administrasjon og tiltakshavar for nærare avklaring av rammer og innhald i tiltaket før byggesøknad blir sendt inn, med føring referat	per førehandskonferanse	6 000	6 246	246	4%	
3.1.2.A.1 Behandling av Rammeløyve	per løyve	8 000	8 328	328	4%	Endra i samsvar med K˚ styresak 42/24 (tidlegare gebyrpunkt 3.1.2).
3.1.2.A.2 Behandling av Rammeløyve for meir enn 5 einingar, jf. 3.2.1.A.	per løyve	25 000	26 025	1 025	4%	Endra i samsvar med K˚ styresak 42/24 (tidlegare gebyrpunkt 3.1.2).
3.1.2.B Behandling av igangsetjingsløyve	per igangsetjingsløyve. Gebyrdel rekna etter areal (BRA): (Bustad og næring jf. gebyr 3.2.1.2, fritidsbustad jf. gebyr 3.2.1.A.2 og 3).	kr 4.500 +gebyr etter areal	kr 4.5685 +gebyr etter areal			For kvar gong. Endra i samsvar med K˚styresak 42/24.
3.1.3 Meirarbeid ˚ Når søknad ikkje er komplett og sak må returnerast eller foreløpig svar må skrivast	Per gong	4 000	4 000	0	0%	
3.1.4.1 Ferdigstilling jf.pbl.§21˚10 ˚ Midlertidig bruksløyve	Per løyve	2 500	2 603	103	4%	
3.1.4.4 Ferdigattest etter §20˚1 eldre enn 5 år frå vedtaksdato	per ferdigattest	5 000	5 205	205	4%	Der tiltaket er teke i bruk
3.1.4.5 Ferdigattest etter §20˚4 eldre enn 5 år frå vedtaksdato	per ferdigattest	3 000	3 123	123	4%	Der tiltaket er teke i bruk
3.1.5.1 Endring av løyve som er gjeve ˚ endring av tiltakshavar	per endring	785	817	32	4%	
3.1.5.2 Endring av løyve som er gjeve ˚ endring av tiltak som ikkje er så store at det blir krevd ny byggesak	per endring	5 104	5 313	209	4%	Ved mindre endring multiplisere gebyr med 0,5.
3.1.6.1 Riving jf.pbl § 20˚1 ˚ av falleferdig/nedfalt bygning, boder/garasjer	per søknad	1 095	1 140	45	4%	
3.1.6.2 Riving jf.pbl § 20˚1 ˚ av bygning	per søknad	2 608	2 715	107	4%	Gebyrtekst endra i samsvar med K˚styresak 42/24.
3.1.6.3 Riving jf.pbl.§20˚1 ˚ av SEFRAK˚bygning eller med eigenverdi eller liggande i prioritert bygningsmiljø som skal/bør på høyring	per søknad	7 301	7 600	299	4%	
3.1.7.1 pbl.§§20˚1, 20˚2, 20˚3 ˚ Bygningstekniske installasjonar, piper, eldstader, sanitær og	per sak	4 485	4 669	184	4%	..og terrenginngrep, samt tiltak som ikkje kan målast etter bruksareal.

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
ventilasjonsanlegg, fasadeendring, verandaer, forstøtningsmur, basseng, mindre veg, parkeringsplassar..						
3.1.7.2 pbl.§§20˚1, 20˚2, 20˚3 ˚ Større tiltak bygningstekniske installasjonar, veg, parkeringsplassar og terrenginngrep, samt tiltak som ikkje kan målast etter bruksareal.	Per søknad	12 516	13 029	513	4%	
3.2.1.1 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3 ˚ Bygg med rom for varig opphald under 25 m2	per søknad	9 800	10 202	402	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest.
3.2.1.2 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3 ˚ Opp til og med 100 m2 BRA	per søknad	18 165	18 910	745	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest.
3.2.1.3 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3 ˚ For kvar påbyrja 100 m2 BRA	per påbyrja 100 m2 BRA	6 160	6 413	253	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest. Endra i samsvar med K˚styresak 42/24.
3.2.1.5 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3 ˚ Enkeltbygg bustadtomt ˚ uthus/garasje 70˚ 100 m2	per søknad	10 540	10 972	432	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest
3.2.1.6 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3 ˚ Enkeltbygg på bustadtomt ˚ Uthus/garasje over 100 m2	per søknad	11 626	12 103	477	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest
3.2.1.6 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3 ˚ Landbruksbygg som må handsamast etter pbl.§20˚3	per søknad	19 191	19 978	787	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest
3.2.1.A .1 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3 ˚Fritidsbustader ˚ Bygg med rom for varig opphald under 25 m2	per søknad	13 400	13 949	549	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest
3.2.1.A.2 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3˚Fritidsbustader ˚ Opp til og med 100 m2 BRA	per søknad	26 492	27 578	1 086	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest
3.2.1.A.3 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3˚Fritidsbustader ˚ For kvar påbyrja 100 m2 ut over 100 m2 BRA	for kvar påbyrja 100 m2 BRA	10 110	10 525	415	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest. Endra i samsvar med K˚styresak 42/24.
3.2.1.A.4 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3˚Fritidsbustader ˚ Enkeltbygg på fritidstomt ˚ Uthus/garasje 70˚100 m2	per søknad	14 268	14 853	585	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest
3.2.1.A.5 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚3˚Fritidsbustader ˚ Enkeltbygg på fritidstomt ˚ Uthus/garasje over 100 m2	per søknad	15 000	15 615	615	4%	Søknadsgebyret dekker ev. tilsyn og behandling av ferdigattest
3.2.10.1 Kopiering og utsending av byggeteikningar frå arkiv	per utsending	1 200	1 249	49	4%	
3.2.10.2 Utskriving av ferdigattest for tiltak eldre enn 4 år	per utskriving	0	0	0	0%	Endra (gebyret teke ut) i samsvar med K˚styresak 42/24.
3.2.2.1 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚4 inkl.ferdigattest ˚ Mindre tiltak på bygd eigedom	per søknad	7 860	8 182	322	4%	

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
under 30, eller garasje/uthus opptil 70 m2						
3.2.2.2 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚4 inkl.ferdigattest ˚ Mindre tiltak på bygd eigedom over 30 /70 m2	Per søknad	12 500	13 013	513	4%	
3.2.2.3 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚4 inkl.ferdigattest ˚ Driftsbygning i landbruket	per søknad	4 746	4 941	195	4%	
3.2.2.4 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚4 inkl.ferdigattest ˚ Mellombels bygning	per søknad	4 915	5 117	202	4%	
3.2.2.5 Andre mindre, søknadspliktige tiltak eter pbl.§20˚4 inkl.ferdigattest	per tiltak	2 086	2 172	86	4%	
3.2.3 Søknadspliktige tiltak etter pbl.§20˚4d ˚ Oppretting av ny eigedom	per søknad	6 000	6 246	246	4%	
3.2.5.1 Tiltak etter 3.2.1 og 3.2.1.A som er teke i bruk før ferdigattest er gjeve	per sak	8 000	8 328	328	4%	
3.2.5.2 Tiltak etter 3.2.1, 3.2.1.A og 6.1.1 som blir igangsett utan at søknad er innsendt får tilleggsgebyr likt søknadsgebyret	per sak	avhengig av type gebyr	avhengig av type gebyr			Minimum kr 5.205 kr (2025) (5.000 i 2024)
3.2.6 Godkjenning av føretak etter pbl.§22˚3˚ Søknad om personleg ansvarsrett	per søknad	3 500	3 500	0	0%	
3.2.7.1 Dispensasjon ˚ Politisk dispensasjon der saka ikkje er prinsipiell og bør/må sendast på høyring til regionale myndigheiter	per sak	15 000	15 615	615	4%	
3.2.7.2 Dispensasjon ˚ Politisk dispensasjon der saka er prinsipiell og må sendast på høyring til regionale myndigheiter	per sak	18 000	18 738	738	4%	
3.2.7.3 Dispensasjon ˚ Administrativ dispensasjon	per sak	8 000	8 328	328	4%	
3.2.8 Bruksendring	per time, etter same grunnlag som gebyrpunkt 3.02	1 350	1 405	55	4%	Endra i samsvar med K˚ styresak 42/24.
3.2.9.1 Tilsyn av bygningstiltak	per sak	3 755	3 909	154	4%	Gjeld ikkje tiltak etter pkt.3.2.1 eller 3.2.1.A.
3.2.9.2 Synfaring i samband med ferdigattest	per synfaring	5 000	5 205	205	4%	Gjeld ikkje tiltak etter pkt.3.2.1 eller 3.2.1.A.

454 Eigedomsregistrering / Oppmåling (jf.matrikkell. §32)

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
4.01 Gebyret blir berekna etter dei satsar som gjeld den dagen komplett søknad blir journalført.	per sak					
4.02 Dersom gebyret etter regulativet blir vurdert å vera openbart urimeleg ift det arbeid plan˚ og bygnings˚myndigheitene	per time	1 350	1 405	55	4%	

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
har, kan rådmannen fastsetja eit passande gebyr etter timesats						
4.1.1.1 Oppretting av grunneigedom jf.matr.l.§5 a og e ˚ Areal frå 0 til 250 m2	per areal	9 523	9 913	390	4%	
4.1.1.2 Oppretting av grunneigedom jf.matr.l.§5 a og e ˚ Areal frå 251 til 500 m2	per areal	13 000	13 533	533	4%	
4.1.1.3 Oppretting av grunneigedom jf.matr.l.§5 a og e ˚ Areal frå 501 til 2000 m2	per areal	20 443	21 281	838	4%	
4.1.1.4 Oppretting av grunneigedom jf.matr.l.§5 a og e ˚ Tillegg for areal frå 2001 til 5000 m2 per påbegynt daa	per påbegynt daa	1 512	1 574	62	4%	
4.1.1.5 Oppretting av grunneigedom jf.matr.l.§5 a og e ˚ Tillegg for areal frå 5001 m2 per påbegynt daa	per påbegynt daa	900	937	37	4%	
4.1.1.6 Oppretting av grunneigedom jf.matr.l.§5 a og e ˚ Oppmålingsforretning som kan gjennomførast som kontorforretning jf.matr.forskrifta §40	per oppmålingsforretning	5 700	5 934	234	4%	
4.1.2 Matrikulering av eks. umatrikulert grunn	medgått tid, men minstegebyr	5 632	5 863	231	4%	Fakturering etter medgått tid, men dette er minstegebyr.
4.1.3.1 Oppretting av anleggseigedom jf.§5 b ˚ Volum til og med 2000 m3	per eigedom	20 443	21 281	838	4%	
4.1.3.2 Oppretting av anleggseigedom jf. §5 b ˚ Volum frå 2001 m3, auke per 1000 m3	auke per 1000 m3	1 512	1 574	62	4%	
4.1.5 Registrering av jordsameie ˚ fakturering etter medgått tid, men minstegebyr	medgått tid men minstegebyr	6 400	6 662	262	4%	
4.10.1 Grensemerker	per grensemerke, inkl.mva	90	94	4	4%	
4.2.1 Framskynda frist for matrikkelføring ˚ Tillegg til ordinært gebyr	per matrikkelføring	3 500	3 644	144	4%	
4.3.1.1 Grensejustering av grunneigedom ˚ Areal til og med 250 m2	per areal	7 500	7 808	308	4%	
4.3.1.2 Grensejustering av grunneigedom ˚ Areal frå 251 ˚ 500 m2	per areal	9 731	10 130	399	4%	
4.3.2.1 Grensejustering av anleggseigedom ˚ Areal til og med 250 m2	per areal	7 400	7 703	303	4%	
4.3.2.2 Grensejustering av anleggseigedom ˚ Areal frå 251 ˚ 1000 m3	per areal	9 731	10 130	399	4%	
4.4.1 Arealoverføring av grunneigedom ˚ Ekspedisjonsgebyr (i tillegg til gebyrsatsar som i 4.1.1)	per arealoverføring	2 500	2 603	103	4%	Gebyrsatsar som i 4.1.1 med tillegg av ekspedisjonsgebyr her

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
4.4.2.1 Arealoverføring av anleggseigedom ˚ Areal til og med 500 m3	per areal	5 000	5 205	205	4%	
4.4.2.2 Arealoverføring av anleggseigedom ˚ Tillegg for areal frå 501 m3, per påbegynt 500 m3	per påbegynt 500 m3	1 650	1 718	68	4%	
4.5.1.1 Klarlegging av eksisterande grense ˚ tidl.koordinatbest. ˚ Inntil 2 punkt	per sak	2 500	2 603	103	4%	
4.5.1.2 Klarlegging av eksisterande grense ˚ tidl.koordinatbest. ˚ Tillegg per punkt over overskytande grensepunkt	per grensepunkt	950	989	39	4%	
4.5.2.1 Klarlegging av eksisterande grense ˚ tidl.ikkje koordinatbest. ˚ Inntil 2 punkt	per sak	9 400	9 785	385	4%	
4.5.2.2 Klarlegging av eksisterande grense ˚ tidl.ikkje koordinatbest. ˚ Tillegg per punkt overskytande grensepunkt	per grensepunkt	1 000	1 041	41	4%	
4.6.1 Registrering av privat grenseavtale ˚ Fakturering etter medgått tid ˚ Minstegebyr	Minstegebyr	2 700	2 811	111	4%	Service, ikkje heimla i matrikkellova.
4.7.1.1 Utstedt matrikkelbrev ˚ Inntil 10 sider	per sak	500	521	21	4%	
4.7.1.2 Utstedt matrikkelbrev ˚ over 10 sider	per sak	800	833	33	4%	
4.8.1 Adresseskilt	per skilt, inkl.mva	400	416	16	4%	Ikkje innanfor sjølvkostområdet.
4.9.1 Oppretting av grunnboksblad på utinglyste fester som er i matrikkelen (tinglysn.l. §12 b, 2.ledd)	per grunnboksblad	5 622	5 853	231	4%	

455 Seksjonering (jf.eierseksjonslova §15)

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
5.01 Gebyret blir berekna etter dei satsar som gjeld den dagen komplett søknad blir journalført.						
5.02 Dersom gebyret etter regulativet blir vurdert å vera openbart urimeleg ift det arbeid plan˚og bygnings˚myndigheitene har, kan kommunedirektøren fastsetja eit passande gebyr etter timesats.	per time	1 350	1 350	0	0%	
5.03 Gebyra for seksjonering er inkl.tinglysing						
5.1.1 Seksjonering ˚ gebyr for arbeider etter lov om eigarseksjonar §7 ˚ 2 ˚ 4 seksjonar	per sak	5 622	5 622	0	0%	
5.1.2 Seksjonering ˚ gebyr for arbeider etter lov om eigarseksjonar §7 ˚ 5 ˚ 10 seksjonar	per sak	12 000	12 000	0	0%	Kjem i tillegg til gebyret jf. punkt 5.1.1

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
5.1.3 Seksjonering ˚ gebyr for arbeider etter lov om eigarseksjonar § 7 ˚ Frå seksjon 11: Tillegg per seksjon	per seksjon	300	300	0	0%	
5.2.1 Reseksjonering ˚ 1 ˚ 4 seksjonar	per sak	5 622	5 622	0	0%	
5.2.2 Reseksjonering ˚ 5 ˚ 10 seksjonar	per sak	11 369	11 369	0	0%	Kjem i tillegg til gebyr jf. pkt. 5.2.1
5.2.3 Reseksjonering ˚ Frå seksjon 11: Tillegg per seksjon	per seksjon	300	300	0	0%	
5.3.1 Oppheving av seksjonering ˚ behandling av melding om oppheving av seksjonering	per sak	5 622	5 622	0	0%	

456 Mindre avløpsanlegg (spreidd avløp)

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
6.1.1 Handsaming av søknad om utsleppsløyve for avløpsanlegg 1˚15 p.e	Per sak	9 500	9 890	390	4%	Heimel i forurensn.l.og forskrifta §11˚4, og lokal forskrift (utslepp frå mindre avløpsanlegg, Øystre Slidre kommune).
6.1.2 Handsaming av søknad om utsleppsløyve for avløpsanlegg >15 p.e	per sak	18 565	19 326	761	4%	Heimel som 6.1.1.
6.2.1 Tilsyn av separate avløpsanlegg ˚ årsgebyr (jf.forurensn.l.§52 a og forurensn.forskr. § 11˚4	per år	520	0	˚520	˚100%	Årsgebyr gj.sn.kostn., uavhengig av kva år tilsyn blir gjort. Sjølvkostområde. Årsgebyr for kontrolltiltak etter behov, for å sikre at kap.11˚16 i forurensn.l. blir følgt. Heimel jf.6.1.1. Etterslep.

457 Fellingsgebyr for hjortevilt

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
7.0 Fastsetjing av sats						Fastsetjing av sats skal frå og med 2024 skje innan 1.mai før jaktårets start. Satsar jf. https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/jakt-felling-og-fangst/storviltjakt/
7.1 Fellingsgebyr for hjortevilt etter viltlova § 43 - Vaksen elg		620	620	0	0%	Satsen for 2024 gjeld jaktåret 2024/25
7.2 Fellingsgebyr for hjortevilt etter viltlova §43 - Elgkalv		370	370	0	0%	Satsen for 2024 gjeld jaktåret 2024/25.
7.3 Fellingsgebyr for hjortevilt etter viltlova §43 - Vaksen hjort		480	480	0	0%	Satsen for 2024 gjeld jaktåret 2024/25.
7.4 Fellingsgebyr for hjortevilt etter viltlova §43 - Hjortekalv		290	290	0	0%	Satsen for 2024 gjeld jaktåret 2024/25.

458 Konsesjonssaker og delingssamtykke etter jordlova

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
8.01 Gebyra etter jordlova er regulert i forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker. Dei vil bli oppjustert dersom gebyra blir endra jf.forskrifta.						
8.1.1 Søknad om konsesjon /løyve til erverv etter jordlova - Minimum gebyr	per sak	2 000	2 000	0	0%	
8.1.2 Søknad om konsesjon /løyve til erverv etter jordlova - Maksimumsgebyr	per sak	5 000	5 000	0	0%	
8.2.1 Delingssamtykke etter jordlova - jordlovsbehandling av søknad om deling	per sak	2 000	2 000	0	0%	

459 Utbyggingsavtaler

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
9.1 Utbyggar tilskot pr kvm utbygd BRA i hytte/leilegheiter	per kvm utbygd BRA i hytte/leilegheiter	1 027	1 069	42	4%	Innbetaling skal skje før det blir gjeve ferdigattest eller midlertidig bruksløyve.

491 Renovasjon og slam (Valdres kommunale renovasjon IKS)

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
491.0 Abonnentar utan gyldig fritak for renovasjonsgebyr skal fakturerast. Kommunen fakturerer saman med andre kommunale årsgebyr.						Alle beløp er inkl.mva. Sjå fleire gebyr (avfall som blir levert til hovudanlegg, diverse), og nærare informasjon på vkr.no.
491.1.1 Bustad - Standard bustadrenovasjon 100 liter restavfall	per år	3 854	4 046	192	5%	Oppsamlingseinheiter for restavfall, papir, matavfall, samt sekk for plastemballasje. Nødvendige sekkar Andre avfallstyper som ikkjo blir henta skal leveres til miljøstasjon.
491.1.2 Bustad - Tillegg for endring til 240 liter restavfall	per år	1 056	1 109	53	5%	Ved behov for større behaldar enn standard bustadrenovasjon.
491.1.3 Bustad - Tillegg for endring til 360 liter restavfall	per år	1 860	1 953	93	5%	Ved behov for større behaldar enn standard bustadrenovasjon.
491.1.4 Bustad - Renovasjon bustad utan henterute	per år	2 730	2 867	137	5%	Fastbuande abonnentar busett i områder utan henterute, nyttar returpunkt for sortering tilrettelagt for fritidsbustader. Andre avfallstyper leverast til miljøstasjonen.
491.1.5 Bustad - Leie av bleiebehaldar	per år	250	250	0	0%	Inngår ikkje i standardgebyr. Blir fakturert av VKR.

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
491.1.6 Rabatt heimekompostering av matavfall	per år	771	809	38	5%	Abonnentar som inngår skriftleg avtale om heimekompostering. Standardgebyr blir redusert med 20%.
491.1.7 Bustadrenovasjon med pålagd fellesløysing	pr. liter	3 469	3 642	173	5%	Abonnentar i spredt bebygging, som har fått pålegg om felles hentestad på grunn av dårleg vegstandard, behov for sentralisering og liknande. Abonnentane betaler 90% av standardgebyret.
491.2.1 Standard fritids- og stølsrenovasjon	per år	2 158	2 266	108	5%	Områder medspredt bebygging utan henterute. Hushaldningsavfall leverast til returpunkt, fortrinnsvis med kildesortering. Andre avfallstyper skal leverast til miljøstasjon.
491.2.2 Fritidsrenovasjon med hentestad	per år	3 083	3 237	154	5%	Oppsamlingseinheiter i bebyggelse med henterute. Andre avfallstyper skal leverast til miljøstasjon.
491.2.3 Koier og buer	per år	386	406	20	5%	Skogskoier, fiskebuer m.v. under 30 m2 og/eller 3 km frå sommarveg (luftlinje). Andre fraksjonar skal leverast til miljøstasjon.
491.3.1 Levering til miljøstasjon - Restavfall frå hushaldning	per levering	0	0	0	0%	Brennbar rest frå hushaldning inngår i gebyret. Unntak: store mengder levert på miljøstasjon, sjå pkt. 491.3.3.1
491.3.2 Levering til miljøstasjon - Sorterte avfallstyper	per levering	0	0	0	0%	Inngår i gebyr. Unntak: Gebyr for store mengder, sjå punkt 491.3.3.
491.3.3.1 Levering til miljøstasjon - Gebyr for større mengder restavfall, meir enn 2 m3 pr. hushaldning pr. dag	per m3	784	944	160	20%	
491.3.3.2 Levering til miljøstasjon - Gebyr for større mengder trevirke, meir enn 2 m3 pr. hushaldning pr. dag	per m3	339	374	35	10%	
491.8.1.1 Bustad med slamavskiller - Ordinær tømming slamavskiller	grunnpris for tømming per anlegg	1 405	1 461	56	4%	Ein grunnpris ved tømming av fleire anleggsdeler i same avløpsanlegg, f.eks.slamavskiller for gråvatn og tett tank)
491.8.1.2 Bustad med slamavskiller - avvanningsbil	tømt volum per m3 (teknisk volum)	555	577	22	4%	
491.8.1.3 Bustad med slamavskiller - slamsugerbil	tømt volum per m3	1 185	1 232	47	4%	
491.8.2.1 Bustad med lukka anlegg/tett tank - grunnpris for tømming	tømming pr. anlegg	1 405	1 461	56	4%	
491.8.2.2 Bustad med lukka anlegg/tett tank - slamsugerbil	tømt volum pr. m3	1 185	1 232	47	4%	

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
491.8.3 Tilleggsgebyrer						Forbikjøring, tømming utanom rute eller arbeidstid, nødtømming, øyeblikkeleg hjelp, nekting tømming eller tilbakeføring rejectvatn, traktortømming, tilleggstenester.. Sjå vkr.no.

492 Feiing/tilsyn (Valdres brann- og redningsteneste IKS)

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Merknad
492.00 Gebyr for lovbestemt feiing/tilsyn av fyringsanlegg er ei årleg avgift som blir krevd inn saman med øvrige kommunale avgifter.	per år					Fleire gebyr (kurs, øvelsar og ulike oppdrag), og nærare informasjon finn du på valdresbrannvesen.no.
492.1 Lovbestemt feiing/tilsyn av fyringsanlegg bustad og næring, 1. skorstein	per år, mva-fritt	658,60	686,00	27,40	4,16%	
492.2 Lovbestemt feiing/tilsyn av fyringsanlegg bustad og næring, frå og med skorstein nr. 2 i same brukseinheit	per år, mva-fritt	329,70	343,00	13,30	4,03%	
492.3 Lovbestemt feiing/tilsyn av fyringsanlegg fritidsbustad seterhus, 1. skorstein	per år, mva-fritt	438,50	457,00	18,50	4,22%	
492.4 Lovbestemt feiing/tilsyn av skorstein og ildstader fritidsbustad og seter, frå og med skorstein nr. 2.i same brukseinheit	per år, mva-fritt	219,20	228,00	8,80	4,01%	
492.5 Tilsyn gassfyrt fyringsanlegg, alle typer bygg	mva-fritt	0,00	457,00	457,00	0,00%	
492.6 Avbrutt avtale	per gong, inkl.mva	468,50	1 100,00	631,50	134,79%	
492.7 Andre arbeider som ikkje blir dekka av ovanståande gebyr	per påbegynte time, inkl. mva	914,90	550,00	-364,90	-39,88%	